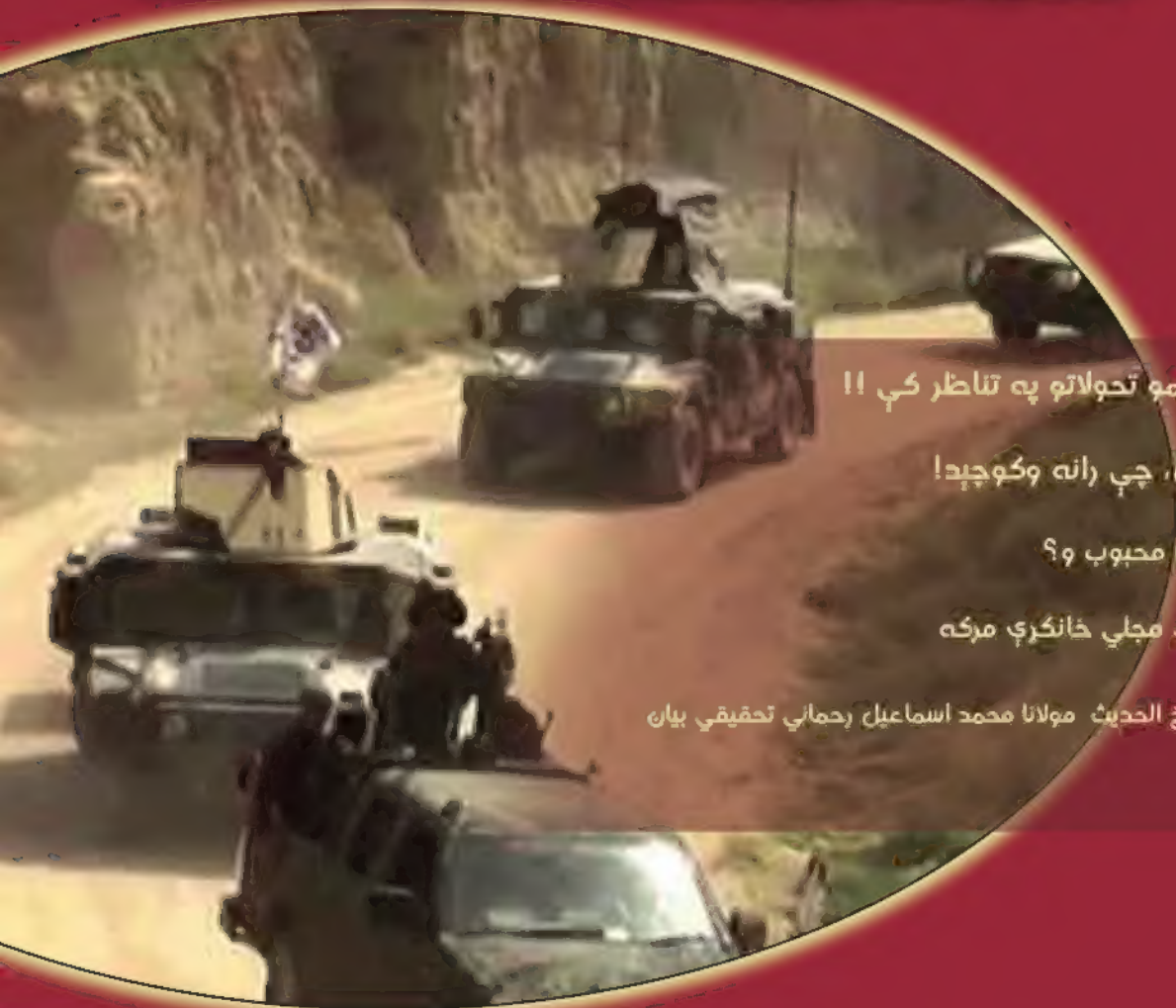

محرک

دیارلسم کال، دویمه، پرلېسې ۹۱ مه گڼه، قوس ۱۳۹۴ ل، ربیع الاول ۱۴۳۷ هـ، جنوري ۲۰۱۶ م

د ستر مفتي مولانا محمد فرید رحمہ اللہ په اړه د فقیہ العصر مولانا نور محمد ثاقب تاثرات

۲۰۱۵ کال د جهادي بریاوو او مهمو تحولاتو په تناظر کې !!

هغه سليم، شريف او حقاني انسان، چې راته وگوچېد!

مرحوم سيد محمد حقاني ولې ټولو ته محبوب و؟

له ښاغلي خبير احمد مجاهد سره د څرک مجلي خانکرې مرکه

د امير المؤمنين د ټاکنې په اړه د فقيه، شيخ الحديث مولانا محمد اسماعيل رحمانی تحقیقي بيان

قطاع الطريق او محاربین

محرک

علمي، فرهنگي، ټولنيزه اسلامي خپرونه

لړليك

مخ	عنوان	کڼه
۱	سرليکنه.....	۱
۲	هغه سليم، شريف او حقاني انسان، چې وکوچيدا	۲
۵	له نوميالي ليکوال ملاخبر احمد مجاهد سره مرکه	۲
۹	د جدي د شپږمې په پلمه	۴
۱۱	د حقاني صاحب پر فراق څو کرښې	۵
۱۳	د شهيد مولوي رضاء الله ژوند او کارنامو ته کتنه	۶
۱۵	مرحوم سيد محمد حقاني ولې ټولو ته محبوب و؟	۷
۱۸	د حقاني صاحب په ياد کې	۸
۱۹	د مجاهدينو په نوم قطاع طريق او محاربين	۹
۲۲	د اسلامي امارت سره دروسې درواېطو افواها	۱۰
۲۶	د افغاني مفاخرو دوهم جلد کتاب چاپ شو	۱۱
۲۷	ميلاد النبي يعني در رسول الله ﷺ د سيرت.	۱۲
۳۰	مفتي صاحب! په ايمان راته ووايه !....	۱۳
۳۷	د وحدت ملي حکومت په گړنگونو سردۍ!!	۱۴
۴۰	د شاگرد او استاد مواصفات	۱۵
۴۶	لنډ تاريخي حقايق	۱۶
۴۸	گلکڅونه	۱۷
۵۳	بحران اخلاق در دنياى امروز	۱۸
۵۵	آفريقا وهفتاد سال واحد پول مشترک	۱۹
۵۷	داميرالمؤمنين د ټاکنې په اړه دهيواد دوتلي عالم...	۲۰
۶۵	غربي اشغالگر او په اسلامي نړۍ کې د تعليم	۲۱
۷۱	د مرحوم ملا الله داد طبيب ژوند ته کتنه	۲۲
۷۵	قوانين خانه ي مسلمان	۲۳
۸۱	د نړۍ ستر مفتي محمد فريد صاحب په اړه تاثيرات	۲۴
۶۹	د ملکي تلفاتو دمخنيوي ادارې د ۲۰۱۵ کال راپور	۲۵
۹۴	که غواړې چې ليکنه مو جالبه شي	۲۶
۹۶	الفوز الأكبر في شرح الفقه الأكبر	۲۷

دريالسم کال، دويمه، پرلپسې ۹۱ مه کڼه، قوس ۱۳۹۴ل،
ربيع الأول ۱۴۳۷ هـ، جنوري ۲۰۱۶ م

امتياز:

د افغانستان اسلامي امارت
د فرهنگي چارو کميسيون

مسؤل مدير:

د اکټر صابر، حميد، جميل مېرني
ليکوال پلاوي:
او افضل محمد تراب

گډون:

افغانستان: ۱۸۰ افغانۍ
پاکستان: ۲۴۰ ګلدارې
امريکا: ۶۰ ډالره
اروپا: ۶۰ يورو
يوه ګڼه: ۱۵ افغانۍ
۲۵ ګلدارې

يادونه:

حتمي نه ده چې په څرک کې خپرې شوې مقالې
دادارې د پاليسي ترجماني وکړي هره ليکنه د ليکوال
خپل نظر دی.

تخنيکي چارې: تخنيکي خانګه

پتې:

srak_111@yahoo.com

کال د جهادي بریاوو او مهمو تحولاتو په تناظر کې!!

د ۲۰۱۵ کال په پیل کې دگران هیواد افغانستان دحریم اوحرمت داخلي اوخارجي دښمنانو اټکل کړی وو چې د کابل څلورلکه ملي اردواوخارگر جال به ددوی په اند دخو زره مجاهدينوپه مقابل کې لدې امله پریکنده بریا ولري چې له تیرو څوارلسو کلونو راهیسي-یې د کابل رژیم داردو دښتونو، جگړیزي وړتیا اوتجهیز په برخه کې په ملیاردونو ډالر ولگول، سوونه اوزرگونه غربي اومریکايي جنرالان اواستادان یې په روزنه سترې اوستومانه شول، هرډول وسلې، وسایط اولاړم تجهیزات یې دهغوی په اختیار کې ورکړل اوترڅنگ یې ډلري میدیا ددغې اردو دخلولو اوپرسولو په خاطر ډول ډول سندري اوتبلیغات په کار واچول.

دناتواو امریکا دهرجنرالان دشونډو په سر همدا خبره زیاته په شد ومد تاویده چې د ۲۰۱۵ کال په اوږدوکې به ملي اردو په یواځې ځان دطالبانو په وړاندې کلکه اوسخته جگړه وکړي اوهغه سیمي چې دطالبانو په ولکه کې دي هغه به ترینه تصفیه کوي !!

خو دمقتدر رب جل جلاله پریکړه اوفصله بیا بل خیل وه، مجاهدينو دروان کال په اوږدو کې نه یواځې خپلې مفتوحه اوپراخي سیمي په ډیرې میرانې وساتلي، بلکې دچریکي بریدونو ترخوايې دهیواد په گڼو ولایتونوکې ځپونکي جبهه یی جگړې دخاصو تکتیکونو له مخې په داسې ډول تنظیم او پیاده کړي، چې په ډیرو کمو زیانونو مجاهدينو دکنډوزپه څیر حساس اوستراتیژیک ولایت په بشپړه توگه فتح، سترې فوخي زیرمي، زرگونه وسایط، ټانگونه، بې شمیره رنجنراوپه زرهاوو میله ډول ډول وسلې دمجاهدينو لاسته ورغللي.

دغه راز دکال په اوږدوکې خارجي اوداخلي دښمن په کابل کې ښه وټکول شو په گڼو حساسو تعلیمي، سیاسي، استخباراتي اوفوخي مرکزونو یې په مسلسل اوموثر ډول بریدونه ترسره شول، دهلمند په پنځو اهمو ولسوالیو اوقرارگاوو سربیره دیابلیلو ولایتونو شاوخوا ۱۷ ولسوالی اوپراخي سیمي مجاهدينو ولکه اوقبضه کړي.

چې دمجاهدينو همدغو حیرانونکوبریدونو اوبریاوو دکابل ادارې مورال اوځواک له صفرسره ضرب اوتولې غورځي پرځي یې له خاورو سره خاوري کړي.

دکابل ددوه سري رژیم له واکمنو څخه نوره لار ورکه شوه خپل فریاد یې بادارانو ته ورساوه چې (که عاجلې مرستي ته یې راونه دانگي نوطالبان به لکه دکنډوز په څیر کابل هم ترینه ونیسي).

بادارانو یې هم دخو ناستو اوسرمشریزو غونډو په ترڅ کې نمایشي ډاډگیرنې ورکړي، خودعمل میدان ته رادانگل نور دهغوی هم دوس اوتوان خبره نه وه.

دافغانستان غلیمانو چې په عملي اوجنگي میدان کې تاریخي رسوایي ولیدله، نو مخ یې څارگرو اوشیطاني اوتوبوتو ته واپاوه، داسلامي امارت دموسس، مرحوم عالیقدر امیرالمومنین ملامحمدعمر مجاهد رحمه الله دوفات له اعلان سره سم یې دزهرجنو تبلیغات اوبې استاده افواوو په نشر او اشاعت سره، هڅه وکړه ترڅو داسلامي امارت متحد صف کمزوری او الله مکړه سره متلاشي یې کړي.

خو الله تعالی داسلامي امارت دنوي زعیم محترم ملا اخترمحمد منصور حفظه الله په ټاکل کیدو داسلام اوهیواد دغلیمانو ټولې حربې او گرد دامونه په خپل ځای اووخت کې شنډ اوتارو مار کړل، دافغانستان او اسلامي امت په کچه له نوي زعیم سره له خلوص ډک بیعتونه ترسره شول اوداسلامي امارت مراندي ترپخوازیات دولسونو زړونو ته ننوتی اودامید غوتی یې راوتوکیدي.

نو ویلای شو چې ۲۰۱۵ کال دکابل دشیدلي رژیم دخلور لکه ملي او امنیتي ځواک لپاره دشکست اوماتي ترڅنگ داسلامي امارت دشاندارو فتوحاتو او په نړیواله او سیمه ییزه کچه دمثبتو تحولاتو زیري اوتل پاتي یادونه لرل.

دغه سلیم، شریف او حقاني انسان،

مور وویل چې یو
سلیم انسان مو له لاسه
ورکړ:

هو سلیم انسان!

د جناب مولوي

سید محمد حقاني صاحب

هغه مستعار نومونه چې په

جهادی بهیر کې ورته غوره شوي وو او په

بیلابیلو کړیو کې پرې پیژندل کیده، هغه دوه نومونه وو، یو
سلیم او بل شریف، خپل اصلي تخلص یې حقاني وو، ځکه د
دارالعلوم حقاني څخه یې فراغت او د علمي پړاو تکامل
شوی وو.

سلیم حاجي یو سلیم الطبع او سلیم الخلقه انسان وو،
داسې سلیم چې هیڅ حادثې، پېښې، ناورین، تاوان او
خفگان له خپل ارزښتمند اخلاقي مسیر څخه نشوای
اړولای.

په خورا سخت، له کړاو او خفگان څخه ډک حال کې
به هم سلیم حاجي د حوصلې او متانت یو سمبول وو، تاته
به یې ډاډ درکاوه، حوصله به یې در لوروله او داسې پریکړه
به یې کوله چې ژور تعقل، تدبیر او حکمت به په کې کارول
شوی وو.

احساساتي انسان نه وو، ستوغ، پوچ، له نزاکت څخه
لرې او د ادب له چوکاټه خارج خبره یې نه کوله، که به
مشر وو یا کشر، که به دهرې سوبې خاوند وو، سلیم حاجي
به ورسره د سلیم عقل له مخې برخورد کاوه او دهرچا
ارزښت ته په خورا قدر او شرافتمندی قایله وو.

د سلیم حاجي بل نوم شریف وو:

شریف حاجي د شرافت یوه نمونه او ټوټه وه، حیاء یې
سخته ډیره او په ټولو کړو وړو غالبه وه، د ناستې او پاستې

ذبیح الله مجاهد

مرگ حق

دی، الله تعالی ته څوک بې د مرگ د خوند له څکلو څخه
نشي ورتلای، مرگ د مؤمن تحفه ده، مرگ دالله تعالی د
وصال جسر (پل) دی، انبیاء علیهم السلام چې د ځمکې پرمخ
تر ټولو غوره انسان حتی موجودات الله تعالی پیدا کړي وو،
هغوی هم مرگ څکلی او بیا د ابدیت پر لور تللي دي.

مور هم مرو او دحقه او د بریا په لور داسې لار بولو
چې هر مؤمن خپل وروستي هدف ته رسوي، خو د ځینو
خلکو وفات بیا ډیره ستره خلاء رامنځته کوي چې په پاتې
شوونو باندې دروند او دوامداره اغیز پرېږدي، د ځینو
شخصیتونو د ژوند او وفات څخه درسونه اخیستل کیږي،
اقتداء پسې کیږي او مثبتات یې خپلېږي او د راتلونکو
ژوندیو لپاره خورا پسته او آسانه لارښيي.

ورمه ورځ همدې مرگ چې د هیڅ انسان لمن نه
پرېږدي، له مور څخه یو سلیم، شریف او حقاني انسان داسې
یوړ چې هیڅ پرې پوه نشو.

داسې یې ناڅاپه رانه په هوا کړ چې تصور یې نشو
کولای، غږ یې اوس هم زموږ په غوږ کې دی، کارونه یې لا
نا تمام او مشورې یې لا نا انجامه پاتې دي.

د دغه سلیم او شریف انسان وفات ده جناب ته نه!
بلکې مور ته لویه صدمه را ورسوله، داسې صدمه چې له
هیڅ اړخ څخه به یې جیره نشو کړای.

پروخت، د خوراک او څښاک پروخت، د خوب او ويښې پروخت، د خبرو او غورځولو پروخت او د تگ او سفر پروخت له ورايه ښکارېده چې ته له يو شريف انسان سره مخ يې، داسې شريف چې په هرڅه پوره دى خو د شرافتمندۍ له امله له تاسره ځان برابر بولي، مشر دى خو له تاسره ځان يوشان بولي، عالم دى خو له تاسره ځان لکه ته داسې بولي، له غرور، تکبر، په ځان فخر، او رياء څخه ډير لرې او پاک.

د شريف حاجي تخلص حقاني وو:

حقاني صاحب د حق ويلو، حق ديد، حق اوريدلو، حق منلو او حق اوسيدلو يو دنگ منار وو، کله به يې چې يقين وو چې دا لاره حقه ده، د هيڅ شي په بدل کې يې هم هغه مسير نه پرېښود، د منازعاتو او مشاجرو په اړه د فيصلې پرمهال به يې حق ته کتل، د غوصې او خفگان له امله له حق څخه نشو تيريدای، د عمر تر پايه په حق پاتې شو او له حق سره ملگرى د حق په لاره له حق سره وصل شو. والله المنه

مولوي سيد محمد حقاني صاحب د هيچا ترمنځ شخړه او اختلاف نه غوښت، له هغو کړو وړو څخه سخت لرې او په فاصله کې اوسيده چې د اختلاف سبب به گرځيدل، د خپلو وروڼو ترمنځ، دخپلوانو ترمنځ، دملگرو ترمنځ، د خپل جهادي صف ترمنځ او حتی دعامو مسلمانانو ترمنځ تل د خبرو، تفاهم، درگذر، حوصلې او يو دبل د احترام غوښتونکى وو.

کله به چې خبر شو د چا ترمنځ اختلاف واقع شوى، حتما يې لومړى د تليفون په مټ، بيا د ورتگ او ليدو کتو په مټ او په نهايه کې د مجلسونو او مکرر ناستو په مټ، د علماء کرامو په ملگرتيا او د هوښيارو خلکو څخه د مشورو په وسيله به يې هغه خفگان او اختلاف له منځه وړ.

زما ياد دي چې داوسيدو په شاوخوا سيمه کې به يې د دوو دلگۍ مشرانو يا جهادي سرگروپانو ترمنځ هم کوم مشکل واقع شوى وو، نو به يې خپله سعيه نه سپموله او رسيدگي به يې کوله، د اسلامي امارت په صف کې دننه يې د اختلاف په وړاندې سخته مبارزه او ډيرې هڅې او کوښښونه کړي دي، هرڅوک چې هرځاى له امارت څخه خوابدى شوي او مايوسه شوى دى، حقاني صاحب په هغو ځان ستړى کړى چې تر ډيره يې مخلصانه هڅو نتيجه هم ورکوله.

حقاني صاحب د مجاهدينو سخت دوستدار وو، هر مجاهد ډير لوړ قيمت ورته درلود، خصوصاً مشران مجاهدين ملگري يې خپل وجود او تن بلل او په مخکې يې هر ډول قربانۍ ته تيار وو.

د علماء کرامو او مشائخو يې سخت درناوى درلود، ډير په نرم، له ادب او اخلاقو ډک حالت کې به ورسره مخ کيده، قدر به يې کاوه او خبرو ته به يې د تعجبونو په اظهار (شه!!؟) دقيق غورځوړ نيوه.

د هر ملگري سخته ډير قدر شناس وو، دهر چا منزلت او مقام يې ډير ښه او په آسانۍ سره درک کولای شوای، له هر چا سره به يې رويه او کړنه له عطفوت او مهربانۍ څخه ډک وه.

دروند عادت يې درلود، دروند انسان به يې خوښيده، خبرې او عمل يې له درنښت څخه ډک وو.

تر دې حده چې د اسلامي امارت په اعلاميو او ځينو رسمي نشراتو کې به يې د داسې الفاظو استعمال ته اجازه نه ورکوله چې مقابل جانب ته به په کې يو ډول هم سپکې او سپورې ويل شوي وي، تل يې هڅه کوله چې د اسلامي امارت پاليسي او دريځ خورا دروند، قدرمن او له عزته ډک وي، په استدلال کې به يې ويل چې نبي کریم صلی الله عليه

مصيبت پر وخت به يې ترخپله وسله لاس در سره کاوه، نصيحت، دصبر او استقامت تلقين به يې در کاوه.

لنډه داچې حقاني صاحب دې په څنگ کې موجود وو تابه فکر کاوه چې يو ښه مشفق او مهربانه ورور در سره دی او خورا به پرې ډاډه او تکیه وي.

حقاني صاحب دکارونو په اړه ډیر حریص او با مسئولیته وو، ډیر پرکاره او نوښتگر وو، د رایې او نظر خاوند وو، د کار په مهال به يې پیچلو مسائلو ته خورا ښه او له تدبیر څخه ډکه لار پیدا کوله، په مجالسو کې به يې د هرچا نظر په خورا ښه ډول اوریده، ښه ټکي به يې په خوښۍ سره منل، د چا ناسم نظر به يې په خورا خوښۍ او معقول ډول ځواباوه او هغه ته به يې قناعت پرې ورکاوه.

دحقاني صاحب وفات، ان شاءالله ده جناب ته دالله د وصال لار لنډه کړه، خو پاتې شونو ملگرو، وروڼو، اولادونو او ټولو دوستانو او متعلقینو ته يې داسې عملي درس ورکړ چې که څوک يې په لاره لار شي، خوي او عادات يې خپل کړي، اخلاق او رویه يې تعقیب کړي نو به لکه دی همداسې محبوب او منلی شخصیت ترې جوړېږي، مرگ د ټولو پسې دی، ټول د ده غوندې په یوه بهانه مرو خو باید داسې مړه شو چې هیڅوک رانه خفه نه وي، هیڅوک مو زهیر کړی نه وي، هیڅوک مو بد یاد نکړي او ټول راپسې د هجر او فراق په اور کې اوبښکې تویې کړي او ساندې ووهي.

اللهم اغفره وارحمه ولا تعذبه، وتجاوز زعنه و ادخله الجنة النعيم ونسئلك صبراً جميلاً و اجراً جزيلاً و صلى الله تعالى على خير خلقه محمد وآله و اصحابه اجمعين يا رب العلمين

وسلم څومره دښمنان درلودل او څومره د کفارو لخوا کړیدلی وو، خو بیا يې هم په هيڅ حديث کې سپک الفاظ او سپکه خبره نشو ثابته لای.

په تیر پسرلي کې يې راته وویل (هڅه مې روانه کړی ده چې دخپل ژوند ټول کړه وړه له نبوي سنتو سره برابر کړم)، اوس مې هڅه او مطالعه پیل کړي هغه حديث راټولوم او سره يوځای کوم يې چې د ۲۴ ساعته ژوند انځور پکې شوی وي، او هیله لرم چې خپل ژوند مې هم د نبوي سنتو چوکاټ ته مکمل داخل شي او دليکل شوو احاديثو لنډه مجموعه د نورو مسلمانانو د استفادې لپاره هم تیاره کړم)، په هغه وخت کې يې د راټولو شوو احاديثو شمیر ۴۷ ته رسولی وو.

له بیت المال سره محتاط، په جهادي کارونو کې ډیر حریص او په ټول صف کې د ډیر نظم غوښتونکی او طرفدار وو.

د ملگرو او هرچا سره برخورد به يې دومره صمیمانه او له نزاکت څخه ډک وو چې یوه خبره به يې څو ځله له بل چا څخه هم اوریدلې وه، خو کله به چې تا په ناخبرۍ کې بیا ورته بیانوله نو به دغسې درته متوجه او غوږ وو، لکه واقعا چې له تا څخه يې اوس او نوې اوري، تر دې حده چې تعجب به يې هم درته کاوه او لابه يې د معلوماتو په ورکړه کې تشویقولي.

حقاني صاحب له هرچا سره د لیدو په وخت کې متبسم وو، خندان به وو او په خورا ورین تندي به مخ کیده، د ملگرو دشخصي ژوند په اړه به يې هم پوښتنې کولې، ځان به يې خبراوه او هڅه يې کوله چې د ملگرو او متعلقینو ژوند يې ښه او خوشحاله وي.

د روغ رنځور پوښتنه به يې کوله، دیخ او گرمۍ په موسم کې به يې ستا په حال ځان آگاه کاوه او د غم یا

محترم ملاخېير احمد مجاهد سره

د څرک مجلي ځانگړې مرکه :

دمحترم منصور صاحب په توسط الله تعالى امارت له توتېه کيدو او انصحاب
څخه بچ اوداسلام د دښمنانو شومي هيلي نابودي وگرزيږي.

حقدار اومناسب خلک دي ،يعني بايد راپورته شي اوبلوا
گډه کړي .

خو چې کله الله تعالى داسلام لوی اورښتینی
خادم اوداسلامي امارت موسس ، محترم ملاصاحب خپل
لورته وباله اودوفات خبری نشر- شو اوپه ځای یی
محترم ملاخترمحمد منصور حفظه الله داهل حل وعقد
دمجلس له لوري غوره اودهيواد ۳۴۵ ولایتونو امارتي مشرانو
، والیانو ، قومندانانو ، مجاهدینو علمای کرامو مشایخو او
داسلامي امت جهادي اودیني قائدینو ورسره
مخلصانه بیعتونه ترسره کړل اومنصورصاحب یی دامیر
په صفت ومانه ، نویوشمیر حلقي اوڅيري چې شمیر
یې سخت لږ اوهیڅ ډول حساب نه پرې کیده اونه
پرې کیږي ،هنوی له همدې ډول نارواو شعارونه سره
چې گواکي دزعیم په ټاکلوکې عجله شوي ، دشورا
اکثريت اعضانه وو حاضر اویاداچې منصور
صاحب اتفاقي امیر نه دی او جانب مقابل او
مخالف یې باغي نه شمیرل کیږي ، نوپه دغسې بهانه
جوبیو او غلطو پروپاگندو یې پیل وکړ ، خبره تردې مخ ته
ولاړه چې دوه درې تنه په خپل منځ کې کیناستل یوه ځان
امیر او نورو ځانونه مرستیالان اعلان کړل .

پوښتنه : په دې ورستیو کې دیوشمیرملایانو له

لوري داسې یوه فتوا رسنیو ته مخې ته راغلي ، چې داسلامي
امارت دزعیم او امیر په ټاکنه یې ملاحظات ښکاره کړي
اوترټولو خطرناکه خبره پکې دا راوړل شوي ، چې په
اوسني وخت کې ددوی په اند شرعي امیر وجود نلري ، نو
ځکه یې په مخالف جانب دباغي حکم نشي- کیدلای ،
تاسې دغه فتوا لیدلي ؟ اوڅه فکر کوي چې
ددغه ډول فتواوو ترشا څوک ولاړ اوقرار لري ؟

ځواب : هو دغسې څه پاني او دستخطونه دفتوا په

نوم خپاره شوي اوماهم ولیدل ، شک نشته
چې داسلامي امارت واحد زعامت او دتصمیم نیوني واحده
مرجع ، دنړیوال استعمار ، سیمه ییزو دښمنانو
اوداخلې غلیمانو په سترگو کې له ډیره وخته تیره
اوڅوړونکی ازغی وو ، دوی سخت په انتظار کې وو چې څه
وخت به داسلامي امارت موسس عالیقدر امیرالمومنین
ملامحمدعمر مجاهد وفات اویاشهید شي ، نو بیا به دوی
داسلامي امارت دټوټه کولو اوویشلو شیطاني طرحي ته
دعمل جامه وراغوندي ، یعنی داسلامي امارت په داخل
اوصوفوکې به طالب مشرانواوقومندانانوته داذهنت ورکوي
، چې ترپیل هرچا همدوی دقیادت او زعامت لپاره زیات

زما تحليل داده چې ددغو خبرو شاته هماغه زور غليم او مغرضي حلقې موجودې دي، چې داسلامي امارت وحدت اودتصميم نيوني حاکمه او مسلطه مرجع نشي. تحمل کولای اودامارت په صفوفو کې دجنگ اوسولي طرحي اومصنوعي څيري نشي. خوندي کولای، نوځکه په هرنامه کوشش باسي، ترڅو اسلامي امارت کمزورې ډله رابرسيره کړي، دواحدقيادت هغه برم اوهيبت يې وروځپي، چې دهمدغو موخو لپاره يې وينو چې ډول ډول حربي او منفي تبليغات يې په کار اچولي، چې دفتوا بازيو لړۍ هم دهمدغو حلقو هڅه ده چې دځينو ساده لوحو څيرو په شکل کې بروز اوشهرت ورکوي.

خونتيجه ځکه نلري چې اوس الله الحمد اسلامي امارت ترپخوا زيات مستحکم او مسلط دی، څوک داسې لوی مشکل نشي جوړولی، هرڅوک په دې پوهيږي چې يوځل څوک دامارت مخلص او دمرحوم ملاصاحب نقش قدم تعقيبوي هغه به هيڅکله هم نه په دغسي تبليغاتو تيرنه ووزي اونه به يې په ذهن او فکر کې کوم خلل راشي، ځکه منصور صاحب مرحوم ملاصاحب ټاکلی وو او تربل هرچا ورته محبوب اوپوره اعتماد يې پرې درلود اودملاصاحب په ژوند اوبيا دهغه له وفات ورسته يې چې داسلامي امارت کومه مديرانسه اوابرومندانسه رهبري کړي داسلام اوجهاد دلاري سپاهيان به يې هيڅکله هيره نکړي، همداراز منصور داسې ندی چې په زور او جبر يې الله مکړه قيادت اورهبري قبضه کړي، بلکې دغه دروند بار ته داسلامي امارت درهبري شورا اکثريت غړو او نومياليو مشايخو مجبور او اماده کړ او داخو يو واقعيت هم دی چې له ملاصاحب ورسته په اوس وخت کې منصور صاحب يو لوی غنيمت او انعام دی چې الله تعالی ولوراه، چې دهغه په توسط امارت له ټوټه کيدو او انشعاب څخه وژغورل شواو دجهاد بنسټونه بيرته محکم وگرځيدل.

هو هغه څوک چې مثبت تنقيد او مستنده ديني ملاحظه ولري، پکار ده چې احترام ورته وشي، غوړ ورته ونيول شي اوبيرته دامارت په غيږ کې ونازل شي، ولې هغه څوک چې بنيادي کينه په زړه کې لري، دځان دنصبولو او حاکمولو کوشش کوي او يا پردی طرحي عملي کوي، زما په اند دغه رنگه خلک الله تعالی خپله له دې صف څخه تجريدوي او باسي يې ځکه الهي وعده ده چې ليميز الله الخبيث من الطيب و يجعل الخبيث بعضه على بعض فيرکمه جميعا فيجعله في جهنم»؛(سوره انفال/آيت ۳۹) يعني چې الله تعالی، ناپاک او پاک سره جدا اوتصفيه کړي او وگرځوي ناپاکه خلک بعضی په بعضي باندې او دوی ټول سره راجمع او په جهنم کې واچوي.

پوښتنه :

په فتوا کې دزابل جنگ ته هم گوته نيول شوي، هغه يې خپل منځي جنگ بللی، تاسي په دې باب څه نظر لري؟

ځواب :

نه پوهيږو چې دزابل جنگ ته ځيني خلک په کوم دليل خپل منځي جنگ وايي، څو مياشتي چې په مسلسل ډول يوچاته عذرونه وشي، داسلامي امارت له لوري لوړپوړي وفدونه ځانونه ستړي کړي، استادان اوعلمای کراموانتهايي ستومانی وگالي او ځولی ورته وغوړوي چې او (منصور دادالله) دالله په خاطر له اختطاف گرو اوداعشيانو څخه لاس واخله حمایه يې پرېږده اومنصور دادالله هرځل درانه وفدونه ځوابوي اوسپکاوی يې کوي، هغه بله کومه لار وه چې اسلامي امارت غوره کړي وای؟

زه به تاسي ته دزابل دهغه راپور هغه څو جملې چې داسلامي امارت لخوا هغه وفد ته چې دزابل زبده اوجيد علمای کرام پکې شامل وو په لاس ورکړل شوي وو او اختيار ورسپارل شوو چې دغه مادي مونږ دسترپه سترگومنو که منصور دادالله ورته غاړه کيږدي

هغه داچې که (منصور دادالله له داعشیانو ځان جلا کړي موږ ورسره کار نلرو، تاسو ورشئ زاری او خواست ورته وکړئ چې له داعشي- ازبکستانيانو ځان جلا کړي په دې لاندې خبرو کې که هره یوه مني موږ ورته حاضر یو. ۱ - که په امارت کې کار کوي لږیک ورته وایو خدای دې وایي. ۲ - که په امارت کې کار نه کوي ستاسو میلمه دی تاسو چې مناسب بولئ هملته دي اوسي د کور خرڅ او د لسو شخصي پیره دارانو خرڅ به هم امارت ورکوي بیغمه دي اوسي خو د امارت خلاف فعالیت به نه کوي. ۳ - که د امارت اوامر نه مني له دې ځایه دې لاړ شي دلته دې خلکو ته مشکلات نه جوړوي. ۴ - او که مخالفت هم کوي او له دې سیمې هم نه ځي نو بیا دې له ازبکستانيانو ځان جلا کړي تاسو ورته یو کلی مشخص معلوم کړئ د امارت مجاهدین به هغه کلي ته نه ورځي او نه به ورسره کار لري خو له ازبکستانيانو جلاوالی یې ضرور دی ځکه امارت مجبور دی چې آخر د ازبکستاني داعشیانو په خلاف عملیات وکړي ځکه دوی له داعش سره یوځای شوي، په امارت یې بغاوت کړی امر او اصول نه مني او په دې ټول ولایت کې یې جهاد او مجاهدینو ته لوی جنجالونه او بدناملۍ پیدا کړي دي) خو منصور دادالله دغې یوې خبرې ته هم غاړه کینښود .

له هغه ورسته چې داعشیانو دمنصور دادالله په مرسته دلوی لاري مسافر وتښتول چي پکې ښځي اوسپین ژيري هم وو او حتی له تښتول شوو ښځو سره دداعشیانو دهرډول فیجعو اعمالو راپورنه هرچا واوریدل او په دغه کار سره دافغان ولس اومیشتونو قومونو ترمنځ دجنگ اوداخلې تصادف لوی تصادم او اور بلولو ته لمن ووهل شوه ، نو ایا اسلامي امارت ته جایزه او مناسبه نه وه چې ددغسي طواغیتو او جنایتکارونو جرړي یې ویستلي وای ؟

یوڅوک چې داسلامي امارت په خلاف دداعش ملا ټینگوی ، بې وزله مسافر ښځي اوماشومان تښتوي اوفجیع اعمال ورسره ترسره کوي اودظلم او بربریت یو دور حاکموي ، دهغو مخه چې اسلامي امارت ونه نیسي، نو

څوک به یې نیسي ایا لوی ملاصاحب دهمدغسي- جابرانوپه خلاف ددغه امارت بنسټ نه وو ایښي ؟
پوښتنه :

په دې ورستیو کې داسلامي امارت دزعیم په اړه په مسلسل ډول داخبرونه او اوافواوي خپري شوي چې گواکي هغه په خپل منځي تاوتریخوالي کې ټپي او بیا شهید شوی ، ددغو اوازو په خپراوي کې ستاسي په اند دچا لاس دخپل وو او خاص هدف یې څه وو ؟

ځواب : شک نشته چې محترم منصور صاحب ، څو کاله داسلامي امارت قیادت اورهبري په داسې شرایطو کې په خورا مدبرانه او مشفقانه انداز ترسره کړه ، چې مرحوم عالیقدر امیرالمومنین ملامحمدعمر مجاهد رحمه الله ژوندی وو ، په دې معنا چې مرحوم ملاصاحب دخپل رحلت ترپای شیبو پورې دمنصور صاحب له کړنو څخه خوښ اوپوره اعتماد یې پرې درلود له بل اړخه منصور صاحب دجهاد او امارت په ټولو اموروکې که هغه داخلي وو که خارجي ، الله تعالی ترینه لاسبری اوسرفرازه راوویست ، دمجاهدینو ترمنځ یې داخوت اووحدت فضا په بیساري ډول حاکمه وساتله، داخلي او نړیوال دښمن ته یې دخاصو تکتیکونو له امله په هر میدان کې تاریخي شکست او ماتې ورکړه ، ولس یې نور په امارت او مجاهدینو رامات او همکار وگرځاوه او دسیاست په میدان کې یې داسلامي امارت برحق دریځ دنیا ته دخپلو وینو مطبوعاتې اودیپلوماتیکوسرچینوواو استاڅو په ژبه په رسا اومنطقي ژبه ورساوو ، تردې چې دوست او دښمن ته ثابته شوه چې اسلامي امارت یواځي دفوځي ډگر وړتیا او اتلولي نلري، بلکې په سیاسي او دیپلوماتیک میدان کې هم الله تعالی ددې توان او استعداد ورکړی چې له خپلې تگلارې او موقف څخه کلکه دفاع اوساتنه وکړي .

دغه راز له هرچا سره دافکر وو چې که لوی ملا صاحب وفات شي ، نو څوک به دهغه ځایناستی گرځي او په څه ډول به مجاهدین ، مسئولین او علمای کرام په هغه متفق کیږي ، الله تعالی همدغه منصور صاحب دیوه منل شوی ، اتفاقي او مهربان زعيم او رهبر په توگه رامخي ته کړ ، له هغه سره دستاسري افغانستان او اسلامي امت په کچه سرشاره اوله خلوص نه ډکو بیعتونو داسلام او هیواد ددښمنانو ټول فریبونه او دسیسې-خنثی او دقیدات لویه او مهمه موضوع الله تعالی حل وگرځوله.

په دې وخت کې داسلام او هیواد غلیمانو او هغو حلقو چې په زړونو کې یې له ډیره وخته نفاق او حسد ځای نیولی وو او داکرغیرن هوس یې په ذهن کې گرځیده چې څنگه متحد اسلامي امارت ټوټه ټوټه او داسلام دغه مرصوص صف کمزوری وويني ، نو د عالیقدر منصور صاحب بیساري مقبولیت او جامعیت له ډیرې کینې په جنون راوستل ، په مختلفو حربو یې لاس پوري کړ ، چا ته یې دادنده وسپارله چې دقیدات په ټاکل کیدو اعتراضونه وکړي ، چا ته یې دا وظیفه ورکړه چې دبیلې ډلې جوړیدو لپاره گواښونه وکړي او څه نمایشي-غونډې ترسره کړي او څوک یې دپته وگمارل چې په منصور صاحب اونورو مشرانو باندې بې ځایه تورونه ولگوي .

او چې کله په دغو ټولو شیطاني دسیسو کې ناکام او مختوري شول ، نو دورستی سلگی په توگه یې دمنصور صاحب دزخمي کیدو او شهادت نشو افواوو او شایعو ته مخه کړه .

خو څنگه چې داسلامي امارت اساس په پاک نیت او خلوص ایښودل شوی او ډیرې پاکي ویني ددغه صف دساتني او بري لپاره نذرانه شوي او په هغه سربیره دالله ددین در بښتیني خادم اوداسلامي امارت دموسس مرحوم امیرالمومنین ملا محمد عمر مجاهد رحمه الله

دعاگانې چې ددې صف او اساس لپاره یې کړي کلک باور دی چې الله تعالی به هغه قبولي کړي وي ، نو که داسلام دښمنان هرڅومره لومي اودامونه په کار واچوي او داسلامي امارت دزعامت کمزوري وغواړي ، الله تعالی به یې رسوا اوشرمنده کوي .

غلیم دافکر درلود چې محترم منصور صاحب به دورستیو افواوو په اړه خاموشي غوره کړي او دطالبانواوعام ولس اذهان به کرار کرار دا خبره واخلي چې خدای مکره په رښتیا هم څه حادثه رامنځته شوي ، ولې دمحترم زعيم تاريخي او هراړخيزي وينا که له یوې خوا دخپل مجاهد ولس او مسلمان امت زړونه ټکور او ډاډه کړل ، ترڅنگ یې داستعمار په استخباراتي شبکو او اجیرو مطبوعاتو داسې کارنده گوزار هم وکړ چې نور به یې یوه خبره هم چاته داوریږدو اوباور وړنه وي اولدې ورسته چې هره خبره دوی کوي ، خلک به ورته وايي چې تاسې دروغجن او کذابین یی .

مناسبه ده چې میډیا او خبري رسني خپل تشخص او حیثیت دهغو افواهاو په خپرولواونشر- داغمن او بې اعتباره نکړي چې هیڅ حقیقت ونلري اوصرف استخبارتي حلقې یې دوی ته په اختیار کې ورکوي .

دغه کار دمطبوعاتو رول مشکوکوي او دا خبره په حقیقت بدلوي چې زیاتره رسنی داستعمار په چوپړ کې بوختي اومصروفي دي .

دجدي دشپرمي په پامه!!

عبید- تنویر

داچې دشوروي وحشي ځواک مات او دزرگونو عسکرو په وژل کيدو يې دافغانستان خاوره پريښوده، بلکې دافغان جهاد په برکت دټول شوروي اتحاد امپراطوري هم محوه اوناېوده وگرځيده.

اوس چې دپخواني شوروي دکرغیرنو لښکرو له شکست اوگونډه کيدو څخه ۳۷ کاله تیريږي، دافغانستان خاوره اومسلمان ولس ديوېل جهان خور استکبار (امريکا) ترناروا اومکار يرغل اووحشت لاندې شپې اوورځي تيروي.

امريکا اومتحدینو يې ديو نيم لکو عسکرو او پرمختللي جنګي ټکنالوژۍ سربيره ۴ لکه ملي اردو او يونيم تريليون ډالر په کار واچول اوخپل ټول زور يې وواهه، ترڅو دافغان ولس ديني غرور اوبه اودخپلواکۍ ګټوله داعيې څخه يې واړوي.

خو الله تعالی، داسلامي امارت ترقيادت لاندې دافغان ننګيالي ولس په جهادي مټو کې دومره قوت او هيبت واچاوه، چې دامريکا او ۴۹ اشريانو هیوادونو، قووتونه او طلسمونه يې یو په بل پسې-رسوا اوله شکست سره مخ کړل، خبره اوس دې سرحد ته ورسیده چې امریکایان غواړي دسيمي اونړيوالو فشارونو په نتیجه اړکړي ترڅو طالبان دکابل له کاواکه ادارې سره خبرو ته کښینوي اوپه دې ډول

دجدي ۶ چې زمونږ په گران هیواد افغانستان دسرو لښکرو دوحشیانه تجاوز اوهجوم له ورځي سره مصادفه ده، که هرڅومره ددغې نیتې اوورځي دفجایعو په اړه لیکل وشي، کم اولږ به ځکه وي چې دروسانو دناولي او ناترسه يرغل له ورځې راپه دې خوا چې نیږدې څلورلسيزي جوړیږي اوس يې هم په زمونږ په هیواد کې منفي اثرات او ناوړینونه روان او افغان ولس ترینه سخت په کړاوو کې دی.

د ۱۳۵۸ل کال دجدي په شپږمه نیټه دپخواني شوروي سرو لښکرو، دیولک لس زره پوځیانو په مټ اود داخلي لاسپوڅو (خلقیانو او پرچميانو) په مرسته په افغانستان يرغل راوړ، لس کاله په مستقیم ډول روسان اوڅوکاله يې اجیران دافغان مظلوم ولس په خلاف په ډیره بې رحمۍ وجنګیدل، یونیم میلیون مسلمان هیوادوال يې شهیدان، درې میلیونه يې معیوب، اوله پنځو میلیونو زیات يې هجرت او کډوالی ته اړووستل.

افغان میرني ولس، داستکبار له لاسه دغه ټول کړاوونه، اوږده ناوړینونه اوقربانی تحمل او وزغملې، خوله خپلې برحقې داعيې اوپاک عزم څخه یوه لویشت هم وروسته اوشاته نشول.

هماغه وو چې الله تعالی، دمتحدافغان ولس دتورې اومتین عزم په نتیجه کې نه

متلونه

۱. تر ټولو غټ دولت دموږ دغا ده.
۲. په دنيا كېنې فقط دموږ مينه سوچه ده.
۳. په كور كېنې پلار برکت او موږ راحت ده.
۴. موږنۍ ژبه دموږ نه زده كيږي ځكه دموږ غوندي خوږه وي.
۵. كور په ديوالونو نه په كورنۍ ټنكلۍ وي.
۶. دسړي شخصيت په صورت نه په سيرت جوړيږي.
۷. دمشرانو قدر كوه كه ته مشر شوې كشران به دې قدر كوي.
۸. اولاد به ډير په خوږه او لږ به ئې په ترڅه پوهوي.
۹. پر خبره ي څومره سوچ وشي هومره پخه شي.
۱۰. مينه كوه خو دھوس څخه ځان ساته.
۱۱. چي هوښيار وې دځان صفت به نه كوي.
۱۲. دبدن ستوماني خوب راولي او دذهن ستوماني ئې تښتوي.
۱۳. په عمر سړۍ هله پوهيږي چي ورنه تير شي.
۱۴. چي دهرچاوي هغه دهیچا هم نه وي.
۱۵. شيطان له پيل نه تر پايه انسان په لوبه ويروي.
۱۶. سړۍ چي نرۍ وي نو زمري وي چي غټ وي نو لت وي.
۱۷. دژوند گران كارونه په همت اسانيږي.
۱۸. مسلسل همت دښه ژوند ضمانت دی.
۱۹. طمع سړۍ تيتوي او همت ئې لوړوي.
۲۰. دسيوري په اړديدو دونې قدنه لوړيږي.
۲۱. دښارنه لري خلك دميلمه ډير قدر كوي.
۲۲. غره ته كه ختل گران دي نو ترې كوزېدل هم اسان نه دي.

كله چې امريكايانو په افغانستان يرغل راوړ، روسي جنرالانو صرف امريكايانو ته همدا توصيه كوله چې پام افغانستان دھضمولو هيواد او ولس ته يې دتسليمولو خيال اوفكر ونكړي، خو امريكايان چې دخپلې فوځي تكنالوجۍ دغورږ په نيلۍ سپاره او د عقل سترگي يې ورپټي كړي وي، دروسانو يادوني يې اوتۍ بوتۍ گڼلي، چې اوس دهماغه روسانو له برخليک او ذليل حالت سره لاس اوگريوان دی.

همداډول لكه چې روسي جنرال مايروف له افغانستان څخه دتښتې په مهال دامو په سيند دافغانستان جگړه دروسانو لويه اشتباه او جفا وبلله، دافغانستان اوپاكستان په هكله دامريكاخاص استاځي (هالبروك) كله چې دمرگ په بستر په پروت وو، داخبره يې په صراحت وكړه چې دافغانستان جنگ بايد نور ودريږي او په هره بيه چې وي امريكايي پوځيان دي له افغانستان څخه راويستل شي، ځكه نور امريكايان هلته جنگ نشي گټلای.

خلاصه داچې روسان اوامريكايان دواړه دافغانانوقسم خورۍ غليمان و اودي، روسانو داشراوپه نوم وژل اوامريكايان يې دترهگروپه نوم؛ خو الله تعالى شوروي دافغانانوپه ميرانۍ دنابودۍ كندي ته وروغورځاوه اورهبرانويې اعتراف هم وكړ چې دافغانستان اشغال دشوروي دنسكوريدوسبب وگرځيد، ولې امريكايان لاهم په دې فكر كې دي چې دشوروي په برخليک به نه اخته كيږي، ځكه چې مجهزه تكنالوجۍ لري اوله بل لوري دامنيتي تړون په لاسليک سره به دافغان ولس له گوزار څخه په امان كې پاتې شي.

خو دابه ددوی دجهل او سترتمگۍ ورستۍ حد او يو پوچ خيال وي.

د حقاني صاحب

پر فراق خو کرښې

سید سعید

کي ددغه خوځښت سره ملگری شوی او په مختلفو پوستونو یې دندې ترسره کړي دي، د کندهار د اطلاعاتو او کلتور رئیس، د بهرنیو چارو وزارت معین، پاکستان کي د افغانستان سفیر او د چارو د ادارې د عمومي رئیس په توګه یې اوږده موده د افغانستان په اسلامي امارت کي نه هیردونکي خدمتونه کړي دي.

پرافغانستان د امریکايي پرغل څخه وروسته د جهادي مقاومت په لومړنیو کلونو کي داسلامي امارت د فرهنګي کمیسیون د مرستیال په حیث غوره شوی ؤ چې دوفات تر وخت پوري یې همدا دنده په ډیره ښه توګه سرته ورسوله.

حقاني صاحب د فرهنګي کمیسیون دمرستیال په صفت د فرهنګي او مطبوعاتي جهاد د لا ښه موثریت په موخه ډیري خولې توي کړې،مختلفو سیمو ته یې سفرونه وکړل، ستریاوي، بې خوابی یې وزغملې، په مطبوعاتي او فرهنګي ډګر کي یې د سنگر د مجاهد کماحقه ترجماني وکړه او له بیلابیلو لارو څخه په استفاده یې دامارت برحقه داعیه هیوادوالو او نړیوالو ته واوروله.

کل نفس ذائقة الموت ثم الينا ترجعون
مرګ هغه تریخ حقیقت او واقعیت دی چي هیڅوک په هیڅ ځای کي نشي ترې خلاصیدای، که کوم شخص هر څومره ډیر ژوند هم وکړي بالاخره به دمرګي غیږي ته پناه وړي او د ځواکمن څښتن تعالی حضورته به حاضریري» کل نفس ذائقة الموت ثم الينا ترجعون»

داسبابو په نړۍ کي د مرګ د کیف، وخت او لامل په اړه انسان سره بیلابیلي پوښتني او وتوجیهات موجود وي، وخت په وخت یې ځیري او بیانوي، خو واقعیت دادی چي الله تعالی یې په خپل معجز کلام کي توضیح کوي: «اذا جاء اجلهم فلا يستأخرون ساعة ولايستقدمون»

په ډیري خواشینۍ سره مي خبر ترلاسه کړ چي د حلم، علم، پوهي، تدبیر او اخلاص ځلانده ستوری (الحاج مولوي سید محمد حقاني صاحب) زموږ داسمان له مداره راولوید.

انا لله وانا اليه راجعون!

مولوي سید محمد حقاني دکندهار ښار اوسیدونکي ؤ، دطالبانو داسلامي تحریک په ابتداء

مرحوم حقاني صاحب متواضع، حلیم، پوه، زړسوانده او د عالي اخلاقو څښتن مجاهد مشرؤ، په کومه ناسته او اداره کي چي به نوموړی دخپلو ماتحت ملگرو سره ناست ؤ، چي کوم څوک يې په مشرۍ خبر نه وای بيخي گومان به يې نه وای کړی چي نوموړی ددې ادارې او ياناستي په راس کي دی.

حقاني صاحب ته تشریفاتو او تکلفاتو خوند نه ورکاوه، دنوراني څیرې خاوندؤ او زیاتره وخت به يې پرشونډو موسکا خپره وه، سیاسي او فرهنګي پیچلي مسایل به يې په سره سینه او سلیسه ژبه څیرل، عالم او ډیر شریف شخصیت ؤ.

د مطبوعاتي جهاد د پیاوړتیا په موخه يې د عالمانو او لیکوالو کورونو او کار ځایونوته تګ راتګ کاوه، هغوی يې تشویق کول، د خدمت زمینه يې ورته برابره وله، مشورې يې ورسره کولې او وخت په وخت به يې د فرهنګي ملگرو د جوړ ناجوړ پوښتني گرویرني کولې.

اته کاله وړاندي مي حقاني صاحب د قدردان استاد انجنیر عبدالله گل ریان صاحب په کور کي ولید، دامي له نوموړی سره لومړنی ملاقات ؤ خو دومره صمیمانه او ظریفانه چي تا به ویل په کلونو کلونو ملګري سره پاته شوي یو، دهماغه لومړنی ملاقات خواړه مي تراوسه پوري په حلق کي شته، د حقاني صاحب سره د نورو لیدنو کتنو خواړه یادونه او ښکلي خاطرې مي اوس د حافظې په سکرین زیرو بم کیږي او دنوموړي خندانه څیره مي تر سترگو سترگو کیږي، لوی رب دي ترې راضي شي!

دارواښاد حقاني صاحب سره مي ډیره موده په یوه اداره کي کار وکړ، داسي چي مرحوم امیر زه مامور وم، خو هیڅکله مي نه خپله د نوموړی څخه یوه ترخه خبره اوریدلې اونه مي هم د بل ملګري څخه داسي څه اوریدلي او یا حس کړي چي د ارواښاد حقاني څخه دي گیلمن او یا خسته شوی وي.

د مرحوم مولوي سید محمد حقاني صاحب د مرګ خبر ډیر غمونکی دی، بیلټون يې ډیرگران او دردونکی دی، د حقاني صاحب فراق نه یوازي د نوموړي کورنۍ او ملګرو ته، بلکي داسلامي امارت لپاره لویه ضایعه ده.

الله تعالی دي خدای بخښلی حقاني ته جنت الفردوس او عالي مقامات ور په برخه کړي، بچیانو، ورونو، کورنۍ، دوستانو او ملګرو ته دې صبر جمیل او اجر جزیل ورکړي. امین

د شهید مولوي رضاء الله مشهور

په ملا عاجز د ژوند او کارنامو نه ګڼنه

جهاد په سپېڅلي لاره کې په عملي ډول د خپل دين او قوم خدمت وکړي په همدې سلسله کې کله چې د نړۍ تر ټولو ستر وحشي ځواک په افغانستان تېرى وکړ، اسلامي نظام يې ړنگ کړ او د هيواد په بېلابېلو سيمو کې يې وحشيانه عمليات او بمبارونه پيل کړل نو د هيواد د نورو سيمو په څېر يې د لغمان ولايت د عليشنگ ولسوالۍ د ماسموت عليا په سيمه کې په وحشيانه ډول بمباري وکړه چې په ترڅ کې يې تقريباً (۳۸) عام وګړي شهيدان او زخميان شول؛ په دې ظالمانه بمبارونو او ظلمونو سره د مولوي صاحب جهادي عزم او جذبه چې لا د وړاندې پارېدلى وه قوي شوه او مولوي صاحب په قاطع او څرګند ډول خپل عمليات پيل کړل.

شهيد مولوي صاحب په ډېره کمه موده کې په خپلو چريکي او تعرضي بريدونو کې لوى شهرت تر لاسه او د دښمنانو توجه هم ورته ورځ تر بلې زياتېده.

مولوي صاحب ته د اسلامي امارت د مشرانو له لوري په مکرر ډول د ځينو لويو مسؤوليتونو د ترسره کولو وړاندیزونه کېدل خو مولوي صاحب به ويل چې زه هر قسم خدمت او قربانۍ ته تيار يم او د ژوند تر وروستي سلګۍ پورې به د اسلامي امارت په صف کې خپل خدمت تر سره کوم خو د مشکيلاتو له امله د مسؤوليت له منلو معذرت غواړم.

کله چې وحشي-صفته صليبيانو او د هغو داخلي بې وجدانه اجيرانو يو وار بيا د عليشنگ ولسوالۍ د ماسموت عليا په کلي يوه لويه چاپه ووهله او د کلي پاس جګې غونډۍ باندې يې مورچې نېولې وې شهيد مولوي صاحب له خپلو

شهيد مولوي صاحب عاجز چې اصلي نوم يې رضاخان وو او په ملا رضاء الله عاجز او ملا پلليک باندې يې شهرت درلود د دوست محمد زوى، د محمد دين لمسى او په قوم (دليک) وو چې د خپلې علاقې يو با غېرته او بهادر قوم شمېرل کېږي؛ نوموړى د لغمان ولايت د عليشنگ ولسوالۍ د ماسموت عليا کلي اوسېدونکى وو.

زوکړه:

شهيد مولوي صاحب عاجز په ۱۹۸۰م کال کې په خپلې مذکوره سيمې کې دې دنيا ته سترګې غړولې وې.

زده کړه:

شهيد مولوي صاحب لومړنۍ زده کړې د پاکستان په مردان سيمه کې د يو مخور او تکړه ديني عالم مولوي عبدالحى پهلوان صاحب سره وکړې او ابتدايي کتابونه يې له همدې عالم څخه ولوستل او پاتې نور فنون يې د پاکستان په مختلفو سيمو لکه مردان، پېښور، کوهاټ، اسلام آباد او کراچۍ په مختلفو او مشهور مدارسو کې ولوستل او بيا يې د دوره حديث لپاره په (۱۴۲۶هـ ق) کال کې د پاکستان د خير پښتونخوا په ستر ديني مرکز دارالعلوم حقانيه اکوړه خټک کې داخله واخسته او د فراغت سند يې ترلاسه کړ.

د جهاد پيل:

نوموړى يو با استعداد او د صلاحيت خاوند عالم وو، نو له همدې کبله غوښتل يې چې د دعوت تر څنګ د

ملګرو سره پرې تندريز بريد وکړ او ګڼ شمېر امريکايان يې مړه او ټپيان کړل چې د ۷ امريکايي عسکرو مرګ ژوبله له رسنيو هم تاييد شوی وه.

دا چې امريکايي يرغلګرو به د ماسموت په ساحې په مکرر ډول چاپې وهلې او په دې سلسله کې ولسي خلکو ته دروند مالي او ځاني زيان رسېده او دښمنانو هم خلکو ته د خپلو ظلمونو او تيريو يواځينی سبب په دې سيمه کې د مولوي صاحب موجوديت ګاڼه نو په همدې سبب کليوالو له مولوي صاحب څخه وغوښتل چې له سيمې دي هجرت وکړي؛ نو مولوي صاحب هم د نورستان ولايت د دواب ولسوالۍ د ژونيا درې ته مهاجر شو تقريباً څو کاله هلته مېشت وو.

تقريب او شاعري په پشه يي ژبه کې:

شهيد مولوي صاحب عاجز نه دا چې يو با شجاعته او زړور مجاهد وو بلکه يو جيد او فصيح واعظ او يو تکړه شاعر هم وو؛ مولوي صاحب به اکثره په پشه يي ژبې بيانونه کول او شعرونه به يې ليکل؛ مولوي صاحب د دعوت او شاعرۍ په برخه کې دومره شهرت پيدا کړ چې د لغمان ولايت برسيره ځينو نورو څنګ لوريو ولايتونو لکه نورستان، کاپيسا، او د کابل ولايت په ختيځو سيمو کې مېشتو پشه يي قومونو په سيمو کې به د مولوي صاحب غږ د مساجدو په لودسپيکرونو او موبايونو او نورو وسايلو نه به اورېدل کېده او حتی ماشومانو به په لارو او کوڅو کې د مولوي صاحب ترانې په ډېر خوند زمزمه کولې.

دا چې مولوي صاحب به د يو نوښت په ډول عقيدوي او نظرياتي مسايل په داسې ډول په مضحکو او خوشحالوونکو کليمو کې پيل چې د هر چا توجه به ورته جلب کېده نو په همدې سبب مولوي صاحب د يوه ځانګړي سبک خاوند بللی شو.

د زندان حالات: شهيد مولوي صاحب عاجز يو ځل د يرغلګرو په لاس بندي هم شو او د جلال اباد په مرکزي محبس کې يې ۱۷ مياشتې قيد تر کړ؛ مولوي صاحب د بند

په بهير کې د شجاعت او زړورتوب داستانونه پرې ښودل چې د هغه مهال زندانيان يې تر اوسه پورې ياد ساتي؛ مولوي صاحب به په زندان کې د موجوده امريکا جوړې ادارې په وړاندې په ښکاره ډول جهادي بيانونه کول او د زندان موضفينو تعذيبونو او اخطارونو هيڅ پروا يې به يې نه کاوه.

شجاعت او بهادري:

دا چې مولوي صاحب به همېشه د کورني او اقتصادي مشکيلاتو سره لاس او ګرېوان وو چې د لغمان او نورستان په ساحو کې به کېدل؛ د مولوي صاحب د حق گوۍ په برخه کې يې مثاله وو او د سيمې هغه اربکي او ظالم قوماندانان به يې په خپلو شعرونو کې په څرګند ډول يادول چې تر هر چا په ظلم او وحشت کې تير وو؛ دوی به مولوي صاحب ته بار بار اخطارونه ورکول خو مولوي صاحب به ورته ويل چې زه د شهادت غوښتونکی او ارمان جن يم او په دې لاره کې له هيڅ چا وېره نه لرم.

شهادت:

دا چې يرغلګرو او دا خلي غلامانو د مولوي صاحب د شهيد کولو او يا هم د نېولو لپاره ډېر کوښښونه وکړل او د دې لپاره يې د سر بيې جايزې هم اعلان کړل خو مولوي صاحب بيا هم الله (جل جلاله) دی د دښمنانو له شره وژغوره بل اخيره شهيد مولوي صاحب (۱۳۹۲ هـ ش / ۳ / قوس) سره سمون خوري د خپلو ملګرو سره د لغمان مرکز مهترلام ښار په ختيځې څنډې کې پروت د شتمۍ په سيمه کې د اربکيانو په يوې پوستې د شپې په محال بريد وکړ، مولوي صاحب د استشهاديانو په ډله کې وو؛ د پوستې د فتحې په جريان کې مولوي صاحب د خپل يو بل تکړه ملګري حميدالله کفرشکن سره يو ځای په شهادت ورسېد. [انالله وانا اليه راجعون]

محبوب دی خُکه

د بخاري او

مسلم حديث

دی چې، عَنْ

أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ اللَّهَ إِذَا أَحَبَّ

عَبْدًا دَعَا جِبْرِيلَ فَقَالَ إِنِّي أُحِبُّ فُلَانًا

فَأَجَبَهُ قَالَ فَيُحِبُّهُ جِبْرِيلُ ثُمَّ يَنَادِي فِي السَّمَاءِ فَيَقُولُ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ فُلَانًا فَأَجِبُوهُ فَيُحِبُّهُ أَهْلُ السَّمَاءِ قَالَ ثُمَّ يُوَضِّعُ لَهُ الْقَبُولَ فِي الْأَرْضِ وَإِذَا أَبْغَضَ عَبْدًا دَعَا جِبْرِيلَ فَيَقُولُ إِنِّي أَبْغِضُ فُلَانًا فَأَبْغِضُهُ قَالَ فَيُبْغِضُهُ جِبْرِيلُ ثُمَّ يَنَادِي فِي أَهْلِ السَّمَاءِ إِنَّ اللَّهَ يُبْغِضُ فُلَانًا فَأَبْغِضُوهُ قَالَ فَيُبْغِضُونَهُ ثُمَّ تُوَضِّعُ لَهُ الْبَغْضَاءُ فِي الْأَرْضِ. متفق عليه بزيادة في رواية مسلم

ابي هريره رضی الله عنه وايي چې رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل، كله چې الله تعالى له يو چاسره محبت لري نو جبريل راوغواړي او ورته ووايي چې زه له فلان شخص سره محبت لرم ته هم ورسره محبت كوه،نو جبريل ورسره محبت كوي او بيا جبريل اهل السماء ملائكو ته ووايي چې الله تعالى له فلان شخص سره محبت لري تاسو هم ورسره محبت كوئ،بيا ملائكه هم له هغه شخص سره محبت لري تر دې چې وروسته دغه محبت خُمكې ته رانتقال شي او الله تعالى همدغه كس په خُمكه كې هم محبوب وگرځوي.

بالمقابل بغض يا بداييسيدل هم كټ مټ همداسې دي،د الله تعالى په نزد چې څوك مبغوض وي،نو د هغه كس په اړه حضرت جبريل ته ووايي

مرحوم سيد محمد حقاني

ولي ټوله نه محبوب و؟

قاري حبيب

مرحوم مولوي

سيد محمد حقاني مې له تيرو اوو كلونو راهيسې پيژاندم،له ډيره وخته سره ملگري و، د ۲۰۰۹م كال د اوړي له هغې ورځې چې په لومړي ځل سره شناخته شوو بيا تر پرون يک شنبې چې په اوښلنو سترگو مو د يوه تل ياد ملگري په حيث ورسره مخه ښه وكړه او د عقبې په خوامو رخصت كړ.رحمه الله تعالى

د مرحوم مولوي سيد محمد حقاني د وفات په اړه د ده د ملگرو او عامو هغو خلكو چې نوموړی يي پېژاند غبرگون او د محبت اظهار تر معمول حد زيات و، په فيسبوک، ويب پاڼو او عامو مجالسو کې ډيرو خلكو ورباندې افسوس وکړ او حتی هغو خلكو هم ورته خورا ډيره مينه ورکړه چې نوموړی په ژوند کې يوازې يو ځل ليدلی او په يوه مجلس کې يي ورسره شرکت کړی و.

د نوموړي لپاره د مسلمانانو تر منځ دا محبوبيت ډير ستر افتخار دی،ځکه دالله تعالى په نزد د يو چا د محبوبيت او مبغوضيت تر ټولو ستره علامه داده چې نوموړی د ځمکې د خلکو په زړونو کې څنگه ځای لري،که څوک د الله تعالى دمخلق په زړونو کې محبوب وي نو بې له شکه دالله تعالى په نزد هم

چې فلانی زما بدایسي ته هم ورسره بغض کوه، بیا جبریل هغه شخص بد ایسوي تر دې چې جبریل نور ملایکو ته ووايي چې فلان شخص د الله تعالی مبعوض دی بیا یې ملائکه هم بدایسوي تر دې چې د نوموړي شخص په اړه بغض د ځمکې مخلوق ته رانقل شي او د ځمکې پر مخ هم هغه مبعوض شي او د هرچا نفرت ترې کیږي.

د دې متفق علیه حدیث له مخې په اسلامي ټولنه کې د یوچا لپاره عام محبوبیت د سعادت خورا ستره نښه ده چې د ډیر بختور شخص به په نصیب کیږي. دلته زه د حاضر او ناظر الله تعالی په وړاندې د مرحوم حقاني صاحب تزکیه نه کوم او نه یې هم معصوم بولم، مگر د خپلو ملگرو او عامو خلکو تر منځ د بې کچې محبوبیت درلودو له امله د لوړ حدیث شریف مضمون ته په پام سره د نوموړي د عامه محبوبیت ځیني علتونه درسره شریکوم، که الله تعالی وکړي دغه صفات د یو مکلف انسان په حیث شخصا په ما او ټولو انسانانو کې پیدا کړي ترڅو د الله تعالی د محبت او مقبولیت وړ وگرځو او د الله تعالی د مخلوق د ازار، اذیت، تحقیر او بالاخره عامه منفوریت په ځای له هغوی سره ښه تعامل ولرو او د یوه سالم، مثبت او ګټور شخص په حیث د ټولنې په سعادت، جوړښت او رفاه کې ونډه واخلو.

د حقاني صاحب یو ستر خوی شرافت او لوړه اخلاقي رویه وه، نوموړی د اداري سلسله مراتب له اړخه زموږ مشر و، مګر د څو کلنې ملګرتیا په ترڅ کې مې له نوموړي هیڅکله داسې قول، فعل یا چلند حس نه کړ چې ځان د نوموړي په نسبت حقیر یا تر امر لاندې حس کړم، نوموړي په اداري ماحول کې له

کارکوونکو سره په افقي تعامل باور درلود، تجربو ثابتې کړې چې په اداري ماحول کې د عمودي تعامل په نسبت افقي چلند په مراتبو ښه اثر لري، په افقي چلند کې امر خپلو ترلاس لاندې کسانو ته د مأمورینو نه بلکې د ملګرو په نظر ګوري، فرمان یې د امر نه بلکې د التماس په لهجه وي او د ملګرتیا یو ماحول یې جوړ کړی وي، په اصل کې دا چلند د رسول الله صلی الله علیه وسلم طریقه ده، چې خپل ترلاس لاندې کسان یې اصحاب یعنې ملګري بلل، له هغوی سره تعامل یې بشپړ طبعي او د لوړو دیني انساني اخلاقو او صمیمیت څخه مالا مال و.

د مرحوم حقاني صاحب بل صفت چې له امله یې نوموړی په هر چا خوږ لګېده، خوشرويي، همیشنی موسکا او مینه ناک چلند و، هیڅکله یې غوسه او سخت ګیري نه کوله، د ترڅو تجربو د زغم، له پامه غورځولو او هیرولو چل یې زده و.

نوموړي د شرافت او اخلاقو کړښو ته همیشنی تعهد درلود، هیڅکله په ټیټو او کم ارزښته موضوعاتو نه غږېده، هیڅکله مې د ضدبازی، سیالی، انتقام، قومپالنې، منطقه پرستی، تاوېلي ماوېلي او دغسې نور مبتذل او بې ارزښته بحثونه حتی په ډیرو خصوصي مجالسو کې هم ترې وانه وریدل، د ګیلې، شکایت او غیبت عادت یې نه درلود او تر ډیره حده یې په اشخاصو بحث نه کاوو بلکې په موضوعاتو به غږېده.

په شخصي لحاظ پاک او حیاناک و، له همیشنی او ظرافت سره سره مې نه یادیږي چې د بې باکۍ تر حده دې ټوکې کړې وي، له خلکو سره یې چلند هغوی د عمر، منصب، استعداد او ټولنیز مقام په

اساس نه بلکې د خپل شرافت او مروت په مېنې و، هر مسلمان ته په احترام قائل و، د مجلس په مهال یو ښه اوریدونکی و چې د مخاطب خبره به یې په پوره شوق او داد سره اورېده.

د جناب حقاني صاحب ښه چلند دده ټولو متعلقینو ته معلوم و خو دلته مې دا موضوع ځکه راپورته کړه ترڅو یې د یوه حقیقت رابرسیره کولو لپاره بهانه کړم. نن سبا په انسانانو کې د استعدادونو کمی نشته، د ښه صورت، ځیرکۍ او بیلابیلو فني، علمي او تخنیکي استعدادونو کسان خورا ډیر دي، حتی ویل کیږي چې اوسنی انسان دومره هوښیار شوی چې د شپږم ټولګي شاګرد د دوه زیرزي پخواني فیلسوف افلاطون په نسبت ډیر معلومات لري، خو نن سبا چې انسانان د کوم صفت له فقر سره مخامخ دي هغه انسانیت یا سړیتوب دی. له دیني او منطقي اړخه د انسان د کمال صفت مروت دی، مروت له مرء یعنی سړي لغت څخه اخیستل شوی چې مطلب یې سړیتوب یا جوانمردي ده، مروت چې له دیني اړخه د احادیثو د روایت او شهادت لپاره مهم شرط بلل شوی ټولو مکرمو اخلاقو ته شامل دی، مروت په انسان کې هغه ملکه یا قریحه ده چې انسان په هر حال کې د حسنه اخلاقو او ښه تعامل په کولو په طبعي شکل مجبوروي او له بدو، پستو او ناشایسته کړنو څخه یې راګرځوي.

نن سبا په دنیا کې تر ټولو ارزښتمن شی پیسه یا مال بلل کیږي اما د ځوانمردانو په قاموس کې د پیسې او دنيوي ګټې په نسبت سړیتوب او اخلاقي

حيثيت خورا ډیر ارزښت لري. د فارسي مشهور شاعر فردوسي همدې حقیقت ته داسې اشاره کړې.

ز بهر درم تند و بدخو مباح

تو باید که باشی درم گو مباح

یعني د پیسې یا درهم لپاره تند او بداخلاقه مه جوړېږه، ځکه (ته) باید وي، درهم که نه وي هم پروا یې نشته. مطلب دا چې اخلاقي حیثیت یو داسې ارزښت دی چې د هیڅ شي په مقابل کې هم باید له لاسه ورنکړل شي.

په پای کې به ووايم چې جناب حقاني صاحب خو نه دومره سرمایه دار و چې په خلکو یې خیراتونه او صدقې کړې وي او بیا د هغه له امله په خلکو کې محبوب شوی وي او نه یې هم منصب دومره اجتماعي او ستر و، خو نوموړی چې له هرچا سره مخ شوی یوازې ورسره په مسنونه طریقه، په پراخ تندي، په خوشرویه څیره او هغوی ته په اهمیت ورکولو ورسره مخامخ شوی، چې له همدې امله ورته الله تعالی د مسلمانانو په زړونو کې داسې ځای ورکړ چې تصور یې نه کېدو.

الله تعالی دې په جناب حقاني رحم وکړي او برکات ته یې په ورونو او اولادونو کیږدي. آمین
يارب العلمين

د حقاني صاحب په ياد کې

محمد سهيل شاهين

خدایه څه شول هغه ښکلی ښکلی خلک

په ظاهر په باطن سپین سپیڅلی خلک

مرگ حق دی، یوه ورځ راتلونکی دی خو د عالم مرگ د عالم مرگ وی، هغه هم د هیواد د تاریخ پدی نازکه مرحله کی چی پوهو او مجاهدو علماوو ته له بل هر وخت نه زیاته اړتیا ده. حقاني صاحب هم د داسی علماوو څخه و.

زه حقاني صاحب له نږدی پیژنم. په اسلام آباد کی د افغانستان په سفارت کی ورسره د کار کولو ویاړ لرم. په بیرو ملاقاتونو کی به دواړه یو ځای وو. د عالم او مجاهد ترڅنگ هغه یو ښه دیپلومات هم و. څیرک، باریک بین او پوه. د هیواد اسلامي او ملی مصالح یی ښه تمثیلول او ډیر ورته گران و. اجتماعي گټی یی په شخصي گټو مقدمی کئلی.

هغه وخت مو د بیرو هیوادونو له سفارتونو سره اړیکی درلودی. په یوه میلمستیا کی چی زموږ له خوا د انگریزانو څخه د افغانستان د خپلواکی د بیا اخیستلو د کلیزی د لمانځلو په مناسبت جوړه شوی وه، د څلویښتو هیوادونو څخه د زیاتو هیوادونو سفیرانو او دنیوالو سازمانونو استازو پکښی گډون کړی وو. دا پداسی حال کی وه چی د نړیوالی ټولنی په تیره بیا د غربی هیوادونو رسمی تگلاره داوه چی اسلامی امارت منزوی کړی او بیلا بیل تورونه به یی پری لگول خو د حقاني صاحب او ورسره ملگرو د نه ستری کیدونکو دیپلوماتیکو هڅو له امله ډیرو هیوادونو ته د امارت اصولی موقف روښانه شوی و او راشه درشه یی ورسره درلوده.

حقاني صاحب د دیپلوماتیک فعالیت ترڅنگ مطبوعاتو ته هم پام درلود. هغه وخت چی نوموړی په اسلام آباد کی د افغانستان سفیر و، له رسنیو سره به یی وخت په وخت مرکي

کولی. د امارت په خلاف لگیدلی توروونو ته به یی معقول ځواب وایه. کله کله به دغه مرکي او مطبوعاتی بیانونه دومره مؤثر و چی ځینی غربی سفارتونه به مجبور شول چی رسنیو ته مخه کړی او زموږ ځواب وواپی.

په هغه وخت کی نړیوالو ته زموږ پیغام دا و چی د نړیوالو له خوا د امارت د منزوی کولو، کمزوری کولو او د زور له لاری خپلو مقاصدو ته د رسیدلو پالیسی به په افغانستان او سیمه کی نوی مسائل وزیږوی. خو دا خبره هغه وخت نه چا اوریده او نه یی منله. د زور او سازش د پالیسی عواقب نن موږ په افغانستان او نړی کی وینو او دوی یی هم وینی. افغانستان او نړی په جبه زار بدله شوې چی یو قدم اخلی بل یی په ځمکه کی ننوزي.

یوې قوی ستنې حیثیت درلود. لاسته راوړنې یی په نړی کی موافق او مخالف دواړو ته معلومی دی. نړیوال مطبوعات او د نړی حکومتی حلقی د امارت د مطبوعاتو په قوت او مؤثریت اعتراف کوی. په لږو وسایلو او نامساعدو حالاتو کی یی له هغو ټولو نه میدان وړی چی هرڅه په اختیار کی لری. لکن د دی بری ترشا د همدې هستي لوی لاس و. الله تعالی ددوی درنی کورنی ته صبر جمیل او اجر عظیم نصیب کړی او الله تعالی دی اسلامی امارت ددغه شان حقپالو، اسلامپالو او هیوادپالو هستیو څخه نه خالی کوی. کار، یاد او استقامت یی د لاری دیوه ده.

ستاد ښایست گلونه پیر دی

ځولی. می تنگه ده، زه به کوم کوم ټولومه

دمجاهدينو په نوم!

قطاع الطريق اومحاربين

م - سعيد

اوپنې ددوی ادل بدل اویاوشړل شي له ځمکې نه داددوی شرمندگي ده په دنیا کې اودوی لپاره په اخرت کې عذاب لوی دی.

وعن ابی هريرة رضى الله عنه قال جاء رجل فقال يا رسول الله صلى الله عليه وسلم ارايت رجل يريد اخذ مالي قال فلا تعطه قال ارايت ان قاتلني قال قاتله قال ارايت ان قتلني قال فانت شهيد قال ارايت ان قتلته قال هوفى النار

ژباړه: له ابوهريره رضى الله عنه څخه روايت دی چې یوسرى راغی ویي ويل: يا رسول الله صلى الله عليه وسلم ته ماته خبر راكړه یوسرى چې زما مال اخلي (يعنى څه وكړم) نبى كريم صلى الله عليه وسلم ورته وفرمايل: مه یی وركوه. هغه وويل خبر راكړه كه ماسره جنگ كوي نبى عليه السلام ورته وويل: ته ورسره جنگ وكړه. هغه وويل: كه ته خبر راكړې كه مالره قتل كړي؟ نبى عليه السلام وويل: ته شهيدې، هغه وويل: ته خبر راكړه كه زه یی قتل كړم؟ نبى عليه السلام وويل: هغه په اور كې دى.

دلته دايوه مسئله ډيره ضروري ده چې بيان كړى شي هغه داده چې ځينې خلك دجهاد په نوم له خلكونه په زوره مالونه اخلي اودا كار دثواب بولي خو حقيقت دادى چې دجهاد په نوم له چانه په زوره مال اخيستل دالوى ظلم دى چې په دې كې دانسانانو تېستول (اختطاف) هم داخل دى ځكه چې له اختطاف نه زيات شمير نقصات راپيدا كېږي چې يوڅو يې دادى: (۱) دا اختطاف په وجه له خلكونه مالونه په ناروا طريقه اخيستل كېږي ځكه چې اختطاف كوونكي ددې لپاره اختطاف كوي چې له خلكونه پرې مالونه واخلي اوله خلكونه مالونه اخيستل په داسې طريقه چې دهغوى خوښه اورضانه وي دا شرعاً حرام اوناړوا عمل دى. نبى كريم صلى الله عليه وسلم په هغه ورځ باندې چې فرمايلي دي: الا ان الله حرم عليكم دماثكم واموالكم واعراضكم كحرمة يومكم هذا فى شهركم هذا فى بلدكم هذا رواه البخاري. ژباړه: خبردار! الله تعالى ستاسو وينې اوما لونه

وجاهدوا باموالكم وانفسكم فى سبيل الله ذلكم خير لكم ان كنتم تعلمون ط

جهاد چې په عباداتو كې يواځې مقام لري تردې پورې چې په ټولنيزو كړيو كې بهترين عمل ورته ويل شوى دى، ډير زيات فضائل يې په قران كريم اواحاديثو كې راغلي دي چې علماء كرام لوى لوى كتابونه په دې موضوع ليكلي دي په يوڅو پاڼو كې يې راټولول ناشونى دى، خودومره بايد ووايو چې جهاد دا علاء كلمه الله اودالله تعالى درضا حاصلولو لپاره اجرا وئواب لري، كه اعلاء كلمه الله يعنې دالله تعالى كلمه (دين) پورته كول په كې مقصودنه وي بلكې يواځې مال اوزرمطلب وي اوياداسې نوراغراض په كې وي نودا جهاد دالله تعالى په نزد جهاد نه بلل كېږي. جهادهغه دى چې خالص دالله تعالى درضا لپاره وي له دنياوې اغراضو بايد بلكل پاك وي. امام بخاري پخپل كتاب كې يوباب منعقد كړى دى (باب لايقال فلان شهيد) او په دې باب كې يې دهغو خلكو متعلق چې دوى دالله تعالى درضا لپاره جهاد نه وي كړى بلكه دنورودنيوي اغراضو لپاره يې كړى وي ډيرې واقفې را نقل كړي دي.

او هغه خلك چې دمسلمان په مال اونا موس باندې حمله كوي، مال ورنه اخلي اويانا موس ورڅخه اخلي اودالله تعالى دا حكامو خلاف كوي دوى ته محاربين ويل كېږي له دوى سره جهاد له قران اواحاديثونه ثابت دى. په قران كريم كې رب العالمين فرمايلي دي: انما جزاء الذين يحاربون الله ورسوله ويسعون فى الارض فسادا ان يقتلوا او يصلبوا او تقطع ايديهم وارجلهم من خلاف او ينفوا من الارض ذلك لهم خزي فى الدنيا ولهم فى الآخرة عذاب عظيم.

ژباړه: يقيناً جزاء دهغه كسانو چې جنگ كوي دالله تعالى اورسول صلى الله عليه وسلم سره او كوشش كوي په ځمكه كې دفساد دچې قتل شي دوى يابه سولې كړى شي دوى اويابرې كړى شي لاسونه

محترم گړخولي دي لکه داوړخ، دامياشت اوداښاري چې محترم گړخولي دي. دحجة الوداع په موقع باندې دعرفات په ميدان کې په داسې حال کې چې محسن انسانيت خطيب اعظم خاتم الانبياء محمد مصطفی صلی الله عليه وسلم دزرگونوصحابه کراموپه موجودگۍ کې اعلان وکړ چې خبرداردمسلمان وينه، مال او عزت الله تعالى ته داسې محترم دي لکه دغه ورځ (نهم دذوالحجې)، دغه مياشت (ذوالحجې) اودغه ښار (مکه معظمه) چې څنگه الله ته محترم دي.

ددې خبرې دښه وضاحت لپاره دلته دتبوک دغزااجمالي ذکرکوو، دتبوک غزاچې دهجرت په نهم کال پېښه شوې ده جیش العسرة اوغزوة العسرة هم ورته ويل کيږي دامام طبراني اودسيرت دنوروعلماپه قول چې دسختې گرمۍ شپې ورځې وې په مدينه منوره کې کجورې پخې شوې وې اودمدینې دخلکوهمداکجورې دمعاش ذريعه وه، له قوي اومغروردښمن سره دمسلمانانومقابلې وه، اووه سوه ميله اندازه دجهادلپاره سفرؤ، دوه کسانومجاهدينوته يوه سوارۍ وه، سخت فقراوفاقه وه، له دې ټولوتکليفونو اوسختيو سره سره دیرش زره مجاهدين دجهادپه نيت دقربانۍ لپاره تيارشول اودنبی عليه السلام امرته یی لبيک ووايه. ددې جنگ سبب داووچې نصاری عربوهرقل ته خط وروليږه اوپه کې ويي ليکل چې داسړی چې راوتلی دی اودنبوت دعوه کوي کمزوری شوی دی که ته له مونږسره کومک وکړې اودده په خلاف يوه منصوبه برابره کړې، هغه ورته يوشميرجنگيالي راوليږل. کله چې نبی عليه السلام ته خبرراورسيدچې هرقل اودلحم اوجزام قبيلوعرب نصاری اراده لري چې دنبی عليه السلام مقابلې اوجنگ لپاره حجازته راشي په داسې حال کې چې داډيرې دسختۍ اوتکليف شپې ورځې وې خوصحابه وبياهم جهادته شانکړه اوپه پوره تابعداری سره یی دنبی عليه السلام امرته لبيک ووايه. نبی عليه السلام صحابه کراموته دچندې کولوامروکړصحابه کرام چه ډيرستري اوستومانه و، خوبيايی هم په پوره ايماني جذبې سره په زړه پورې چنده وکړه، نبی عليه السلام دخپلواصحابو په دې کارډيرزيات خوشحاله شواورب العالمين هم ددوی ستاينه په قران کریم کې وکړه اوهنوکسانوته یی زورنه ورکړه چې ددې چنده کوونکو پسې رد بد وايي. رب تعالى فرمايی: الذين يلمزون المطوعين من المؤمنين في الصدقات والذين لا يجدون الا جهدهم فيسخرون منهم سخرالله منهم. له دې قيصې نه مونږ داخبره رامعلومه شوه چې دجهادلپاره چنده کول په داسې طريقه چې دورکونکي خپله رضاوخوشه وي ډيرښه کاردی اودنبی عليه السلام طريقه ده. نبی کریم صلی الله عليه السلام له چانه په

زوراوزبردستۍ سره څه نه دي اخيستي اونه يي په چاباندې دالازمي کړې ده چې ته بايدخامخادومره اندازه مال راوړې اوکه یی رانه وړې نوبياپه تاته سزادرکوو. بلکه خپلوملگروته به یی ترغيب ورکاوه اوهغوی به یی چندې ورکولوته تشويق کړل.

(۲) ددې منحوس کارله امله له مسلمانانونه دسکون ژوندپورته کيږي اوژوندیي په ډارواوپره کې تيريږي چې داهم د شريعت په رڼاکې حرام اوناړوا دی. نبی کریم صلی الله عليه وسلم فرمايی دي: لايجل لمسلم ان يروع مسلما. (مشکوۍ شريف ص ۳۰۸).

ژباړه: نه دی روا مسلمان ته چې دی بل مسلمان وډارکړي. ددې حديث په تشریح کې محدثينوليکلي دي چې مشهورتابعي ابن ابی لیلی فرمايی دي: مونږته صحابه کراموبيان کړی دی چه يوخل مونږله نبی کریم صلی الله عليه وسلم سره په يوه سفرکې ملگري ؤ، يوصحابي ويده شواوبل صحابي رسی. دهغه ترجمامونږې وتړله چې په دې سره هغه ويده کس وډارشونونبی عليه السلام وفرمايل: لايجل الخ ددې حديث مطلب دادی چې هرمسلمان لپاره دبل مسلمان ورورويړول اوډارول حرام دي که هغه په خبروسره وي لکه دهمکي ورکول اوياپه عمل سره وي لکه يومسلمان ته ټوپک نيول اوياپه نوروطريقوسره وي. له جهادنه مقصدپه دنياکې دامن اوصلح قايمول دي نه دخلکوويړول. دنبی کریم صلی الله عليه وسلم له غزواتونه بلکل داخبره ښکاره ده چې دهغوی په مقابل کې کوم خلک چې جنگيدل دهغوی اهداف دنياته واضح دي چې له کلونوکلونونه راپه دې خواله فساد، انسان زورنې، غلا، چپاول، شوکمار، قتل، وحشت اوقوم پرستي سره عادت ؤ، هغوی نظام نه درلوداودروغ اوپت مندژوندتيرولولوپاره يي په خپل مينځ کې معقول اومتفقه اصول نه درلودل، بدامنی، اوفساداوچ ته رسيدلی ؤ. نبی کریم صلی الله عليه وسلم هغوی له شرک، بت پرستی، غصب، غلا اولوت ماری نه منع کړل اوديواوربښتنې خدای عبادت ته یی راوبلل، دظلم اوزورتوره پرده یی له ټولنې ټوله کړه اودانصاف رڼايی په نړۍ کې خپره کړه.

(۳) داخطاف لپاره اختطاف کونکی پخپل مسلمان ورورباندي اسلحه اوچتوي چې داهم په شريعت کې نارواعمل دی. نبی کریم صلی الله عليه وسلم فرمايی دي: من حمل علينا السلاح فليس منا (مشکوۍ شريف ص ۳۰۵).

ژباړه: څوک چې پرمونږباندي اسلحه اوچته کړي هغه له مونږڅخه نه دی. داسلحې له اوچتولونه اگرکه په ټوقوکې هم وي سخت وعيدراغلی دی، ځکه چې ددې حديث پسې متصل په مشکوۍ

شريف كې دا حديث هم دى چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي چاچې يواځې اشاره وكړه مسلمان ورورته په وسپنې سره نوبې شكه په دغه كس باندې فرشتې ترهغه پورې لعنت وايي څوپورې يې چې هغه وسپنه نه وي ايښې.

(۴) اختطاف دمسلمانانو په ټولگي كې فتنه خپرول دي چې داهم په شريعت كې ناروا عمل دى. نبى كريم صلى الله عليه وسلم فرمايي:

من خرج على أمتي يضرب برها وفاجرها ولا يتحاشى من مومنها ولا يفتى لذى عهدعهده، فليس منى ولست منه. رواه مسلم

(۵) څوك چه قطاع الطريق دي همدوى اختطاف كونكي هم دي ځكه چې دقطاع الطريق شرطونه په دوى كې په بشپړه توگه شته دي، چې يو شرط يې دادى: ان يكون لهم شوكه ومنعة بحيث لم يكن للمارة المقاومة معهم زبارة: دوى به پوره قدرت لري په داسې شان سره چې لاروي ددوى دمقابلې اومخ نيوي توان ونلري.

فتاوى عالمگيري ليكلي دي:

والمكابر بالظلم وقطاع الطريق وجميع الظلمة والاعوان والساعات يباح قتل الكل يثاب قاتلهم كذا فى البحر الرائق (فتاوى عالمگيري ج ۲ ص ۱۶۷)

زبارة: څوك چې په ښكاره ظلم كوي، لارې وهي، ظالمان اودهغوى كومك كونكي اودفساد خپرولو والا ددوى ټولو مرگ روادى اوقاتل ته به يې خداى پاك ثواب وركوي.

(۶) په فتاوى تنقيح الحامديه كې راغلي دي:

سئل فى رجل عوانى مفسد غماز يسعى فى الارض بالفساد ويقع الشر بين العباد ويغرى على أخذ الأموال بالباطل وذبح العباد ويؤذى المسلمين بيده ولسانه ولا يدع عن تلك الأفعال إلا بالقتل فما حكمه والجواب اذا كان كذلك اذا اخرج من المسلمين بذالك يقتل ويثاب قاتله لمافيه من دفع شره عن عباد الله تعالى (الفتاوى تنقيح الحامديه ج ۱ ص ۱۰۳)

زبارة: پوښتنه وشوه دهغه چاپه هكله چې كومك كوي له مفسد، جاسوس سره او كوشش كونكى وي په خپرولو دفساد كې اودخلكو تر مينځ شراچوي اوله خلكونه مال په زورورې او په زبردستۍ سره يې ورنه اخلي او عاجزه خلك وژني او خلكوته په لاس او ژبه ضرر رسوي. دابدكارونه نه پرېږدي ترڅوپورې چې ونه وژلى شي نوددې سړي څه حكم دى؟ جواب كله چې دا بد عملونه كوي اويوه

ډله دمسلمانانوى په بدو اعمالو گواهي وركوي نوودې وژل شي اوقاتل ته به يې الله تعالى ثواب وركوي ځكه چې نورمسلمانان يې له شر نه خلاص شي.

(۷) په حديث شريف كې دي نبى كريم صلى الله عليه وسلم فرمايي:

من انتهب نهبه فليس منا (مشكوة شريف ص ۲۵۵)

زبارة: چاچې ډاكه وغورزوله په ډاكه غورزولو سره نوهغه له مونږ نه ندى. ددې حديث په تشرېح كې داحاديثو شارحينو ليكلي دي چې كوم سړى ډاكه واچوي يايې چاباندې زبردستي وكړه اوله هغه نه يې مال واخيسته اويوا يې غلا وكړه دا ټول صورتونه په دې حديث كې داخل دي.

(۸) نبى كريم صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: والمؤمن من امنه الناس على دماءهم واموالهم.

زبارة: مومن هغه دى چه له هغه نه خلك په امان كې وي پخپلو وينواو مالونو باندې.

(۹) حديث كې راځي نبى عليه السلام فرمايي: الا ياحل مال امرئ الا بطيب نفس منه (مشكوة شريف ص ۲۵۵) زبارة: خبردارنه دى حلال ديومسلمان مال ليكن دهغه دزړه په خوشحالي. سره روادى. ددې حديث په شرحه كې كتابونو ليكلي دي چې چنده كول يواځې په هغه صورت كې جايزدى چې چنده وركونكى يې دخپل زړه په خوشحالي سره وركوي ځكه چې له دې حديث نه مخكې داالفاظ هم شته الا تظلموا يعنى ظلم مه كوى ځينې خلك له دې وجې چنده وركوي كه زه چيرې چنده ورنه كرم نوداځمونږ رسوايي ده اواينده لپاره چنده كونكي مانه پرېږدي ياما وژني اوياضرر راته رسوي نو داسې چنده جايزنده دا ناروا عمل دى. كه چيرې مجاهدين په زور له خلكونه مالي مرسته وغواړي نو دا شرعا اوعرفاناروا ده دگټې په ځاى نه جبرانيدونكى زيان لري. دغه كاردولس نفرت اوخوابدي رامنځته كوي. خو لله الحمد چيرته به داڅوك ثابته نه كړي چې مجاهدينو دې دا رنگه منحوس اعمال كړي وي بلكه داكارونه زياتره ځايونو كې دمجاهدينو په نوم نور خلك كوي بايد چې مونږ اوتاسو دمجاهد اوقطاع الطريق فرق وپيژنو او هيڅكله له قطاع الطريق نه په مجاهدتعبير ونه كړو.

داسلامي امارت سره دروسي دروابطو افواهاټ

او دلویدیځ اصل اهداف

شهید زوی

هغه جنګ چې امریکا یې په ۱۵ ورځو کې د ګټلوتمه ښکاره کوله کابو تر یوې نیمې لسیزې اوږد شو چې داد امریکا د جنګونو په تاریخ کې د جنګ تر ټولو اوږده موده ده .

په دې اوږد جنګ کې چې امریکا او متحدینو ته یې له تصور او ټکنوونو وټلي ډېریات ځاني اومالي زیانونه ورواوړېدل ؛ حیثیت یې د څاوروسره ځاورې شو؛ اعتبار ته یې لوی تاوان ورسېد؛ پر نړۍ قائم رعب یې له منځه ولاړ؛ په نړۍ کې لازیات بدنام شول خو چې په ټاکلو اهدافو کې یې هیڅ هم تر لاسه نکړل اونه یې دوی ته د تر لاسه کېدلو امېدونه پاتې شول نودفاعي حالت یې غوره کړاو اوس یې واک ته د طالبانو د رسېدلو او داسلامي حاکمیت دراتللو مخنیوي ته خپله ټوله توجو راواړوله.

امریکا او متحدینو یې د جګړې په جریان کې هم دمختلفو لارو ډېرې هڅې وکړې چې داسلامي امارت مشران د جهاد نه لاس په سراود کابل گوډاګی ادارې سره یوځای شي خو پدې هکله هم د سختې ناکامۍ سره مخامخ شول ؛ د سپېڅلي جهاد په لیکو کې عملي شریک مشران خودېره لرې خبره ده داشغالګرو په زندانونو کې زنداني شویو هر دلوړی اوتیتې پایې زنداني باندې دوی په کلونو کلونو هڅې وکړې خوالحمدلله یومشریې هم په لومو کې رابښکېل نه شواونه یې ددوی غوښتنه ومنله

نودهرې لارې نه ناهیلې امریکا او متحدینو یې اوس ټوله وجود داسلامي امارت بدنامولو؛ ورباندې د ولس اومسلمان ملت د بې باوره کولو او د مجاهدینو په صفوفو کې درزونو اچولوته را اړولی ده.

دداعش پرضد داسلامي امارت سره دروسي دروابطو تر عنوان لاندې ډیپل شوي تبلیغاتي لړۍ په ترڅ کې اوس ځنې غربي رسنۍ په مبالغې کولو کې دومره وړاندې ولاړې چې داسلامي امارت دزعیم امیرالمؤمنین ملا اخترمحمد منصور اودروسي د ولسمشرپوتین ترمنځ یې په تاجکستان کې د لیدو کتوادعا هم وکړه.

هواپه ننوجنګونو کې چې ددښمن پرضد تبلیغاتي ډګرګرم اوفعال ساتل خورازیات اهمیت لري باید داومنو چې ټول لویدیځ اویخصوصاً امریکا دا اهمیت ډېرښه درک کړی دجنګ له پیله یې دې ډګرته ډېره توجو کړیده ؛ دخپلواهدافود تر لاسه کولو لپاره یې په تېرو ۱۵ کلونو کې له نړیوالورسنیو نه ډېرکاراخستۍ اورښتیا داده چې په داسې سپین سترګۍ یې دارسنۍ استخدام کړې چې نړیوال یې پرې ټول بې اعتداده کړل ، حیثیت یې له منځه ولاړ اودبې طرفۍ اوازادی ټولې دعوي یې خلکو ته دخندا وړ خبرې وگرځېدې.

داسلام اومسلمانانو پرضد د صلیبي تاراکګرو له لوري داعلان شوې جګړې رومبۍ ډګرچې جنګ خپلی اوغریب افغانستان وگرځول شواودنړۍ ددې سترو ښکروړوله لوري دمسلطې کړی شوې روانې جګړې موده تر۱۵ کلونو اوږده شوه نوداشغالګروپه پرتله افغانانوته دزیاتو ځاني ، مالي اومعنوي تاوانونو ورواوړېدل هغه طبعي حقیقت دی چې زموږ لپاره ترې انکارناشونی دی خوبهرنوریرغلګرو اویخصوصاً امریکاته چې کوم ځاني اومالي تاوانونه ورواوښتل هغه هم په خپل ذات کې دومره زیات اوستردی چې هیڅکله به یې هم دوی هېرنکړي.

زموږ دښمن د حقيقت درک کړيدی چې زموږ دکاميابۍ راز زموږ په وحدت اودواحدقائد ترقيادت لاندې په جهادجاري ساتلوکې مضمر دی؛ دښمن ته مودا هم معلومه شویده چې ترڅو موږ يوموتی يوکۀ داوسني صليبي اتحاد نه هم څوچنده ستر دښمن سره مو تر پېړيو جنگ اوږد شي راباندې برلاسی کېدای نه شي نوڅکۀ وس مکار دښمن له نورو ټولولارو خپله توجور اوږلی ده او خپل ټول وسايل يې د دطالبانو ترمنځ خپلمنځي اختلافاتو اچولواود جهاد دصف ماتولوتۀ ځانگړي کړيدي؛ ددښمن رسنۍ پدې اړه ډېر پوچ تبليغات کوي؛ ډېرله دروغو ډک راپورونه او بې اساسه خبرونه خپروي؛ کوچنوخبروته ډېره هوا ورکوي؛ جورنالستيک اصول ترېنسولاندې کوي او حقايق مسخ کوي.

داسلامي امارت له لوري داميرالمؤمنين ملامحمد عمر مجاهد رحمه الله تعالى دوفات داعلان اودخپل نوی امير دټاکل کېدو پرمهال دغرب رسنيو داسلامي امارت پرضد څومره پوچ تبليغات وکړل؟! ټول امارت په خپل نوي امير متفق اوراټول واو ايله څلور پنځو تنانو په بيعت کې تاخير کړی و خو همدا دخلورو پنځو تنانو تاخير يې په دوه برخو دامارت دويشل کېدلو اودطالبانو دوحدت په ماتېدلو تعبير اوه او په مسلسل ډول به يې ويل چې گواکې دتل لپاره طالبان په دوه برخو وويشل شول؛ يواځې پدې يې هم بسيا نه کوله بلکې دابه يې هم ويل چې په دوه برخو وويشل شوی طالبان په خپلومنځونوکې ښکر په ښکر دي اودهېواد په مختلفو برخو کې ددواړو ډلو ترمنځ جگړې رامنځته شويدي چې دواړو لوروتۀ گڼ ځاني تلفات هم اوښتي دي حال دا چې دهېواد په گوډ گوډ کې په ډېر جوش اوولولې دنوي امير سره دبيعت کولو لپاره جلسې جوړېدې او په لوړه او ټيټه کچه دامارت ټولومستولینودامارت دنوي زعيم نه خپل اطاعت اعلاناوه.

همداراز چې کابو مياشت دمخه دزابل په شمالي سيمو کې داسلامي امارت دمجاهدينواوداعش ته منسوبو وسلوالو ترمنځ يوه ورځنۍ جگړه رامنځته شوه نومکار دښمن يوځل بيا خپلې رسنۍ داسلامي امارت پرضد دتبليغاتي وسيلې په توگه وکارولې اوداجنگ يې دامارت دمجاهدينو ترمنځ خپلمنځي شخړه وبلله او

دجگړې دواړواړخواوته يې دخورازياتوځاني تلفاتود وراوښتلو درواغجن خبرونه خپاره کړل.

دښمن په ډېره لوړه پيمانه دطالبانو پرضد ټولې هغه فکري حربي استعمالوي چې له امله يې فکرونه منحرف او منظم صفونه ټوټه - ټوټه کېدای شي

ډېرې زياتې هڅې يې وکړې چې مجاهدين پخپلو کې سره واچوي او دوی ورته د سيالگرو په توگه پر لوړه غونډۍ کېني؛ پدې لارکې يې ډېرې زياتې پيسې هم ولگولې؛ خوله نېکۀ مرغه چې مجاهدينو تاريخي استقامت ښکاره کړ؛ د بې اتفاقي، نفاق اوشقاق نه يې ځانونه وژغورل؛ په ډېروسختو حالاتوکې يې خپل يووالی وساتلو؛ خپل صف يې ماتېدواوخپل وحدت يې ړنگېدوته پرېښود؛ خپل جهاديې دواحدقيادت په اطاعت کې روان وساتلواور يکاوتوله صليبي نړۍ يې پدې هڅو اوټولو شومو پلانونوکې ناکامه کړه؛ نوڅکۀ يې دداخلي او بهرني اشغالگردښمن په مقابل کې روان جهادي بهير له يونه بل کال ته قوي کېدلو او صفونه يې لا زيات منظم او غښتلي کيدل، چې په برکت يې دښمن پدې ډگرکې هم دسختې ماتې سره مخامخ اودزياتې ناهيلۍ ښکار شو

داسلامي امارت پرضد ددښمن دهمدې بې اساسه تبليغاتوپه لړکې اوس نړيوالو رسنيودداعش پرضد داسلامي امارت سره دروسي دروابطو تر عنوان لاندې نوې موضوع ډېره زياته گرمه کړيده؛ سره له دې چې موضوع تېراو داسلامي امارت سره دی او همدا اسلامي دموضوع يو اړخ دی خو بې له دې چې داسلامي امارت سره تماس ونيسول شي اواصل حقايق معلوم کړی شي دې موضوع ته ډېره هوا ورکړه؛ گردي مېزونه پرې جوړ شول؛ مقالې پرې خپرې شوې دشنونکو اوڅېړونکو شننې اوتبصرې رامخې ته شوې اودپيل شوې دې تبليغاتي لړۍ په ترڅ کې اوس ځنې غربي رسنۍ په مبالغې کولوکې دومره وړاندې ولاړې چې داسلامي امارت دزعيم اميرالمؤمنين ملا اختر محمد منصور اودروسي دولسمشر پوتين ترمنځ يې دليدوکتوادعا هم وکړه؛ سنډی ټايمزنومي برتانوی ورځپاڼې په يو تازه خپور کړي راپورکې ادعا کړيده چې په

تېرسپټمبرمياشت کې داسلامي امارت دزعيم اودروسي دولسمشرترمنځ په تاجکستان کې لیده کاته شويدي .

اسلامي امارت چې ۲۹د هېوادونونه جوړدنړۍ دتاريخ دترټولوسترصليبي اتحاد سره دتېرې يوې نيمې لسيزې راهيسې په جنگ اخته دی همدې اتحاد اوپه سرکې يې امريکاته داصل دښمن په نظرگوري اوورنه دخپل ملت اوهېواد ازادي اودلته دامن ، سولې اوعدل نه ډک واقعي اسلامي نظام قيام اوسوکاله اوباثباته افغانستان خپل اصل هدف گڼي .

داسلامي امارت هرمشر اوکشردهداف دومره عالي گڼي چې خپل سرونه ترې جاروي ؛ددې هدف دترلاسه کولولپاره دخپل پېغام رسولواونړۍ دحقايقونه دخبرولوپه موخه په کوم نړيوال کانفرانس کې گډون ،دکوم هېواد سره روابط ټينگول ؛چې اړين وگڼل شي دروابطوجوړولو لپاره خنې هېوادونوته دخپلوافرادولېږدول ؛دقيودواوشرطونولگولو پرته دچامرسته راجلبول اودپته ورته نوروټولو گټورومشروعو لاروتعقيبول اسلامي امارت خپل حق گڼي نوځکه پدې اړه نه دچا دمخالفت نه وېرېږي اونه دکوم ملامت کونکي دملامتيا پرواساتي ؛ که روسان دومره نران شي چې غربي اشغالگروته دتاوان رسولولپاره ډگرته راووځي اويلا لېږتلېره مجاهدینوته جنگي وسايلوورکولوته چمتوکېږي نو اسلامي امارت ددې اقدام هرکلی کوي اويوځل نه چې شل ځل هم ورسره ملاقات ته تيارېږي ؛خو روسانو چې پدې اړه څومره بې غيړتي ښکاره کړه هيچا به هم دخپل دښمن په مقابل کې نه وي ښکاره کړي دروسانو پرضد دافغانانو جهاد دافغانانو خپل جهاد واودخپلوموخواپاره يې قربانۍ ورکولې خوپه دې جهادکې يې چې مرستې گولې ښه په نره يې ترې اخستې اوخپل جهاديې دکاميابۍ ترمنزله رساوه ؛امريکا چې افغانانوته دجنگي وسايلوورکولوته چمتوشوه نوافغانانوترې ښه په جرأت دا وسايل ترلاسه کړل اوبڼه په خلاص مټ يې دروسانواو کمونستانو پرضد وکارول اوس چې امريکاودناتوغرو غربي هېوادونو دستوني نه دسيمې دټولوزېرمودتېرولودټولې سيمې دسرکشوهېوادونودټکولوپه موخه پرافغانستان يرغل وکړ ؛داهېواديې اشغال اودروسانوپه شمول دسيمې ټولوهېوادونولپاره

خوراستر خطر وگرځېد نواوس ددې ډېره اړتيا وه وخت وچې ددې سترپه مخنيوي کې يې برخه اخستې اودطالبانومادي مرستې يې کړې وای خونړۍ وليدله چې روسيه پدې جنگ کې دامريکازيره خوره وگرځېده اودالروپه مقابل کې يې دامريکا ملاتړوکړاو دمنځنۍ آسيا هېوادونوکې دامريکا اډوجوړولوته راځي شو .

دادروسانوکومه کاميابه پاليسي نه وه بلکې دمادياتوحرص اودامريکاهاغه رعب اووېره وه کومې چې ټوله نړۍ پسې اخستې وه ؛ اصلاً روسانوهيڅ داگومان نه کولوچې گينې داستره امريکا اوغونډه ناټوبه گينې دغربيوافغانانوپه لاس شکست وخوري نوخپل خيرېې دامريکاپه ملاتړکې ليدلو؛ که روسانولېږتلېره خپلې وسلې بازارسياه ته عرضه کړی وای دې به هم طالبانوته ډېره گټه رسولی وای ځکه چې دامريکايانو پرضد کارېدونکې کاپوټولې وسلې روسي ساخت دي کومې چې دتېرانقلاب نه راپاتې دي ؛ددې وسلونرخونه اوس ۲۰۰۱د په پرتله کابويوپه لس چنده لوړشويدي ځکه چې نورې بازار ته نه راځي ؛توربازارته دوستلپه صورت کې روسانوله دې لارې ډېرې پيسې هم ترلاسه کولی شوې اوخپل دښمن ته يې تاوان هم رسولای شوې خو دامريکانه وېرې ؛اسلام دښمنۍ اودافغانانوته دانتقام اخستلوخواهش له دې کارنه هم منع کړل نوځکه اسلامي امارت دروسانوسره په رابطې کې هيڅ گټه نه ويني ؛دداعش ياکومې بلې ډلې پرضد اسلامي امارت دروسانو په شمول دهیچانه هم نه دمرستې حاصلول غواړي ؛نه دچامرستې ته اړتيا لري .

همدا رازاسلامي امارت دخپل هېواده بهرردې ډلې يادبلې کومې ډلې پرضد دروسانوپه شمول دهیچا مرسته هم نه کوي او داځکه چې ددې ډلې پرضد داسلامي امارت اقدام دسخت ضرورت اومجبوريت پراساس دی؛ له دې امله نه چې گينۍ ورته داصل دښمن په نظرگوري .

هرچاته معلومه ده چې په تېرو۱۴کلونوکې اسلامي امارت ،ټول ملت اودنړۍ دگوډ گوډ نه راغلو مجاهدينو ډېرې سترې قربانۍ ورکړې او ورکوي يې چې دهمدې سترو قربانيوپه برکت سترصليبي اتحاد په گوندوشو ؛دې قربانيو ته اسلامي امارت خورادډېرقدريه

نظرگوري داسترې قربانۍ هيڅکله هم نه هېروي؛ په سر يې دهیچاسره سودا نه کوي؛ ضایع کېدو ته یې نه پرېږدي او نه چاته اجازه ورکوي چې د قربانۍ ضایع کړي.

اوس چې صلیبي اتحاد په گونډو شوی دی پدې حساس وخت کې د جهاد په صف کې لږانتشار هم اسلامي امارت د ځان او ټول عالم اسلام لپاره ډېر تاواني او ستر شرعي جرم بولي نو ځکه ورته د ځان ساتلو خپل ټول کوښښونه کوي.

د اسلامي امارت مزاج داندې چې مسلمان ته د اصل دښمن په نظر وگوري؛ د مسلمان پر ضد د تورې راپورته کولو شوق نه لري اونه هم مسلمان کشي خوښوي؛ توره د ډېر مجبوريټ او اشد ضرورت له مخې راپورته کوي او چې راپورته یې کړي په ډېر احتیاط یې بیا چلوي.

اسلامي امارت ډېرې هڅې وکړې چې خبره د داعش سره وسله والې نښتې ته ونه رسېږي ځکه چې ددې ډلې لوړ پوړي مشران که څه هم د پردو په لومو کې رانښکېل شوي دي خو دا چې عام جنگيالي او واړه مشران یې کم عمره غولول شوي جذباتي ځوانان دي نو ځکه یې اسلامي امارت د پوهولو ډېرې هڅې وکړې او په کومو درې څلورو ولایتونو کې چې ددې ډلې جنگيالو شتون درلود ډېرو کوچنیو خلکو او وروگروپونه ته یې هم د امارت پر لور تبه چارواکو مشتمل وفدونه ورواستول شول؛ دا وفدونه او د ولایت په سطحه د قومي مشرانو جرگې به د داعش دې گروپونو په ډېرو سختو او د غرور نه په ډکو الفاظو جوابولې خوا اسلامي امارت یې بیا هم د پوهولو کوښښونه کول؛ له بده مرغه چې دوی داکوښښونه د اسلامي امارت په بزدلی یاد کړل؛ اسلامي امارت یې په پرله پسې توگه په گوډا گیتوب تورناوه او د اسلامي امارت مجاهدین یې پرته له مرتدینو په بل هیڅ نوم نه یادول؛ له عمل نه یې داسې ښکارېده چې د داعش سره له تړاو لرونکو پرته یې هیڅوک هم مسلمانان نه گڼل نو ځکه خو به یې د پیسولپاره خلک تښتول؛ ددوی مالونه به یې غنیمت گڼل؛ په یواوېل نوم به یې بې گناه ولسي- وگړي وژل تردې چې خبره د عامو خلکو د ښځو د تښتولو، د وینځپوه خبرد استخدامولو، بې عفته کولو او بیا یې په ډېرې بې رحمۍ د وژلو تر حده ورسېده.

نودطالبانو د قیام او د اسلامي امارت د تاسیس هدف چې د دغسې وحشتونو او ظلمونو نه خپل ملت ته نجات ورکول او په صحیح معنوکې د اسلام د سپیڅلي نظام نفاذ و، ددې هدف د ترلاسه کولو لپاره یې د کابو دوه لسیزو او ډېره مبارزه او پکې خوراسترې قربانۍ ټولې نړۍ ته معلومې دي؛ خپل دې مقدس هدف ته د اسلامي امارت ژمنتیا هم له چاپته نده، روانه ستره مبارزه یې هم د همدې لپاره ده او د ژبیزو، قومي، لسانی، سمی او مذهبي توپیرونو پرته اسلامي امارت د داسې وحشت نه دخپل ټول ولس ساتنه خپل مسئولیت بولي او د امو مسئولیت به په کامل جرأت ادا کوي.

ولس او مسلمان ملت دې مطمئن وي چې د اسلامي امارت مجاهدین به دخپلو وینو او سرونو په قربانۍ د شریعت او شریعت ته د وفادارو مسلمانانو نه دفاع کوي په سخت حالت کې به هیڅکله ولس یواځې پرېږدي اونه به چاته د شریعت د ناسم تعبیر او تحریف اجازه ورکړي اونه به څوک دېته پرېږدي چې زموږ پر ولس خپل منحرف فکر مسلط کړي.

سره له دې چې اسلامي امارت د مجبوريټ پر اساس دیادی ډلې پر ضد په ښه جرأت اقدام کول اړین وبلل خو زموږ اصل اشغالگردښمن دې نه خوشالېږي اونه دې داڅوږونه ویني چې گینې اسلامي امارت خپله توجو د اصل دښمن نه و اړوله؛ الله الحمد چې سره د ټولو هڅو داعش دومره لوی طاقت جوړ نه شو چې په ټول هېواد کې د مجاهدینو توجو د اصل دښمن نه و اړوي؛ د هېواد په ټولو ولایتونو کې د اسلامي امارت نفوذ دی یواځې د یوولایت په یوې څنډې کې داډله شتون لري چې د احم د تشویش وړ خبره نده؛ دې اتل ملت چې ۴۹۵ اشغالگرو هېوادونو په مقابل کې تر ۱۵ کلونو جنگ جاري وساتلای شو او د الله په فضل او مرسته یې د شکست سره مخامخ کړل نو دا کوچنی تهدید هم له منځه وړای شي ان شاء الله تعالی.

دهيواد نوميالي عالمان غاښيان، اديبان پوهان
او هغه نوميالي ميرمنې چې د تل لپاره يې نومونه

د تاريخ په پاڼو کې خوندي دي

د افغاني مفاخرو

دوهم جلد کتاب چاپ شو

مخونو په زخامت دوه جلد ه شاه کار کتابونه چې دوهم جلد يې تازه له چاپ څخه راوتلی وړاندې کړي. د افغاني مفاخرو د کتاب ځانگړتيا داده چې درانه مولف مبارک اسلاف په پښتو معياري ژبه، اسانه ليکدود او دلچسپه لهجه معرفي او ياد کړي، د جملو له طوالت، په مدح کې له افراط او له کمزورو حوالو او معلوماتو څخه يې ځان ساتلی، چې همدغه کمال يې د کتاب مقبوليت او شهرت ته زيات قوت وربښلی. که څه هم د ليکوال او مولف نور اثار او په کتابي شکل قيمتي راټولوني هم شته لکه (نهج الملمه في حل المقدمه و کتاب الايمان من الصحيح لمسلم، اصول التفسير رساله ده، چې هغه دواړه د قاضي محمدا مين صاحب ملفوظات دي چې ښاغلي مولوي صاحب د کتاب په بڼه ليکلي او چاپ کړي دي عربي کې، اصول الفقه، اصول البلاغة، اصول النحو، اصول الصرف، اصول الحديث او اصول المنطق د دادي علومو هغه جامع ورقي دي چې لويو لويو مشايخو پرې تفريلونه کړيدي او د پيوند مکتبي چاپ کړي دغه راز يې، اعداد الصرف دارشاد الصرف پشتو شرح، جمال قلم د خطاطي فن کې جامع کتاب دي چې اووه قسمه خطونه پکې دي او څو ځله چاپ شوي، چې هريو په خپل ځای او مقام کې ارزښتمني هڅي او غوره تاليفات دي خو د افغاني مفاخرو کتاب او تاليف زړه وړونکی ځکه دی چې په دې طرز او طريقه چې هم دې مفاخر او نوميالي تر ډيره بريده ديني مشاهير وي، بيا دې ژبه اوليکل هم معياري او په ټول برابر وي، په هغه سربيره دې مراجع او سرچيني هم مستندي او صرف په چاويلي نه وي بيا او هم دې په ښکلي قطع او صحافت چاپ شوي وي، زما په فکر دا يو بې ساری او ډير تقدير او تمجيد وړ خدمت او له اسلافو سره د خلف دريښتني تعهد او وفاداري ښه په ډاگه کوي. الله تعالی دي، قدرمن مولف، مولوي مفتي محمد گل سعيد صاحب ته د دغو ټولو هڅو ليکي بدلي او عوضونه په دنيا او آخرت ورکړي او مونږ ته دې ددې توفيق راپه برخه کې چې د مولوي صاحب دکار او سترياوو قدرونه وکړو، تشويق يې کړو، اثار يې واخلو او خپل وروڼه او اولادونه وهڅوو چې افغاني مفاخر د زړه په مينه ولولي او ځانونه دخپلو مشايخو، اسلافو او نومياليو له قدر او قيمت اگاه وگرځي.

مورخين د تاريخ په اوږدو کې د ټولني دارزښتونو، اصالتونو او مفاخرو ساتونکي او يابه بل عبارت هغو ته يودول ژوند ښونکي دي، دغه ارزښتونه او مفاخر د نور و اقشارو او طبقو په نسبت د علماوو، فقهاوو او د اسلامي پوهانو په وجود کې زيات جلوه دار او ځلنده دي، ځکه دهغوئ د ژوند، فکر، عمل او پينا مصدر او سرچينه دين، شريعت او فقهې استنباطات دي، همدغه فقها او ديني اسلاف دي چې ديني علومونو په اشاعت، تدريس، تصنيف او د حقې وينادويلو او رسولو په مټ له دين او شريعت څخه کلکه ساتنه او بهر تينه دفاع کوي، ټولنه او واکمن له ظلم، مفسادو څخه، عدل، انصاف او غوره اخلاقو ته سوقوي او هغه حقوق چې سپيڅلي شريعت هر چاته ټاکلي او ورکړي هغه په اسانه ژبه او ښکلي اسلوب خلکو ته رسوي، نو له شک پرته چې همدوی بيا امت او ټولني ته داسوه او قدوه مقام او ځای لري او ددې وړ او حقدار دي چې خلک ورته پيروي او اطاعت وکړي. اوس که يو څوک راپورته کيږي، د اسلام او شريعت د دغو مشالونو او درخشانو ستورو ياد، کارنامي او خدمتونه د قلم په نوک رانغاړي او د تاريخ پاڼو ته يې سپاري، نو دغه ستره او تل پاتې هڅه به د يولسمې هجري پيړي د لوی مورخ، محدث او د احنافو د سرخيل (الشيخ حسن العجيمي) دهغې زريني وينا اړومرو مصداق ونه گرځي چې وايي من ورځ احدا من اهل الفضل والكمال فهو في شفاعته. ؟ يعني هغه څوک چې د فضل او اهل کمال خلکو، يعني علماوو، صلحاوو، اولياوو او د الله تعالی دنیکو بندگانو تاريخ وليکي او ياد يې تازه کړي، دغه کس د الله تعالی د دغونیکو بندگانو د شفاعت په دايره کې رازي او په ورځ د حشر به دا مقرب بندگان د مورخ په حق کې سوال اوارزو کوي چې يا الله ته يې جنت داخل کړه. زمونږ ځوان، هڅاند او دلور ديني او اجتماعي احساس خاوند عالم، ښاغلی مولوي محمد گل سعيد چې دخپلو افغاني اسلافو او نومياليو د ژوند او کارنامو ليکلو ستر کار ته مټي بدو هلي اوله خير القرون څخه يې را نيولي تردې دمه يې د اسلافو، محدثينو، مشايخو، علماوو، غاښيانو او مجاهدينو تاريخ ليکلو اونوی نسل ته دهغوئ دور پيژندلو لړۍ پيل کړې، له شک پرته چې کار او هڅه يې ډيره قيمتي او بې جوړې ده. ښاغلی مولف په دې توانيدلی چې د افغاني مفاخرو تر عنوان لاندې، ۶۰۰

ميلاد النبی

یعنی در رسول کریم صلی اللہ علیہ وسلم دسیرت بیان

لهذا الشهر في الاسلام فضل
ومنقبة تفوق على الشهور
ربيع في ربيع في ربيع
ونور فوق نور فوق نور

بیانول ناشونی دی زمونہ غرض دادی چہ
دپیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم سیرت بیانول اودده په
مبارک مولودباندی مجلس جوړل په شریعت کې څه
حکم لري؟ دا خبره دلمر په څیر بنکاره او واضحه ده چې
د خوږ پیغمبر صلی اللہ علیہ السلام سیرت مبارک
بیانول په دیني لحاظ سره هروخت او هره لحظه کې
باعث د خیر او برکت دی او په دنیوی لحاظ سره
د حضور صلی اللہ علیہ وسلم مناقب، کمالات، شمائل
او سیرت بیانول به حده مفید او دانسانیت لوی خدمت
دی. دانسان په زندگی کې داسې یو وخت نشته چې
هغه کې دې د نبي علیه السلام سیرت بیانول
ناروا او منع وي. حکیم الامت حضرت اشرف علی
تھانوی رحمۃ اللہ علیہ فرمایي: د وعظ لپاره مجلس
منعقد کول او په کې د نبي علیه السلام سیرت بیانول
بلانکیر جایز دی بلکه مستحب او سنت عمل
دی. میلاد یعنې له رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم
سره د عقیدت او محبت اظهار د اعمین ایمان دی. در رسول
اللہ صلی اللہ علیہ وسلم له ولادته ترو فاته پورې

ربیع الاول هغه له برکتونو ډکه میاشت ده چه
په دې مبارکه میاشت کې دانسانیت محسن خاتم
الانبياء حضرت محمد صلی اللہ علیہ وسلم دنیاته
تشریف راوړی دی په دې وخت کې د گمراهی
اوجاهالت تیارې د ځمکې پر مخ خپرې وې خلکو دخپل
حقيقي خالق عبادت پر یښی و او د بتانوعبادت یی کاوه
کفر، شرک، قتل، غارت، ظلم، غلا، زنا او نورو ناروا
کارونو کې خلک اخته و، دخپلو بدو اعمالو په وجه
انسان د هلاکت دکندي په غاړه و. او انسان ته دانسان
په سترگه نه کتل کیدل اونه له چاسره دانسان قدر و،
هماغه و چې خوږ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم دنیاته
تشریف راوړنوي خلکو ته دانسانیت او بشریت ټول
حقوق په ډاگه کړل او انسان ته یی دانسان
قدر وروپیژاند. مونږ د پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم په
سیرت باندې بحث نه کوو ځکه چې د پیغمبر صلی اللہ
علیه وسلم سیرت بیانول زیات اړخونه لري او علماؤ
پرې لوی لوی کتابونه لیکلي دي اونه د ادیو څو
ورځو کار دی بلکه په ډیره موده کې هم مکمل سیرت

دژوندتول اړخونه اودهغه دمبارک ژوند دواقععاتو، غزواتو اودژوند دحالاتو یادونه باعث درحمت خداوندي دی اودهرمسلمان دافريضة ده چه دهغه دزندگۍ حالات ځان ته معلوم کړي اودخپلې زندگۍ لپاره یی مشال وگرځوي. په دې کې شک نشته چه دمولودشریف په نوم مجلس په هغورواجي طریقوسره لکه ځینې خلک یی چه دائثروي په شریعت کې هیڅ اساس نه لري. هغه رواجونه لکه دنبی کریم صلی الله علیه وسلم لپاره په مجلس کې ځای خالي پرېښودل، دنبی کریم صلی الله علیه وسلم دنوم اخیستوسره ولاړه (قیام) کول، بې ضرورته رادونه اوچراغونه لگول، جلوسونه ایستل او.....

مولودشریف یعنې دسیرت النبی صلی الله علیه وسلم مجلس په دوه ډوله منعقدکېږي. یوهغه مولوددی چه له رسوماتواورواجونوخالي وي داسې مولودلمانځل ددین دنشراواشاعت ذریعه دی اوهرهغه کارچه ددین دنشراواشاعت ذریعه وي هغه مندوب وي نودارنگه مولودمجلس منعقدکول هم مندوب دی. شیخ الحدیث مولاناحمدالله جان دډاگی دامت برکاتهم العالیه لیکلي دي: ان المیلادفردمن افرادنشرالعلم وکل فردمن افرادنشرالعلم مندوب فالملیادمندوب (البصائر ص ۲۰۲). بل هغه دمولود شریف مجلس منعقدکول دي چه په رسوماتو اوبدعاتو مشتمل وي دارنگه مولودپه شریعت کې هیڅ ثبوت اوجواز نه لري. یعنې ځینې خلکوپه دې مسئله کې افراط کړی دی اوځینونوروپه کې له تفریط نه کاراخیستی، خوحق خبره داده چه نه په کې افراط کول په کاردی اونه په کې تفریط کول ښه دي. بلکه داسې بایدووویل شي چې په داسې

طریقې سره مولودشریف مجلس جوړول چې هغه له رسوماتوخالي وي اومنکرات په کې نه وي دیرښه کاردی اوباعث درحمت خداوندي دی اوکه له رسوماتواومنکراتونه ډک مجلس وي نوداناروادی په شریعت کې هیڅ اساس نه لري دثواب په ځای په کې گناه اوعذاب دی.

دنبی کریم صلی الله علیه وسلم سیرت، ولادت باسعادت، حالات، اخلاق وکردار اودهغه دپاک ژوندیویوارخ بیانول اودهغو تذکره اواشاعت نه یواځې مندوب اومستحسن دی بلکه دادمسلمانانو اهمه فريضة اوباعث رحمت خداوندي دی، اوهمدادتبلیغ وتعلیم روح اودتولواسلامي تعلیماتوخلاصه اونچوړدی، اوپه همدې کې دمسلمانانوفلاح اوکامیابی ده. چې څومره هم ممکنه وي بایدچه دنبی صلی الله علیه وسلم دسیرت اشاعت اوداسوه حسنه تبلیغ وشي. ددې تبلیغ ښه لاره دمولود شریف مجلس منعقدکول دي په داسې طریقې باندې چې له رسوماتواورواجونوپاک وي پخپله پروردگار عالم دنبی علیه السلام دشریعت اودسنتودژوندی ساتلوخبرپه خپل دې قول (ورفعنالك ذکرک) سره ورکړی دی. البته ددې خبرې خیال ساتل په کاردی چې ددې بابرکته مجلس جوړولو لپاره ددولسم ورځ خاص کول په کارنه دی ځکه چې شریعت ددې ورځې تعین نه دی کړی.

دپښتونخوا دسرحدایالت لوی متبحر عالم اوستر فقیه مرحوم شیخ الحدیث مولانا مفتي محمد فرید رحمة الله علیه په فتاوی فریدیه کې لیکلي دي:

سوال: نن صباڅلک چي مولودشريف کوي اودادثواب کارگني اوپه دې کې فايده هم شته، تقريرونه په کې کيږي اودنبي عليه السلام په زندگي باندې رڼاچول کيږي نوددې شرعآه حکم دی؟

جواب: مولودشريف که دتبليغ اووعظ، داجتماع نوم وي نوروادى اوکه دنبي عليه السلام دولادت بيانولونوم وي نوبياخويولوى عبادت دی، ليکن عوارض خارجيه، اسراف اودحاضر وناظر د عقيدې دخطر له وجې نه دمولودشريف موجوده رواجي مجلسونه منع د کول منع دي. (فتاوى فريديه ج ۱ ص ۳۰۸)

پاتې شوه داخبره چه دامياشت ولې ددې مجلسونو لپاره تعين شوې ده اوپه نورومياشتوکې يى خلک ولې نه کوي؟ اوولې په ولادت باسعادت دنبي عليه السلام باندې خوشحالي کول کيږي اوپه وفات باندې يى غم اوخفگان نه کول کيږي؟ ددې ټولو خبرو بڼه تحقيق اووضاحت علامه سيوطي رحمه الله عليه په الحاوي للفتاوى کې کړى دی چې ورسره يى دځينو معاندينو دشبها تودفع هم ويلې ده. ددې لپاره چې ځمونږ په دې ليکنه کې تطويل رانشي نومونږ له هغو خبرونه تيريږو اوله اختصار نه کاراخلو.

شيخ محمدکامل بن مصطفى طرابلسي الحنفي په الفتاوى الکاملية (ص ۲۶۳) کې دميلادشريف په هکله ليکلي دي:

ان قراءة المولد على الوجه المشروع ممدوحة شرعاً لاشتمالها على تعظيمه صلى الله عليه وسلم

واظهار علامات نبوته، وفى شرح العلقمي على الجامع الصغير فى الحديث أن عمل المواد الشريف النبوي الصواب انه من البدع الحسنة المندوبة اذا خلا عن المنكرات شرعاً، وقال علي القاري رحمه الله تعالى: وعمل المولد بقراءة القرآن والانشاد لمذائح النبوية واطعام الطعام والصدقات أمر حسن يثاب فاعله الثواب الجزيل بقصد الجميل وان كان عمل المذكور لم ينقل عن السلف الصالح فى القرون الثلاثة الفاضلة وانما حدث بعدها فذلك بدعة حسنة عند من حقق العلم واتقنه ثم لازال أهل الاسلام فى سائر الاقطار والمدن العظام يحتفلون فى مولده لى الله عليه وسلم نقله فى بهجة الفتاوى.

دژباړې خلاصه: مولودشريف په داسې طريقه لمانځل چې له منكراتو خالي وي ښه كاردى ځكه چې دنبي عليه السلام په تعظيم مشتمل دى ملاعلي قاري ويلي دي چې ميلادشريف په داسې طريقه لمانځل چې دقران كريم تلاوت اودنبى كريم صلى الله عليه وسلم مدحه په كې وشي اومسكينانوته خوراك وركړاى شي دښه كاردى كونكي ته يي ثواب وركول كيږي اكر كه داعمل له مخكينيو علماوڅخه نه دى نقل شوى اوپه قرون ثلاثه وكې هم نه واووروسته را ايجاد شو خوښه كار دى په نزد دمحققينو عالمانو باندې او بيا مسلمانانو هميشه داعمل كاوه په ټولو اطرافواوبنارونو.

مامدحت محمدًا بمقالتی

ولكن مدحت مقالتی بمحمدا

مفتي صاحب !

په ایمان راته ووايه

مولوي سلمان احمد صافي

دا جمله د مولانا بجلي گر صيب ده ، بجليگر صيب خو تعارف ته اړتيا نلري ځكه چې هغه زما تر تعارف ډېر اوچت دی . كېدای شی دا جمله به تاسو هم ځيني اوریدلي وي.

وايي چېري يوې هديرې ته د جنازې لپاره تللی وم ، يو ملا امام دی د مري له جسد سره اخوا ديخوا كيږي ، خاورو باندی دم و چپ کوي او خلکو ته وایی ، هلکه دایی خپو ته واچوئ ، هلکه دا يې سر ته واچوئ ، دا هلته واچوئ او دا هلته.

بجليگر صايب وایی ، زه غلی غوندي راغلم پټ مې ورته وويل ، ملا صيب ! په ایمانی راته ووايه خدای به يې په دې وبځي چې دا ته کوم کار کوي ؟ وای ده راته ويل ، غلی شه بجليگره ! حاضري می لگوله حاضري ۱۰۰ (گویا د دې مري خپلوانو ته مې ځان ښکاره کولو چې بيا يو څه راته راکړي . کله غرض می دا نه و چې په دې خپل دم و چپ باندی دا مری په خدای وبځېم).

د مولانا بجليگر مرحوم دا خبره هغه مهال را ياده شوه چې په ټولنيزه رسنی فیسبوک کې مې يوه فتوی وليدله او بيا مې ولوستله . په دې فتوی کې راغلي چې نن سبا په افغانستان کې شرعي امير وجود نلري.

بيا مې همدا سرليک په ځينو نورو آزادو خبري ويبپاڼو کې هم ترسترگو شو چې اکثر و يې همدا مهم ټکی ورته عنوان کړی وو . ماته عجيبه ځکه ښکاره شوه چې دا ډول فتواوي معمولاً علماء کرام په داسي مسائلو کې ورکوي چې د عامه مسلمانانو مصالح پکې خوندي كيږي ، نه داچې هغوی ته نقصان ورسوي . ځکه چې شريعت هيڅکله د مسلمانانو د خير ښيگڼې خلاف احکام نلري . هرڅه يې د مسلمان بلکې د ټول انسانيت پخیر دي.

خو په ياده سياسي فتوا کې له ورايه څرگندیدله چې مسلمانانو ته د بې اتفاقی ، گډوډی او انارشيزم بلنه ورکوي ، او دا هغه ټکی دی چې شارع عليه السلام هميشه مسلمانان له دا ډول فتنې څخه وپرولي او دا يې د دوی د تباهي ترټول غټ سبب بللی چې مسلمانان دې يو امير ونلري او د ځنگله د ځناورو غوندي ژوند دي کوي.

د يوې خبرې وضاحت..

مخکي تر دې چې د فتوا په اړه نوري خبري وکړو ، يو ټکی واضح کول غواړم ، هغه داچې پر دې فتوا چې کومو علماؤ دستخطونه کړی ، په دې کې دوې ډلې خلک دي : چې په خپلو کې همفکره نه دي . يو څو کسه علماء پکښې

دي ، د هغوی په عقیده او نظر زه تر ډېره حده خبر يم هغوی رښتيا هم ډېر پاک زړي مسلمانان دي ، يقيناً چې دوی له قضیې نه سم خبر نه دي ، بلکې په ډېر ناوړه شکل پوهول شوي دي.

او په دې فتوا سره د هغوی غرض هرو مرو دا نه ؤ چې د فتوا له عنوانه ښکاري چې گویا امير او امارت نفی کړي، هرج و مرج ته اجازه ورکړي ، بلکې هغوی پخپل نیت کې مخلصان وو ، دوی نیت درلودی چې د خپلمنځي جگړې پېښه رامنځ ته نه شي . او غالباً همدغه خلک به وو چې وار له مخه لا دستخطونه تري اخیستل شوي ؤ . له فتوای سره نښلول شوي وو . دا بېله خبره ده چې دوی ولي په پټو سترگو دستخطونه کول ؟ اما نیت یی په هرصورت غلط نه وو.

مگر په دوی کې یو شمېر ملایان واقعاً فتنه گر دي ، دسیسه جوړونکي دي ، هغه د چا خبره د اوباما تېر ته لاستي جوړوونکي ملایان دي . په دې عنوان چې گویا موږ د مسلمانانو ترمنځ د جنگ جگړو او وینو تویولو مخه نیسو ، برعکس یې هڅه کړی چې مسلمانان په فتنه کې واچوي ، ټولو مجاهدينو ته وایی چې امير شرعي او امارت شرعي نشته ، هر سړی پوه سو او خپل کار یې . دا څومره غټ ظلم دی.

او دا هغه خلک وو چې په لومړي سر کې د اختلاف گرو ملگري شول ، او د هغوی اختلاف ترلمر واضح وو چې له ملاخترمحمد منصور سره یې د قومي عصبیت او یا د نورو امتیازاتو غوښتنو ستونزه لرله . دغه ملایان چې په هغه دسیسه کې ناکام شول ، نو یې وویل چې دا خو هسی بدنام شوو ، چې د قوم ، پیسو ، امتیازاتو او قدرت پرسر مو ناکام اختلاف وکړ ، نو راځئ د دغو نورو پاک زړو علماؤ له اخلاص او سادگۍ نه هم گټه پورته کړو ترڅو دا جوړ امارت ته خو یوه لغته ورکړو . مگر په دې کې هم رسوا کیدونکي دي . انشاء الله . نو زما په دې لیکنه کې خطاب یوازي همدغې وروستی ډلي ملایانو ته ده.

په هر صورت...

ملاصاحبانو پخپله فتوا کې ویلي ، چونکه د شرعي امير لپاره ډېر شرایط دي او هغه شرایط د طالبانو په نوي امير کې وجود نلري ، لهذا هغه شرعي امير نه دی ، اطاعت یې لازم نه دی ، له ده څخه مخالف باغي نه بلل کیږي ، هرچا ته اجازه شته چې پخپل سر څه کولای شي ودي کړي ، او دا امير حق نلري چې د فساد کوونکو مخه ونیسی ، ځکه چې دا نوی امير پر هغو شرایطو برابر نه دی کوم چې اسلامي شریعت ورته وضع کړي دي . بیا یې د دې لپاره ډېرو کتابونو ته حوالې ورکړي.

په دې اړه له ما سره څو پوښتني پیدا شوي...

- الومړی پوښتنه دا ده چې د دغو مفتي صاحبانو دې ټکي ته نه دي پام شوي چې اسلامي شریعت خو د مفتي او قاضي لپاره هم کلک شرایط وضع کړي ، ان دا یی لا ویلي چې قاضي او مفتي به د غصې په وخت کې فیصله او فتوا نه کوي ، له چا سره چې یې شخصي عقده وي ، د هغه پر ضد به فتوا نه ورکوي یعنې که وریی کړي ، هغه فتوا یې قابل عمل نه ده ... نو آیا په دې ملاصاحبانو کې هغه شرایط ټول موجود دي چې شریعت ورته ټاکلي ، مفتي صاحبان دي خدای ته مخ کړي او پخپل گریوان کې دې وگوري چې واقعاً دوی هیڅ ډول سیاسي ملحوظات نلري؟ هیڅ نوع

شخصي مخالفت نلري ، له نوي امير او امارت سره هيڅ عقده نلري ، دوی واقعاً د ټول مسلمان ولس خیر په نظر کې نیولی او که د یوڅو معلومو کړيو په لارښوونه یې د څو اشخاصو د دفاع لپاره دا فتوی جوړه کړي ؟

که په تاسو کې هغه صفات نه وي ، (او ښکاره خبره ده دا به تاسو هم منئ چې نسته) نو بیا د سیاسي دښمنۍ پر اساس لیکل شویو څو پاڼو ته څنگه د شرعي فتوا رنگ ورکوی ؟، او په ملاختر محمد منصور کې بیا د راشده خلفاؤ صفات لټوی؟

دا به هم درسره ومنو چې د امیر لپاره شرایط واقعاً ډېر او سخت دي ، نو تاسو وواياست چې تر دې مخکې مرحوم امیر ، امیر المؤمنین ملامحمد عمر مجاهد ، له ټولو هغو صفاتو برخمن وو چې تاسو په کتابونو کې لټولي او له منصور صاحب په غواړئ ؟.

حال داچې د هغه مرحوم (امیر المؤمنین رحمه الله) په قوماندده خو تاسو د هلمند غفار اخندزاده ، د غزني قاري بابا ، د کندهار سرکاتب ، د هرات اسماعیل خان او داسی نور باغیان بلل ، او هغوی خو معلوم الحاله مسلمانان مجاهدین وو.

- ۲ د دغو مولوي صاحبانو په فتوا کې راغلی چې ملا اختر محمد منصور ځکه شرعي امیر نه دی ، چې اهل الحل والعقد نه دی ټاکلی ، ولې چې اهل الحل والعقد په اوس وخت کې په مشکله موندل کیږي . نو دا مهم شرط چې نفی شو ، مشروط هم منفي شو چې مشروعیت امیر دی.

نو ملاصاحبانو ! آیا ملامحمد عمر مجاهد صاحبه کرامو ټاکلی وو ، که د همدغي زماني خلکو ؟ که تاسی وایاست چې هغه ته خو ۱۵۰۰ علماء را ټول شوی وو . دا سمه ده ، مگر هغوی خو د امیر المؤمنین لقب ورکړ . تر دې مخکې خو همدغو څو تنو مجاهدینو دی امیر وټاکه چې په قومنده یې عملاً جهاد شروع وو ، او تر دې غونډې دوه کاله مخکې تحریک پیل شوی و او تر دې وخته په زړه او وکسان د مخالف لوري او طالبانو تلف شوي و او جهاد یې هم د فساد په مقابل کې وو ، نه د سرو کافرانو په وړاندې . علماؤ خو فقط هغه لا پسې تائید کړ . نو د هغه د امارت په وخت کې خو تاسو هم په جهادي خدمتونو لگیا واست . وظیفې او معاشات مو درلودل . ممکن اوس به یې هم منئ ځکه چې ستاسو خو یوه دعوا دا ده چې موږ د مرحوم ملامحمد عمر مجاهد په دفاع کې د ملاختر محمد منصور مخالفت کوو.

- ۳ ملاصاحبانو پخپله فتوا کې د امیر د امارت د مشروعیت لپاره یو شرط دا بیان کړی چې قدرت او تسلط به لري ، چونکه ملاختر محمد منصور قدرت او تسلط نلري ، لهذا امارت یې مشروع نه دی.

دا سمه ده چې د امیر لپاره سلطه ضروري ده ، خو دې ته به فکر وکړو چې شرعي سلطه وایی څه ته ؟ هومره قدرت او تسلط چې ملامحمد عمر مجاهد په دا ۱۲ کاله کې درلودی او د همدغه تسلط په وجه د هغه مرحوم امارت مشروعیت درلود ، حکم یی نافذ وو ، جهاد یې تر قوماندده لاندې صحي وو ، مسلح مخالف یې باغي بلل کیده ، نو اوسنی امیر منصور صاحب ته خو همدغه قدرت را انتقال شوی او تر هغه لا زیات شوی دی کم شوی خو بیخي نه دی.

مجاهدین چې په افغانستان کې مسلط دي ، په هرځای کې چې وغواړي ، د همدې نوي امیر په حکم حتی حدود الله هم په محضر عام کې جاري کولای شي ، په ۳۴ ولایتونو کې چې مسئولین لري ، قاضیان لري او نافذه قوه لري

، هغوی د ولس ټول معاملات د شریعت له مخي خلاصوي ، حکومت ته دومره نه ځي لکه څومره چې طالبانو ته راځي ، نو آیا دا شرعي تسلط نه بلل کيږي ؟ او که تاسو تسلط دا بولئ چې د کابل دارالامان کې د پارلمان ودانۍ او د ارگ ماڼۍ باید له منصور صاحب سره وای ، بیا یې حکم نافذ ، او دی شرعي امیر و ؟ نو دا خو له ملاصاحب مرحوم سره هم نه وو ؟

۴- ملا عبدالرؤف صاحب په یاده سیاسي فتوا کې راغلي چې په اوسني امیر کې د امارت شرایط پوره نه دي ، دا سوږ هم منو چې د راشده خلیفه شرایط پکې نشته چې بیا د خلیفه المسلمین لقب خپل کړي ، مگر د څوارلسمې پیړۍ د مسلمانانو د یو سواد اعظم لپاره هم ستا په نظر د امارت لیاقت نلري ؟

امام قرطبي رحمه الله خو د مسلمانانو د امیر لپاره لاندې صفات اساسي او کافي بللي:

۱- مسلمان به وي ۲- نارینه به وي ۳- بالغ به وي ۴- عاقل به وي ۵- د دین عالم به وي ۶- عادل او صالح به وي ۷- حُر (آزاد) به وي ۸- صحتمند به وي ۹- زړه ور او شجاع به وي ۱۰- د حکومت په چارو او اسلامي سیاست به پوه وي.

اوس تاسو څه فکر کوئ چې دا صفات په اوسني امیر کې نشته ؟ که نشته هغه کوم صفات دي؟ ابوبکر صدیق رض په لمانځه کې رسول الله صلی الله علیه وسلم مخکي کړ ، لمونځ یې پسې وکړ ، صحابه وو یې هغه دلیل کافي وگانه او د رسول الله صلی الله علیه وسلم جانشین یې وټاکه ، که چیرې یې په ژوند کې هغه خپل نائب هم ټاکلی وای او د ده په نیابت کې یې اوږده موده د مسلمانانو امور انجام کړي وای ، نو بیا به هم صحابه وو په هغه کې شک وو چې د رسول الله صلی الله علیه وسلم خلیفه کیدلای نشي . ؟ مشر ملاصاحب خو په ټول تحریک کې همدغه سړی منتخب کړی و ، د ده تر وفات وروسته داسې خلکو پسې تائید کړ چې هغوی هم زموږ او ستاسو په عصر کې که اهل الحل والعقد گڼل کیدل ، همدغه خلک به وي ، له دې پرته که هرڅوک راتللې بیا به هم ستاسو اعتراض حل شوی نه وای ، مگر چې آسماني فرشتې را نازلې شوي وای.

۵- په فتوا کې لیکل شوي چې په زور بیعت اخیستل سم کار نه دی د شریعت له نظره . گویا ملاختر محمد منصور له دې امله هم شرعي امیر نه دی چې چا ورسره بیعت نه دی کړی ، هغه چا چې کړی ، هغه منصور صاحب په زوره مجبوه کړي ، بیعت یې تري اخیستی دی . او یا اوس چې څوک مخالفت ته نه پریري مقصد یې له هغوی نه د بیعت اخیستل دي.

دا ډېره عجیبه خبره ده ، په دا څوارلس کاله کې حتی په دا شل کاله کې خو په ټوله دنیا کې هیڅ څوک هم په دې ونه وتوانیدل چې په طالب یوه خبره ومني ، نه چا په زور او نه چا په زر دې ته وهڅولای شوی چې ته کښینه یا ولاړ شه ، ته دا وکړه یا ها وکړه . نو منصور صاحب څومره تکره شو او له ده سره کوم داسې جادو وو چې له بدخشانه تر هراته یې په ۵۰ ورځې کې ټول طالبان دې ته مجبور کړل چې زما سره بیعت وکړئ ... ؟!

که دا بیعت د ایمان او وجدان په تقاضا نه وي ، د امیر المؤمنین ملا محمد عمر مجاهد د جوړ کړي کور د بقاء او ژوند ساتلو په غرض نه وي ، له اسلام او مسلمانانو سره د وفادارۍ په اساس نه وي ، د یو ریښتیني اسلامي او ملي

احساس له مخي نه وي ، بلکي د پيسو په وجه وي او يا د زور له امله وي ، نو زر او زور خو بيا دواړه له دښمن امريکا سره شته ، هغه ولي نشي کولای طالب خپلي يوې وړې غوښتنې ته مجبور کړي.

او يا داچې د مفتي صايب د فتوا په خيره ، هغه څوک چې مخالفت کوي ، له منصور سره بيعت نه کوي نو هغه (منصور) يې په مرگ گواښي . زه فکر کوم چې دا هم يوه صريح افترا ده ، بيخي بهرې خلک دي چې په کورونو کې ناست دي تراوسه چا نه ورته ويلي او نه به ترقيامته ورته ووايي چې تاسو له منصور سره بيعت ولي نه کوئ ، کنه نو پرې به مو کړو . هيڅ بهلکه يې نه ليدله شوي او نه به يې څوک وړاندي کړي.

د يوه جماعة او يوه امير په اړه د اسلام ترکيز!...

د اميرانو ، قومندانانو او ډلو تعدد نه شرعاً ، نه عقلاً او نه منطقاً جايز دی ، ځکه چې نقصان يې بهر بديهي او د ټول مسلمان ملت په تاوان دی . په اسلام کې د يوه جماعة ، يوه امير او له هغه نه د اطاعت په اړه بهر تاکيد شوی . لکه چې د اسلام دويم خليفه اميرالمؤمنين عمرابن الخطاب رضی الله تعالى عنه فرمايي:

«إِنَّهُ لَا إِسْلَامَ إِلَّا بِجَمَاعَةٍ ، وَلَا جَمَاعَةَ إِلَّا بِإِمَارَةٍ ، وَلَا إِمَارَةَ إِلَّا بِطَاعَةٍ . رواه الدارمي.

بېشکه چې اسلام له جماعة پرته نشته ، (يعنی اسلام بری نشی موندلی) او جماعة بې اميره نشی راتلی او امارت له اطاعة پرته نشي قائميدلای.

همدارنگه د يو معلوم الحاله اسلامي جماعة د امير په وړاندي مخالفت کول په داسی حال کې چې هيڅ نوع د شرعي مخالف عمل ځینی ليدل شوی نه وي ، خورا ناوړه او منکر عمل بلل شوی، امام طحاوي رح زموږ د احنافو ترټولو سترمحدث او فقيه عالم دی هغه داسي فرمايي:

« -وقال الامام أبو جعفر الطحاوي رحمه الله في شرح العقيدة الطحاوية:

(ولا نرى الخروج على أئمتنا وولاة أمورنا وإن جاروا ولا ندعو عليهم ولا ننزع يدا من طاعتهم ونرى طاعة الله عز وجل ما لم يأمرنا بمعصية وندعو لهم بالصلاح والعافية).

-امام ابو جعفر الطحاوي رحمه الله وايی : موږ د خپلو امراؤو او اولی الامرؤو سره مخالفت او د هغوی نافرمانی نه کوو ، که څه هم ظلم کوي ، نه موږ هغوی ته بددعاء کوو ، او نه موږ د هغوی له اطاعته روگرداني کوو ، موږ د هغوی اطاعت په حقیقت کې د الله تعالی اطاعة گڼو ترڅو چې یې موږ په معصية نه یو امر کړي او موږ هغوی ته د اصلاح او عافیت دوعاگانې کوو.

-په حجة الوداع کې رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمايل:

«ولواستعمل علیکم عبد یقودکم کتاب الله، فاسمعوا له واطيعوا» (رواه مسلم).

که یو غلام پرتاسې امیرشو او هغه دالله ج د کتاب د حکمونو سره سم پرتاسې حکومت کوي د هغه واورئ او اطاعت یې وکړئ

-بل حدیث شریف دی : «من خرج من الطاعة وفارق الجماعة فمات ميتة جاهلية.»

او چاچې د مسلمانانو ډله پریښوده او د امیر له اطاعت کولو څخه ووتی او په دې حالت کې ورته مرگ راغی نو هغه پر جاهلیت ومړ. د ابن عمر رض په روایت کې راغلي:

«- من خلع یدا من طاعة لقی الله يوم القيامة ولا حجة له ومن مات وليس فی عنقه بیعة مات میتة جاهلیة»

او چاچې د امیر له اطاعت څخه لاس ونيو (یعنې دهغه اطاعت یې ونکړ) د قیامت په ورځ به هغه د الله تعالی په وړاندې راشي، چې د خلاصون لپاره به هیڅ ورسره نه وي. او کوم مسلمان چې له دنیا څخه په داسې حالت کې رخصت شي، چې د امیر د بیعت له کړۍ څخه یې غاړه وزگار نه وي، نو یقیناً چې هغه د جاهلیت په مرگ مړشو.

-په بل حدیث شریف کې دي چې: «من فارق الجماعة شبراً فکانما خلع ربقة الاسلام من عنقه» (ترمذی)

یعنې څوک چې د جماعت (ډلې) څخه د یوې لویشت په اندازه هم بیرون شو د هغه حکم داسې دی لکه چې هغه د اسلام د اطاعت کړی له خپلې غاړې وایسته او په بل روایت کې دي: «دخل النار» (خارج الحاکم).

-یعنې څوک چې د جماعت څخه بیرون شو، د هغه ځای جهنم دی.

-قال رسول الله صلى الله عليه وسلم «من اتاكم وامرکم جميع على رجل واحد يريد ان يشق عصاکم اويفرق جماعتکم فاقتلوه» (رواه مسلم ص ۱۲۸ ج ۲).

رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل: که څوک تاسوته راغی په داسې حال کې چې تاسو پر یوه امیر سره متحد واست او دغه تن اراده درلوده چې ستاسو لکره (اتحاد) مات کړي یا ستاسو په ډله او جماعت کې تفرق او نفاق اچوي نو ویې وژنی.

شیطاني وسوسي!...

نو کله چې دا هم معلومه شوه چې مسلمانان باید هرو مرو په یوه جماعه او ډله کې سره راغونډ شي ځکه چې له جماعه پرته اسلام نشته یعنې اسلام بری نشي موندلای، او د هغې لپاره د امیر اشد ضرورت دی ځکه چې له امیره پرته جماعه نشي جوړیدلای، او دا هم واضح شوه چې د امیر لپاره پورتنی لس صفات چې امام قرطبي ذکر کړي، شریعت کافي گڼلې. نو بیا ولي یو څوک چې ځان ته واقعي مسلمان وایی، د شیطاني وسوسو او حرامو دسیسو پیروي کوي، پخپله خو یې اوږې د اسلام له دغه صریح حکم څخه سپکي کړي وي. لا نور هم کوشش کوي چې د نورو مسلمانانو په تفرق بڼه زړه پخ کړي. او په داسې سختو شرایطو کې لکه نن چې د افغانستان مسلمانان او مجاهدین ورسره مخ دي، پرځای د دې چې مرسته او لاس نیوی یې وکړي، برعکس د کفارو او دوښمنانو پلانونه ورسره عملي کوي... ۱۹

د یادي فتوا هدف رښتیا همدا دی!...

ښاغلي مولوی صاحبان د خپلې فتوا مقصد دا بیانوي چې گویا د طالبانو ترمنځ د خپل منځي جگړو د خطر مخه نیسي. مگر د فتوا عنوان او محتوا یې بیا پر دې خبره را څرخي چې په افغانستان کې شرعي امیر نشته. چې امیر نشته نو هرڅوک کولای شي چې ځان ته امارت او قومانداني اعلان کړي، هغه که مادرسل وي، که داعش وي، که نیازی وي، که ننګیالی وي او یا بل څوک... نور دوی د هیڅ یوې قومندې ماتحت نه دي، نه د چا باغیان بلل کیږي، نه ورباندې کوم امیر شته.

نو که له دې فتوا نه په استفادې يو غل را پورته کيږي او ځان ته امارت او جهاد اعلانوي ، نو د هغه مخنيوی به بيا څوک کوي ؟ ځکه چې شرعي امير خو وجود نلري ، ستاسو په خبره ، چې په قومنده يې څوک د هغه غله پر خلاف وجنگيږي او پر هغه يې حکم نافذ شي !! نو د هغې ستري خرابۍ مسئوليت به بيا د چا په غاړه وي ؟ نو له دې نه واضح ښکاري چې د ملاصاحبانو له فتوا نه هدف اصلاحي نه ، بلکې سياسي ، عنادي او مغرضانه دی .

اخيري خبره...

په دې کې هيڅ شک نشته چې د علماؤ داسې نصيحتونه چې هغه مجاهدين او عام مسلمانان له خپلمنځي اختلافاتو را گرځوي ، او دوی وخت پر وخت د خپلو هداياتو په رڼاکي د خپلمنځي فتنو مخه نيسي او همدا يې غرض وي ، دا رښتيا هم هغه عمل دی چې عين د قرآن او د پيغمبر په احاديثو باندې عمل دی ، پر دې که څوک اعتراض کوي ، په مسلماني کې به يې شک وي .

خو متاسفانه چې د يادې سياسي فتوا څخه د اصلاح نه بلکې د فتنو را ولارولو ، بدبختيو پيدا کولو ، او د گډوډيو رامنځ ته کولو ، د مسلمانانو د صف د ماتولو او د دښمن سره د مرستي کولو ، د تنظيمي وختونو د بيا را اعاده کولو او د مسلمانانو د وينو تويولو صاف بوی را ځي .

ملاصاحبانو! تردې به آسانه فتوا دا نه وای چې دغه د گوتو په شمار څو کسانو باندې يې ږغ کړی وای چې يا خو له سواد اعظم سره ملگري شئ او يا له مقابلې او تخريبه لاس واخلئ ، که د منصور په امارت خوښ نه ياست نو ترهغه مهاله پر کور کښينئ ترڅو چې حالت له اضطرابه را وزي او د مجاهدينو دغه بریا ته رسيدونکې قافله تر يوه منزله ځان رسوي . بيا به هغه وخت تاسي خپلي مايوسۍ او اعتراضات د امارت او مجاهدينو په وړاندې کښيږدئ .

په اوس وخت کې ستاسو مخالفونه د جهاد او مجاهدينو په سخت نقصان دي . آيا دغو مفتي صاحبانو داسي يوه فتوا نشوای ورکولای ؟ چې په دې سره به مو ظاهري دعوا ريښتيني ثابته شوي وای .

د دې څه اړتيا وه چې تاسو ويل شرعي امير نشته لهدا خپل منځي جنگونه مه کوئ . آيا دا د سياف فتواگانو ته ورته نه ده چې هميشه يې د باطني خبث کاسه ډکه شي را ووزي په کابل کې د خبريالانو د مايکونو په مخکي فتوا صادره کړي چې د طالبانو جهاد او امارت شرعي نه دی ، لهدا افغان عسکر شهيدان دي ، او طالبان جهنميان دي ؟؟؟

نو ملاصاحبانو! خدای مکره که ستاسو په دغه کوچني فتوايي حرکت باندې د مسلمانانو دا صف د کافر او مرتد دښمن په وړاندې دري وړي کيږي او مسلمانان له رسوايي سره مخ کيږي ؟ تاسو څه فکر کوئ چې تاسو به د الله تعالی په وړاندې د څومره ستري خطا ارتکاب کړی وي ؟!

رسول الله صلی الله عليه وسلم فرمايي : که څوک تاسو ته راغی په داسي حال کې چې تاسو پر يوه امير سره متحد واست او دغه تن اراده درلوده چې ستاسو لکره (اتحاد) مات کړي يا ستاسو په ډله او جماعت کې تفرق او نفاق واچوي نو ويې وژنئ .

والی الله المشتکی وبه المستعان . اللهم لاترغ قلوبنا بعد اذهبيتنا و هب لنا من لدنک رحمة انک أنت الوهاب

د وحدت ملي حکومت

په گړنگونو سر دی !!

۱: داخلي اختلافات: د وحدت ملي تر نامه لاندې د جوړ شوي حکومت تر ټولو لویه ستونزه داخلي اختلافات دي؛ لکه څنګه چې نظام د دوه وو اشخاصو ترمنځ مساوي وېشل شوی دی نو په همدې سبب هیڅ لوری په خپلو کارونو کې د دواړو د رضایت پرته په اسانۍ سره کومې پرې کړې ته نه رسېږي.

د وحدت ملي دواړه واکمنان یواځې په دې لګیا دي چې څنګه امتیازات په مساوي ډول ووېشي او خپله برخه څنګه پوره تر لاسه کړي دوی ته د خپلو تیمونو د غړو رضایت او کټې تر لاسه کول تر هر څه ډېر مهم دي نه د ولس کټې او مفادات دوی کوښښ کوي چې د خپلو تیمونو غړي خوشحاله وساتي ترڅو په آینده کې هم د دوی ملا وتړي.

همدارنګه له رهبري ښکته تر ټیټ رتبه او عادي کارکوونکو پورې د دواړو تیمونو غړي له یو بل سره په سیالۍ کې دي نو کله چې یو نظام له سره نه تر پایه پورې په دوه برخو وېشل شوي وي نو دوی به څنګه ولس ته خدمت وکړي؟ څنګه به د ولس رضایت تر لاسه کړي؟ څنګه به قانوني حکومت منځ ته راوړي؟ کارونه به څنګه سره هم غړې کوي؟ او بل اخیره تر څو پورې به دغه حالت دوام کوي؟....

په کابل کې د جان کېږي له لوري جوړ شوی نظام د خپل ډول له مخې د هیواد په تاریخ کې بې ساری دی؛ کله هم د هیواد په تاریخ کې داسې نه دي شوي او نه به و شي چې په ښکاره ډول د بهیرني اشغالګرو له لوري دي د یوه حکومت دوه مشران وټاکل شي، دوی به هره لاندې د یرغلګرو په مشوره هواروي، بې قیده او بې شرطه پرته له کتنې او ملاحظې به د هیواد د خرڅلاو تړون امضا کوي او ورته ډېرې نورې خبرې.

په حقیقت کې یرغلګر غواړي چې د مجاهدینو په وړاندې دي یو خنډ موجود وي اکر که هغه هر څوک وي، نو د همدې هدف لپاره یې د وحدت ملي د حکومت تر نامه لاندې پخواني جنګ سالاران، د شر او فساد ډلګۍ، د خلق او پرچم کمونستان او غربي دیموکراتان او سیکولران یې پکې را جمع کړل څو الله (جل جلاله) د دوی کید او مکر ناکامه کړ؛ نه قانوني حکومت را منځ ته شو، نه امنیت ښه شو، له ولس سره د حکومت فاصله ورځ تر بلې مخ په زیاتېدو ده، د بهرنيانو دې محفوظې نه شوې، مجاهدین د کمزورۍ پر ځای ورځ تر بلې قوي کېږي مهم او ستراتیژیکې سیمې په پرله پسې ډول سقوط کوي او همدارنګه نور ډېر داسې بېلګې شته چې د وحدت ملي د حکومت ناکامي ښايي چې ځینې یې په لاندې ډول خلاصه کوو.

۲: نا امنی: د هیواد په لږ او بر کې ورځ تر بلې نا امنی مخ په ډېرېدو او پراخېدو دي په تیره بیا په هغو سیمو کې چې د ګواکي ادارې تر کنترول لاندې دي؛ په دغو سیمو کې د نا امنیو عاملین خپله همدا حکومتی چارواکي دي؛ دغو چارواکو په سیمو کې د خپل حاکمیت د دوام، د ځمکو او جایدادونو د غصب، د پیسو د تر لاسه کولو او د خپلو شخصي تربګنیو د ګټلو لپاره د بې باکو، قاتلانو، غلو او نشه یي ځوانانو ډلګۍ جوړ کړي دي؛ چې نه په دیني امورو او احکامو عقیده لري، نه د خدمت تفکر لري، خپله هم عزت او ابرو نه لري او د بل چا عزت ته هم نه ګوري دغو چارواکو د دې ډلو تپلو د لاسه د خلکو ژوند تر یخ کړی دی.

هغه سیمې چې په دې وروستیو کې د دښمنانو له منګلو ازاد او د مجاهدینو حاکمیت پکې ټینګ شوی دی خلک د مجاهدینو په راتګ او له دې ظالمې ادارې په ژغورل کېدو ډېره خوښي څرګندوي؛ ځکه چې د دغو حکومتی ځواکونو له لوري نه د دوی سر خوندي وو، نه مال، نه هم عزت او ابرو.

همدارنګه په هغو سیمو کې چې د دښمن پوستې او مراکز موجود دي ډېرې جګړې پکې کېږي چې مهم عاملین یې خپله همدغه عسکر دي؛ همدارنګه کله چې په کومه سیمه کې د مجاهدینو او ګواکیانو ترمنځ جګړه روانه وي دولتي ځواکونه په عمدي ډول د ولسي خلکو کورونه او جایدادونه په نښه کوي او د ړندو په شان هرې خوا ته هاوانونه وروي.

۳: نا بشپړه کابینه: د وحدت ملي حکومت له تشکیلېدو ډېر یو نیم کال تېرېږي خو لا تردې دمه په دې نه دی توانېدلی چې خپله کابینه بشپړه کړي؛ د دفاع وزارت، ملي امنیت او د نورو مهمو اورګانونو تر څنګ ګڼ ولایتونه د سرپرستانو له لوري اداره کېږي، چې تر اوسه

په دغو مقامونو د ور کسانو د نه ټاکل کېدو مهم علت د دواړو حاکمانو د نظرونو اختلاف دی. په دې وروستیو کې د کابل اداره له یوې نوي رسوایی سره هم مخ شوه د دوی ترمنځ نوي اختلافات وپارېدل چې امله یې د ملي امنیت ریس استعفا وکړ او پرځای یې نوی سرپرست وټاکل شو خو په هغه باندې هم لا تردې دمه کشالي او مخالفتونه روان دي.

د سرپرستانو له لوري د دومره اوږد وخت لپاره د دومره مهمو ادارو اداره کول د ولس او د کابل د ادارې ترمنځ سخت واټن را منځ ته کړی دی او د خلکو اعتبار او ملاتړ دوی په بشپړ ډول له لاسه ورکړی دي.

۴: د بې کارۍ ستونزه: دا چې هر څه اېوته روان دي او د ښه حالت په لور د تګ څرک نه لیدل کېږي نو په همدې سبب د دې حالت تر ټولو زیات زیان د ولس خلکو ته اوښتی دی.

په هیواد کې د بې کارۍ ستونزه ورځ تر بلې مخ په ډېرېدو ده او همدارنګه هیواد وال چې اقتصادي حالت یې له وړاندې ښه نه وو د مخ په زیاتېدونکو کړاونو سره مخ دي؛ له ولس سره د انتخاباتي ژمنو یوه وعده هم پوره نه شوه؛ دواړو سیالو کانديدانو وعدې کړې وې چې دوی به امنیت راوړي، د ولس اقتصادي حالت به ښه کوي، کار به اهل کار ته سپاري، کاري زمینې به برابرې افغانستان به د نړۍ په تجارتی مرکز بدلوي او په هیواد کې به لوی لوی ټول ګټي پروژې په کار اچوي خو دا چې دا هر څه یواځې د ولس د غولولو او تیر ایستلو لپاره وو نو په همدې سبب په عمل کې هیڅ شی ونه لیدل شو او بله دا چې د کابل اداره د دارنګه لویو خدمتونو وړتیا هم نه لري.

د کابل د ادارې له ناکامۍ پانګوال او شتمن دې ته مجبوره شوي دي چې له هیواده خپله پانګه وباسي او دلته

خپل کارخانې او پانگونه ودروي چې همدا پروژې د کاري زمینو د را منځ ته کولو لپاره ډېر زیات مهم گڼل کېږي.

۵ : له هیواده تېښته : په دې وروستیو کې له هیواده گڼ شمېر هیواد وال کډوال کېږي چې اوس محال افغانستان د نړۍ د هغو هیوادونو په ډله کې چې وگړي یې له هیواده کډوال کېږي له سوري وروسته دوهم مقام لري.

له هیواده د خلکو د تېښتې تند بهیر د وحدت ملي د حکومت تر را منځ ته کېدو وروسته پیل شوی دی، کله چې د وحدت ملي حکومت د خارجیانو په فرمایش جوړ شو د هیوادوالو امیدونه هم له خاورو سره خاورې شول نو په همدې سبب له هیواده کډوالۍ ته مجبوره شول؛ بله دا چې د وحدت ملي په حکومت کې یواځې هغو خلکو ته امتیازات او د حق ورکونې لومړي توب ورکول کېږي چې د دواړو حاکمو تیمونو له یو ټیم سره تړاو ولري او خاموش اکثریت ولس له یاده ویستل شوی دی؛ همدارنګه هغه خلک هم د مجاهدینو له لوري د عدالت د تطبیق له وېرې له هیواده په تېښته دي چې د مجاهدینو په وړاندې یې جرمونه کړي دي، یرغلګرو سره یې مرستې کړي دي او د موجوده نظام په دوام باور نه لري.

۶ : د مالیاتو لوړول : دا چې د وحدت ملي حکومت په دې ونه توانېد چې د هیواد له کانونو ګټه واخلي، لوی ټول ګټې پروژې په لاره واچوي، د پانکوالو پانګونې ته زمینه برابره کړي، د تېر په څېر له بهرنیانو مرستې راټول کړي

او د خپلو عسکرو لپاره د مصارفو او تنخواوو لپاره په داخل کې منابع جوړ کړي نو په همدې سبب یې په هیوادوالو د مالیاتو په لوړولو پیل کړي دی.

لکه څنګه چې د هیوادوالو اقتصادي حالت ښه نه دی، د بې کاري ستونزه ورځ تر بلې پراخېږي، د اجناسو قېمتونه

مخ په لوړېدو دی او ضروریات هم په ډېرېدو دي د ګوډاګۍ ادارې د مالیاتو د لوړولو وروستی پرېکړې به د هیوادوالو ستونځې نور هم زیات کړي او د غربت کچه به نور هم لوړه شي.

۷ : اداري فساد : په هیواد کې د امریکایي اشغال له دوی داسې اداره جوړه کړه چې په ټول کې له مفسدینو جوړه وه په دې سره د فساد داسې بنسټ کېښودل شو چې د دې نظام تر ژونده به دوام کوي.

د وحدت ملي د حکومت چارواکو وعده کړې وه چې که دوی کامیاب شي له هیواده به اداري فساد چې اوس محال افغانستان د نړۍ د فاسدو هیوادونو په سر کې قرار لري ختم کړي او هغه خلک به له حکومته لرې کړي چې په فساد کې ښکیل وي؛ خو په حکومت له حاکم کېدو وروسته نه چا اداري فساد ورک کړ، نه مفسد چارواکي له دندو لرې شول او نه هم د فساد منظمه لړۍ ودرېده بلکه فساد د پخوا په پرتله پراخ شوی دی، چارواکي په قاطع اکثریت په فساد کې ښکیل دي، مفسدینو ته لا زیات امتیازات ورکول کېږي او د ځمکو او جایدادونو غصب هم هغه شان روان دی.

دغه پورتنی موارد مي د مثال په ډول ذکر کړل ګڼه نو نور ډېر داسې برخې شته چې د وحدت ملي حکومت یې په ګرځونو روان کړی دی او ولس ته بې شمېره ستونځې پيدا کړي دي.

دامام غزالي (رح) کیسه

امام غزالي رحمه الله ډېر کم نفسه سړی و. یو وخت کې په یوه جومات کې اوسېده او د جومات خدمت به یې کاوه. خلکو نه پېژانده، چې دی امام غزالي رحمه الله دی. یوه ورځ به دغه جومات کې یو عالم طالب ته سبق ويلي. استاد وويل: قال غزالي «غزالي رحمه الله وايي» د امام غزالي سره وېره پيدا شوه، چې خلک مې ونه پېژني! نو دا جومات یې پرېښود او بل ځای ته ولاړ. (غوره ويناوې «کتاب ۹۹ مخ»)

دشاگرد او استاد

موافقات

هر مقام ته درسيډو احتمال لري، چې بيا په خپل ضايع شوي وخت ډير ارمان ورځي، نو بريالی شاگرد دغه وخت دخپل راتلونکي لپاره غنيمت بولي.

- په تعليمي مرحله کېنې دډيرو ويلو په ځای دډيرو لوستلو په هڅه کېنې وي، دهرځل مطالعه يې دامتحان دمطالعي په توگه وي، دهرڅه دمېخانيک زده کولو پر ځای دهغې دفهم ترلاسه کولو کوښښ کوي.

- داستاذ په درسي حلقه کېنې مهمې علمي نکتې نوټ کوي، او دخپلو يادابستونو په کتابچه کېنې يې دراتلونکي لپاره تنظيموي، په درسي حلقه کېنې دځان دپوهيدو نهايي کوښښ کوي، داستاذانو سره په معقوله توگه مفاهيمه او مناقشه کوي.

- داستاذ څخه په هره خبره کېنې دليل نه غواړي، په درسي حلقه کېنې داخلاص او بيځاييه تشبېث څخه ځان ساتي، استاذ ته په درسي حلقه کېنې په ټولو حواسو سره مستحضر ناست وي؛ ځکه چې علم او پوهه په اصل کېنې داستاذ دخولې څخه انتقاليري نه دشخصي مطالعې څخه.

- دمطالعي پرمهال مغلق، غامض او حل طلب ځايونه په نښه کوي، او بيا يې داستاذانو او يا هم پوه ملگرو سره مناقشه کوي.

لومړی : دبرياليټوب موافقات -

دښو اخلاقو څښتن وي، ناسته ولاړه يې سنگينه، او له خبرو کولو دمخه پرې فکر کوي.

- دمور او پلار خدمت، دمشرانو او استاذانو احترام، دکورنۍ دغړو او ددرسي ملگرو سره مرسته او همکاري خپله دنده او مسؤليت گڼي.

- دويده کيدو په ځاي کېنې يې دورځنيو کارونو لپاره مهال ويش تنظيم کړی وي، يعنې دورځنيو درسونو دمراجعي لپاره، دلوبو او سپورت لپاره، دملگرو دليدو لپاره، دخوب لپاره

- دلېاس او خوراک اړوند امور يې منظم وي، لږ خوراک کوي، پاک کالي اغوندي، دورځې ډيره برخه په کارو او دشپې ډيره برخه په خوب تيروي، ځکه چې دکايناتو په نظام کېنې ورځ دکار او شپه دخوب لپاره پيدا شوي، ددې ترتيب رعايتول په کارونو کېنې دبرکت لامل کيږي.

- دمهال ويش سره سم ورځني درسونه مراجعه کوي، دنوي درس لپاره اماده کي نيسي، او ترڅنگ يې دوخت او ذوق په تناسب اضافي مطالعه کوي.

- دخپل وخت څخه اعظمي استفاده کوي، داسې چې ديوې ورځې څخه ددوه او درې ورځو کار اخلي، او دا ددې لپاره چې هر شاگرد په بالقوه توگه په راتلونکې کېنې

- دښه خط کولو وخت نا وخت مشق کوي، دنويو وسايلو داستعمال دطريقو او ورنه داستفادې دلارو چارو دزده کولو اړوند حريص وي.

- دسپورت او لوبو لپاره منظم وخت لري، او دبدني رياضت سره مينه لري، ځکه چې بدني رياضت په عبادت او تعليمي هڅو کېنې نشاط راولي، او د فکر دغزونې او په کېنې دنوښت او ابتکار دسليقې روزلو لامل کيږي.

- بريالی شاگرد تل هڅه کوي چې : دتعليم په ډگر کېنې مخکېن، دستيچ پر سر خپلو ملگرو ته ښه خطيب او ويناوال، ملگرو ته ددرسي طرحې او پلان په وخت کېنې ښه طراح، او دلوبې او مسابقې پر مهال ښه لوبغاړی وي.

دوهم : ستونزې او حل لارې:

دمکتب او مدرسي دطالب په ستونزو غړيدل -بيا په ځانگړي توگه دافغانستان په داخل کېنې- ممکن دڅو خواوو څخه وي چې په لاندې توگه يی بحث کوو:

ټولنيزې او سياسي ستونزې:

هغه څه چې افغان طالب او زده کوونکی يې له بل هر څه زيات اغيزمن کړی هغه دافغان زده کوونکی او طالب ټولنيزې او په ټولنه کېنې دمسلط سياسي چاپيريال ستونزې دي؛ لکه ټولنيز فقر، بې نظمي، دعامة پوهاوي نشتوالی، سياسي نامتوازن چاپيريال، دهيواد په کچه دپوهې او علم دارزښت نشتوالی، جگړه او دامنيت اړوند ناباورې.

دا او دپته ورته بلا ډيرې ستونزې هغه څه دي چې افغان طالب يې دخپل مستقبل په اړه درواني، فکري، او فزيکي په دريوارو لحاظونو گواښلی.

ځکه کله چې په يوه ټولنه کېنې دفقر ترڅنگ عامه نظم او سياسي ساختار مختل وي؛ نو طبيعي خبره ده هلته ديو شاگرد بدن او دماغ يو بل سره دغښتلي او

فعال تعامل څخه لويږي. تقريبا (۲۴) کلونه پخوا دمدينې منورې داسلامي پوهنتون په نوښت په پيښور کېنې په يوه تدريبي دوره کېنې ما گډون درلود، زمونږ دتفسير يو سعودي استاذ وو چې غالبا مسعد الحسيني نومیده، يوه ورځ يې په ډير تأسف مونږ ته وويل؛ دمدينې منورې په پوهنتون کېنې دنړی دوتلو محصيلينو تر منځ افغانان هم دسيالی جوگه دي، خو له بده مرغه دټولنې دناسمو شرايطو اغيز يې په محصيلينو کېنې جوت څرگنديږي. ددې ستونزې اساسي عامل ددې هيواد په چارواکو کېنې ددې ملت په وړاندې داجتماعي فکر نشتوالی دی، گوری! دروسانو سره دجهاد په دوره کېنې افغان ولس دخپلو مشرانو ښه ميرنی ننگه وکړه، او دالله تعالی په مرسته يې پوره نيمه نړی کمیونزم ورته راچپه کړ، ولې دملت په اړه له اجتماعي فکر څخه محروم جهادي مشرانو په شخصي او لنډ مهاله غوښتنو اصرار دادی زمونږ ددې ټولو بدبختيو لامل دي چې تر ټولو زيات پکېنې زمونږ ځوان او زده کړی نسل سوځيږي.

دتعليمي سيستم او ادارې ستونزې:

الف: دنصاب ستونزه: تعليمي پروسه خپله څلور بنيادي عناصر لري؛ معياري او متوازن نصاب، وړ تعليمي ماحول او اړين تعليمي وسايل، مسلکي او متخصص استاذ، ښه او فعال مديريت. نصاب يو له دغو مهمو عناصرو څخه گڼل کيږي؛ ځکه چې هر عصر خپله ژبه او تعبير لري، چې دوخت په بد ليدو تعبيرونه هم بدليږي، پدې معنی چې مستويات بدلون مومي او عموما شاته را درومي، که مونږ دنن نه تقريبا ديرش کلونه مخکېنې ولاړ شو، او دهغه وخت خپل درسي ملگري دنن مهال په هماغه مستوی ديوې مدرسي دشاگردانو سره مقايسه کړو جوت پوهيږو چې څونې توپير موجود دی، خو بيا هم زمونږ په ځينو مدارسو او تعليمی ادارو کېنې هماغه نصاب، په هماغه زماني مقطع کېنې تطبقيږي، چې ماته

اوسنی نسل -خصوصا- دفنونو په برخه کښې دهغې دهضمولو څخه عاجز ښکاري. زما په نظر هغه مدارس چې دغه نصاب تطبیقوي دوه کارونه ورته اړین ديک یو دا چې ددغه نصاب طالب باید کم له کمه ابتدایه تعلیمي مرحله تیره کړيوي.

بل دا چې په تدریجي بڼه دمستعدو استاذانو له خوا نوموړی نصاب د (اصالت او معاصرت) په بنیاد په نوې بڼه تهیه او ترتیب شي. ددې گټه داده چې له مخې به شاگرد ته دپخوا په ځیر قوي خلفیه ور انتقالوي، او معاصرت په رڼا کښې به دطالب دژر پوهیدا لامل کیږي.

ب: دتطبیقي اړخ نشتوالی، زمونږ دشاگردانو او په ځانگړې توگه ددینې مدرسو دطالبانو بله ترتولو ستره ستونزه داده چې استاذان یې دفنونو دتدریس پرمهال دتطبیق خوا ته نه وړولي، گوري! مونږ چې دا فنون وایو ددې هدف او غرض لپاره یې وایو چې په نهایت المطاف کښې دقرآنکریم او نبوي حدیثونو سم فهم ته که ونه رسیږو؛ نو اقلًا خو ورنږدې شو. مثلاً دنحو، صرف او بلاغت دعلومو دویلو هدف او غایه داده چې دعربي ژبې داسالیبو سره دبلدتیا وروسته په فصیحه عربي ژبه راغلي قرآن او نبوي حدیثونو کښې دبیان شویو احکامو طبیعت او دهغې مراتب وپیژنو، او هم یې دلوستلو پرمهال دصحیح تلفظ او سم فهم وړتیا پیدا کړو.

داصول فقه علم ددې لپاره زمونږ اسلافو په تعلیمي نصاب کښې ځای کړی چې په مت یې دقرآن کریم او نبوي حدیثونو څخه دحکمو او فوائدو دراویستلو دطریقې سره اشنا شوو، څو دژوند په لارو چارو کښې لارښونه ځینې واخلو، او هم په قرآني نصوصو او نبوي حدیثونو کښې دبیلگې په توگه ظاهر، نص، مفسر، محکم، صریح، کنایه او بیلابیلو اقسامو ترمنځ تمییز او تفکیک وکړای شو. دمنطق او حکمت علم مونږ ته لدې نوره څه گټه لري چې دخپلو مخالفینو سره دقرآن کریم

داستدلال طرز او فلسفه زده کړو، او هم دمناقشې او مباحثې پرمهال ددلایلو دپړځای استعمال او استخدام مواقع او مقامات درک کړای شو. خو له بده مرغه - ملگرو راباندې غصه نه شي- زمونږ په مدرسو کښې ډیر برجسته او پیاوړي استاذان دخپلو شاگردانو دغه اړخ ته ډیره پاملرنه نه کوي. ددغه اړخ دنایدیده نیولو تاوان دادی چې زمونږ یوه برخه شاگردان البته ټول نه، دټاکلي نصاب دویلو څخه فارغ شي، په نحو کښې -مثلاً- دنحومیر څخه تر شرح جامي پورې یې دټولو دقیقو نکاتو او حاشیو په شمول خپل ذهن ته نقل کړې وي، ولې تر عمره پورې دهغه په ذهن کښې دفاعل تصور د (زید)، دمفعول تصور د (عمرو) او دحال تصور د(راکبا) پورې محصور وي، دپته ورته یې نور اعرابي حالتونه درواخله.

زه وایم دابهترین نصاب دی چې دنحو په اړه کلي قواعد په لنډه توگه طالب ته انتقالوي، پدې شرط چې استاذ لږ زحمت په ځان ومني، یوه ښه کتابچه ځان ته واخلي، او شاگرد ته دورځني درس په اړه دمبتدا، یا خبر، یا فاعل او اړوند قواعد دنحومیر، یا هداية النحو، یا کافیه (هر کتاب چې استاذ یې په پدغه کال تدریسوي) څخه ووايي، او تطبیق لپاره یې څو مثالونه دقرآن کریم آیاتونه یا نبوي حدیثونه راوړي، چې استاذ به دمخه په خپله کتابچه کښې لیکلي وي، ددې گټه به داوي چې هم به یې طالب دنحو په هدف پوه کړی وي، او هم به یې دکال په پای کښې دراتلونکو شاگردانو لپاره تطبیقي نحو میر، تطبیقي هداية النحو، تطبیقي کافیه ترتیب کړيوي، همدغه په نصاب کښې داصالت او معاصرت بنیاد تشکیلوي. همدپته ورته داصول فقه فن درواخله مونږ په اصولو کښې داصول الشاشي څخه تر مسلم الثبوت پورې ډیر قوي نصاب لرو خو که بیا له یو شاگرد څخه پوښتنه کوی چې ظاهر او نص راته په قرآن کریم کښې تطبیق کړه، نو فقط همدغه یو آیت یې زده وي چې (فانکحوا ما طاب لکم من النساء). دلته یوه جالبه خاطره راپه زړه

شوه زما يو ملگری دی ددکتورا په مرحله کښې زما همصنفي و، اوس په کابل پوهنتون کښې استاذ دی، ښه عالم شخصیت دی، ماته یې یو ورځې خپله خاطره بیانوله ویل یې: ما د فقه او اصولو سره زښته زیاته علاقه درلوده، خو تر پایه مې په قرآن کریم دهغو محدودو آیاتونه څخه پرته (نص) تطبیق نه کړای شو، نو تصمیم مې ونیولو چې عربي علومو ته مخه کړم، ما ورته خنډل چې زه عربي له پدې نیت راغلی یم چې په اصول فقه پوه شم؛ ځکه د اصولو ډیری قواعد په لغوي بنیادونو ولاړ دي، او ته له اصول فقه څخه عربي ته راتښتیدلی یې.

همدا راز ماته د اعلمي نه ښکاري چې زموږ استاذ دې د (سلم) طالبانو ته خپل ټول قوت په (سبحانه ما اعظم شانه) کښې مصرف کړي، او په پای کښې دې زموږ طالب د سلم د ویلو په غرض او غایه سر نه وي خلاص. زما هدف دادی چې زموږ استاذان باید د شاگردانو دغه ستونزه په پام کښې ونیسي، او د فنونو تدریس پرمهال یې باید ځان سره د تطبیق خواته بوزي.

او پدې اړه دې څوک دا نه وایې چې دا خو زموږ د پخوانیو علماوو نصاب دی، او ځانونه په هغوي قیاس کوي، نه!! دا غلطه ده، بلکې پدې اړه دهغوي اتباع پکار ده، او هغه داسې چې هغوي په ذاتي محنت او کوشش دا نصاب د تطبیق وسیله گرځولې وه، نه غایه. د مثال په توګه تاسو خو په مقامات د مولانا ادریس کاندهلوي - رحمه الله - حاشیه وګورئ، بیا درته خپله دهغه په عربي علومو کښې تبحر او وسیعه مطالعه معلومېږي، نادري لغوي نکتې بیانوي، په بې شمیره قرآني آیاتونو استشهاد کوي. یا د مولانا عبد الحي لکنوي - رحمه الله - تالیفات وګورئ، دبیلګې په توګه په علوم حدیث کښې دهغه یوه وړه رساله ده، د الرفع والتکمیل په نامه، نږدې له یونیم سل مصادرو څخه یې پکښې استفاده کړیده، داسې نور علما درواخله. څوک دا نشي ویلی چې دغو علماو دې په

دغه محدود نصاب اکتفا کړيوي. بل دا چې زموږ د شاگردانو لپاره هغه سويه، هغه محیط، او هغه چاپیریال اوس چیرې پاتې دی؛ نو پکار ده چې استاذان دخپلو اوسنیو شاگردانو سره پدې مورد کښې زحمت وباسي.

ج. د علمي سیالیو او بحثونو نشتوالی:

زموږ د شاگردانو بله ستونزه چې د ادارې سره تړاو لري داده چې زموږ اکثره مدارس د شاگردانو تر منځ د علمي سیالیو او بحثونو دایرولو خواته بیخي پاملرنه، نه کوي، چې دنه شتون له امله یې زموږ اکثره فارغان جامد او غیر متحرک وي. د علمي سیالیو او بحثونو دایرول د شاگردانو په فکري روزنه کښې دملا د تیر حیثیت لري، د علم د اهدافو سره یی اشنایي پیدا کوي، دهغه داخلي جوهر صیقل کیږي، بالقوه استعداد یې په بالفعل بدلیږي. په ګانده کښې په ټولنه کښې دیو واقعي لارښود، قاید او ژوندي معلم کردار لوبولی شي. امام بخاري - رحمه الله - په کتاب العلم کښې درسول الله - صلی الله علیه وسلم - د علمي حلقې په میتود او طریقه یو باب ایښی (باب طرح الإمام المسألة على أصحابه لیختبر ما عندهم من العلم) چې دا موږ ته را په ګوته کوي، چې کله ناکله د شاگردانو ترمنځ سیالی ترتیبول ځکه لازم دي چې یو بل ته یې علمي ذوق او علمي مقام ورمعلوم شي. د یته ورته بله ستونزه د لیکوالی دفن سره زموږ د شاگردانو نا اشنایي ده، له بده مرغه ډیری مدارس پدې اړه بیخي بې تفاوته دي.

موږ د میدیا په عصر کښې اوسېږو چې په ټولنه کښې دیو فعال قوت په توګه په عامه اذهانو سیطره او واک لري، او هر لورې ته دهغوي د سوق کولو توان او ظرفیت لري. د مدارسو هدف په ټولنه کښې د فکري پلوه د قدوه کدرونو روزنه ده، چې ټولنه به رهبري کوي، عوامو ته به د ژوند په هر اړخ کښې لارښونه کوي،

ځينې شاگردان مونږ وينو چې دخپلو ورځنيو درسونو او تعليمي دندې اړوند مهملانه او بې رغبتنه چلند کوي، له درسونو څخه پټيږي، غير حاضري کوي، او که کله حاضر هم وي؛ نو په ذهني لحاظ مستحضر نه وي، دورځنيو درسونو مراجعه نه کوي، که پوښتنه ځينې کوی ځواب نه وايي، په صنفی فعالیتونو کېنې دشوق له مخې برخه نه اخلي، چې ددې ټولو جرړه او اساس بې رغبتې او اهمال گڼل کېږي، چې دا يوه ستونزه ده او زموږ په تعليمی ادارو کېنې شتون لري، چې تر شاه يې ډير عوامل ممکن وجود ولري، او اداره او استاذ يې بايد په گډه ددرک کولو او له منځه وړلو هڅه وکړي، چې ددغې ستونزې ممکنه عوامل په لاندې توگه څيړو: کله ددرسونو سره ديو شاگرد بې رغبتې دکورنی محيط له امله وي؛ يعنې کورني نا مساعد حالات ديو شاگرد دبې رغبتی لامل شوی وي. کله کله ديو استاذ ناسمه رويه ديو شاگرد داهمال او بې رغبتی لامل کېږي. کله په ټولگي او صنف کېنې دملگرو له خوا يو شاگرد د فشار لاندې راځي او دهغه دبې رغبتی لامل کېږي.

کله کله په يو مضمون کېنې ديو شاگرد نه پوهيدل ددې سبب کېږي چې هغه دنورو درسونو اړوند هم داهمال خوا نيسي. کله کله يو استاذ په صنف کېنې دلور استعداد دشاگردانو په سويه درس مخ ته وړي، او دکمزورو شاگردانو داهمال سبب کېږي. کله فقر او مالي بې وسي ديو شاگرد دبې رغبتی باعث شي، او نه شي کولی په ارامه ذهن خپلو درسونو ته دوام ورکړي.

دا ډول ستونزې هغه ستونزې دي چې دشاگرد سره تړاو لري، خو دا قابل علاج ستونزې دي، او په حل کولو کېنې يې اداره او په ټوله کېنې استاذ کليدی کردار لوبولی شي. اداره بايد ديوې مشفقې او مهربانه مرجع په توگه دشاگردانو په زړونو کېنې ځای ونيسي، او استاذ

دبيگانه وو دفکري يرغل په وړاندې به لکه دسپر درېږي. ولې زموږ مدارس دې ډگر ته يا ندي متوجې شوي او يا ورته بيخي مهم نه بریښي. دشاگردانو داستونزه په ډيره اسانه توگه مهاريدی شي، که چيرې کومه مدرسه داڅار يا مجلې دچلولو امکانات نه لري، اقلا دوه دوه درې ورزیده استاذان دي مکلف کړي، چې دشاگردانو لپاره ديوالي جريدې ايجاد کړي، او دبيلابيلو مستوياتو او ټولگيو شاگردان دپته وهڅوي چې دغو جريدو ته خپلې ليکنې دنشر لپاره وروري.

دا کار دشاگردانو په فکري روزنه کېنې خورا عمده رول لري، په شاگرد کېنې فکري وسعت او بصيرت پيدا کېږي، او هم په راتلونکي کېنې دخپلې ټولنې په درد خوري.

د. په تعامل او رويه کېنې تشدد:

له بده مرغه په ځينو مدارسو او تعليمي ادارو کېنې يو ډول تشدد لا اوس هم حاکم دی چې کله شاگرد آن له درس څخه زړه تورن کړي، دشاگردانو وهل، په يوه ځانگړی او مخصوصه طريقه په درسي حلقه کېنې دشاگردانو جبرا کېنول، دنورو شاگردانو په منځ کېنې ديو شاگرد توهينول، دا او دپته ورته په رويه او تعامل کېنې تشدد او سختي دافغاني شاگردانو هغه ستونزه ده چې په هيڅ توگه دشاگرد دمستقبل لپاره ښه پيغام نه لري. اداره بايد استاذان پدې اداره کړي چې دخپلو شاگردانو سره په رويه او سلوک کېنې له نرمی کار اخلي، ددې ښه مثال ديو معلم او مشر په توگه درسول الله - صلی الله عليه وسلم- هغه تعامل او رويه ده چې دهغه - صلی الله عليه وسلم- داوږدې مودې خادم او شاگرد انس -رضی الله عنه- مونږ ته رانقل کړی. دشاگرد سره تړلې ستونزې:

دهمکاری او تعاون روحیه تلقین کړي. همدا راز که فقر ديو شاگرد ددرس مانع کيږي، بايد اداره دمتمولو اشخاصو له لارې ممکن دشاگرد ستونزه حل کړې چې دا زمونږ داسلافو سیرت دی، او دمعاصرې نړۍ ډیرې تعلیمي ادارې دنادارو زده کوونکو لپاره د(وجهي صندوق) په نامه ځانگړی بخش لري.

ب: له درسونو تیښته،

ځینې مهال په بالقوه توگه ذکي طالبان وینو چې شوخ طبیعتونه لري، خپله هم درس نه وایي او نور هم له درسونو کاږي، داهم یوه ستونزه ده چې حل یې له څو لارو ممکن دی،

۱- داستاذ گذشت:

دا ډول شاگردان عموماً استعداد لري، خو شوخي او له درسونو تیښته یې عادت گرزیږي، که چیرې استاذ دحکیمانه رویې له مخې دغه ډول شاگردان له ناکامۍ وژغوري، او کامیاب یې کړي، دا کار ډیر ځله پدوي کښې مثبت احساس پیدا کوي، درسونو ته را مایل کيږي، او پدې فکر یې مجبوروي، که چیرې درس ووايي نو ښي نمرې او لوړ مقام به ترلاسه کړي.

۲- تنبیه:

که چیرې له معقول گذشت سره سره بیا هم سم مسیر ته را ونه گرځي نو اداره یا استاذ باید دا ډول شاگردان تنبیه کړي چې دا څو لارې لري:

۱- توصیه ورته وکړي.

۲- نمرې یې قصدا ورکمې کړي، او دښې نظمو شاگردانو په کتگوري کښې یې وشميري.

۳- مناسبه تادیبي جزا ورکړي.

باید داستاذې ترڅنگ ديو صمیمي دوست او خواخوږې په توگه شاگردانو ته خپل باور ورکړی وي. بیانو که چیرې دکورنۍ نا مساعد حالات ديو شاگرد دښې رغبتی سبب وي، اداره او استاذ کولی شي دنوموړی شاگرد دکورنۍ سره په بیلا بیلو وختونو کښې ناستي ولري ترڅو دپېښې ستونزې اړوند حل او تفاهم ته ورسېږي. که فرضاً داستاذ رویه دښې رغبتی لامل وي، نو صمیمي اړیکې یواځینې لاره ده چې دشاگرد په رشد او پالنه کښې محوري رول لري، او یوه فعاله اداره باید پدې اړه ناخبره ونه اوسي.

که چیرې په یو مضمون دنه پوهیدا له مخې یو شاگرد اهمال کوي، نو باید استاذان په هماغه مشخص مضمون کښې دشاگرد نیمگرتیاوې ورحل کړي، ترڅو دفهم کچه یې له نور سره برابره شي. دلته غواړم خپله یوه خاطره درسره شریکه کړم، دمدرسې دپیل په وخت کښې مې دصرفي گردانونو دزده کولو سره بلا ورانه وه، دزده کولو هیڅ هڅه یې ما نه کوله، میزان الصرف مو ویلو، او دمنشعب برخې یې بیخي زړه رانیولی وو، زمونږ استاذ وو مولوی صیب حضرت محمد -رحمه الله- الله تعالی په جنت کښې لوړ مقام ورپه برخه کړي، نورې ورزې به یې درس ویلو او دچارشنې په ورز به یې پوښتنې کولې، او سخت وهل به یې کول، زه به دغه ورز مدرسې ته نه تلم؛ ځکه گردانونه مې نه زده کول، آخر مې فکر وکړ چې تر څو به له مدرسې پټیږې، بس عزم مې وکړ چې دا گردانونه به یادووم، سل دانې تسبی مې پیدا کړی، اول مې دفعل ماضی گردان پوره سل ځل وویل، او ښه مې یاد شو، بیا مې دفعل مضارع، بس نور مې بیا تراخړه نه بې ضرورته غیرحاضري وکړه، او نه راته نور په صرف کې ستونزه وه. که چیرې دشاگردانو فشار ديو شاگرد روحي مورال گواښلی او دهغه دښې رغبتی باعث شویوي؛ نو دادارې دنظم کمیته باید دغه ستونزه برسي او تعقیب کړي، او دشاگردانو ترمنځ

لنډ تاريخي حقايق

د پيسو په مقابل كې كومې فحشاوې وشوې قلم يې د افغانۍ عزت په خاطر له ليكلو عاجز دى.

۱۸ - دمزدورې او گوداگې ادارې په سر كې اكثره دشر اوفساد هغه مفسدزى مقرر شول چې حتى ابتدائى ليك او لوست ئې سرته نه وو رسولى د عسكري او امنيتي ادارو مسؤلين چې يوه ورځ هم د امنيتي ادارې اصولنامه هم نه وه لوستى ډير لور او آخرنې منصوبه وركړه شول سره لدې چې هغوي د دولسم صنف د لوستي سره آشنائي نه درلوده يعنې مارشالي او سترجنرالي خو دهغوي ذاتي او فطري حق وگرزيده.

۱۹ - په ادارې تشكيلاتو كې پخواني سرې وژونكې كموښتان، ماتوشت غربي لنډه غرو دشر او فساد دپيژندل شويو خپرو ترمنځ ددوي دهغه صداقت په نتيجه كې چې د ډير پخوا څخه يې د اشغالگرو د جاسوسۍ سازمانونو سره د ارتباط له وجې درلودل وركړه شول.

۲۰ - د پارلمان په نامه هغه ناافغانان چې له هره جهته يې اسلامي ضد، افغانۍ ضد او انساني ضد عملونه سرته رسولى وه ټول يوډبل سره پخواني نه پخلا كيدونكي دښمنان وليكن اوسني ورك وړونو سره پيداكړل او داشغالگرو پريود سترخوان باندې تير پر تير او هير پر هير دا پخواني مجاهدين او داوسني غربي سويكراسي دشرابو پيالي يو له بله سره وجنگولي دېوش او اوباما

۱۷ - دښځو د تيرايستلو او بې عفته كولو لپاره دامن په نامه فاحشه خانې په لويو لويو ښارونو كې او دهغوي هڅه ول وغيره مشروعه كارونو ته او په كورنيو كې نفاق او د خودسري او دكورنۍ د داخلي جوړښت له منځه وړل دجهنمي ديموكراسي اصلي مقصد او غايه ده چې موږ يې پخپلو سترگو وينو، كه تاسې ودې څوارلس كلن تاريخ كې په هيڅ اسلامي ملك په دومره اندازه ځان سوځونه نډه كړى لكه چې پدې څوارلسو كالو كې په افغانستان كې خصوصاً په هرات، جوزجان، مزارشريف او نورو شمالي ولاياتو كې كله چې د زورواكو او چارواكو لخوا بس عفته شوې نو ځكه هغوي خپلو ځانونه اور ورتنه كړه او دخپل ژوند څخه يې ځانونه خلاص كړل.

دغه رنگه كومي ښځې چې د موجوده بريځو له خوا متهم او يا محبوس دى دهغوي سره جبراً دمستنطيقينو او يا څارنوالانو او يا قاضيانو له خوا تجاوز او تيري شوى دى چې ددوي دخپلو ميدياوو لخوا اعلان او نشر شول چې ډير دافسوس او شرم حالت دى. خلاصه څومره جنايتونه چې دښځو سره د چارواكو له خوا په دې څوارلسو كالو كې ترسره شول قلم يې د ليكلو څخه عاجز او بس په اعلانولو سره هير شول او هيڅ جاني ته دهغه د جنايت جزا ورنه كړه شوه. دغه رنگه څومره چې داشغالگرو قواوو د اوسيدلو ځايونو ته د منطقي دمفسدو او جنايت كارانو پواسطه

د سردسلا متی په خاطر افسوس مطابق دکلام الهی ددی ایت مبارکه .

ژباړه: چې الله جل جلاله فرمایي (داسی مه کیرې لکه هغه کسان چې الله یې هیر کړ او خپل ځانونه یې هم هیر کړل او داسې کسان دال جل جلاله دحکونو څخه دسرغړونکو ملگرې دې) اعاذنالله من ذالک، اوځینې ناپوه او جاهل مفتیان خو بیا داهل کتابو ترنامه لاندې دهغوې اشغال ته جواز ورکوی. او وایې چې دشوروی په مقابل کې دغرب کومکونه دجهاد ترنامه لاندې منظور وه. ولیکن اوس چې دوی زمونږ کومک ته مستقیم راغلی دې نامشروع عمل وایاست؟ دغرب دکمکونو نتیجه خو هم دا نن موږ وینو چې داننی دشر اوفساد لیدران خو په هم هغه وخت کې پراستخباراتي سازمانونو خرڅ شوی وه چې د پرون دعلت سبب نن وینو.

۲۱ - داشغالگرو له خوا په افغانستان کې دوه متوازن اوله هره حیثه مساوی الحقوق حکومتونه خو لیکن متضاد او نه پخلا کیدونکې ادارې چې په هر لحاظ سره د ټولو بشري ادارو مغایر حکومتونه دې. په انساني تاریخ کې ساری نه لرې او نه هم دبشري ټولو په ادارو کې تر نن پوری لیدل شوی. نه د پارلمان سیستم سره سمون خوری او نه د اشتراکي او نه مطلق العنان حکمتونو دسیستم سره سر خوری او نه داشتراکي او نه مطلق العنان حکومتونو دسیستم سره سر خوری، نو ځکه دا حکومت داشغالگرو پواسطه جوړه او ناکامه او شریذلی اداره ده. داشغالگرو په اصطلاح دا هغه دنوی شکل دموکراسي ده چې هر عاقل انسان یې نوم اخیستو سره شرمیږي. دملک په ټولو ادارو کې فقط کش مکش او یوه ډله د بلی ډلی دخنثی کولو لپاره دبزکشی میدانونه جوړ کړي دي.

۲۲ - دافغانستان هغه بنیاري سیمي چه ددی دوو حکومتونو تر حاکمیت لاندې دې د اوسیدونکو ژوند د ټولو

بشري کړاوونو او ازمايښتونو سره مخامخ دې دهیڅ چا مال عزت او ژوند دخطرو خالی ندی نه د امنیت به لحاظ او نه د تعلیم او تربیې او نه دصحت له درکه نو ځکه د پېښور د بگری مندوی د افغانانو دصحت مندلو لپاره دبولی لوی میدان گرزیدلی دی.

د څلورو میاشتو په تیریدو یوازی دغرب وخواته د افغانستان څخه د ټولنی ځوان قشر تریونیم لکو زیاد ځوانان تښتیدلی دي چې دا حالت دهر باشعوره انسان لپاره دقبلولو ندې دولس سره دغه بنامارانو وینې او غوښی دخورلو نه وروسته اوس دولس دهدکوپه ژولو شروع کړیده.

۲۳ - پدې څوارلسو کالو کې غریبی میډیا دهندوستان داستخباراتي ادارې په شمول دتصور نه خارج زهری او منافقانه نشرات د دیورند لاین دواړو غاړو پراته وروڼه قومونه چې په ژبنی، قومی، دینی، او مذهبی لحاظ او همدارنگه درنگ، فرهنگ، رسومو او عاداتو په لحاظ د سیحون او جیحون څخه بیا تر اباسین پوری دخپل پیدایښت څخه بیا تر نن پوری هیڅ یو استعماری قوت او طاقت بیل نه کړای شول خو لیکن اوس پورته ذکر شوی منحوسی استخباراتي کړی خپل ټول قوت ددی یو قوم پ منځ کې دنفرت او یوله بل څخه دلیری والی زهرجن تخم پاشی خو الله الحمد لکه چې متل دی، دچې اوبه په دانگ نه بیلیږي، او ان شاء الله ترقیامته به ددی قوم دپاشلو او بیلولو ارمان خاوروته له ځان سره یوسی ددی قوم میرانه دسکندر نه نیولی بیا د ټول تاریخ په اړدو کی دمغلو افشاریانو، سیکانو، ساسانیانو، گرگینیانو، فرنگیانو، دشوروی سور بنامار اوهمدا اوس د ټولی دنیا دزبرځواکونو په شمول د اسلامی ملکونو دفاسدو حاکمانو پدی څوارلس کاله کې ونه توانیدل چې ددنیا پر دی غریب، ناداره لین د ایمانه او غیرته څخه ډک اولس باندي خپله پلیده او دوحشته ډکه سوتکراسی ومنی. د خوشحال خان

گل خونہ

اگر برای یک اشتباه هزار دلیل
بیابید، در واقع هزار و یک اشتباه از
شما سرزده است.

ابن سینا

شان دوست نگو آنست که
خطای تو را بیوشاند، تو را پند دهد و
رازت را آشکار نازد.

ابن سینا

خپاند بریدونه

عرفات الله عرفانې

د انقلاب د شپېلى شور دې پرگنې پاڅوي
د تېسیر خوږ دې خوبولې حماسې پاڅوي

د سويې گام دې دغليم پرېتر بيا کېښودو
د تورې شرنګ دې بيا خاموشه زلزلې پاڅوي

د سپين سبا د ازادۍ د آذان غږ دې راځي
د تيارو غېږ نه ښايسته سپېنې سپېدې پاڅوي

مړاوو رگونوکې دې وينې دکسات په جوش کړې
خپاند برېدونه دې د ټول ملت جذبي پاڅوي

د وخت طالبه په رښتيايي دغزاوو امام
دا جهادي خوځښت دې نوې معرکې پاڅوي

چې په تڼاکو پښوکوې اغزن اغزن مزلونو
د اوږدو لارو سترې سترې قافلې پاڅوي

بيا به يې وايي بلبلان په داؤدې ترنم
د عرفاني قلم بيانوې ترانې پاڅوي

رباعيات

آزادی شهر از حصارش پیداست
از کیسه ی چوبه های دارش پیداست
فردای من و تو باز هم تاریک است
سالی که نکوست از بهارش پیداست

افسوس که عمر خود تباهی کردیم
صد قافله گناه، راهی کردیم
در دفتر ما نماند یک نکته سفید
از بس به شب و روز سیاهی کردیم
شیخ بهایی

بلال غونډه دا ويلو چې جان په نوي
د ديني گوڅي په وي نبي سلطان په وي

دامې احساس دامې ضمير او دامې زړه نه مني
چې انقلاب به وي او بشکلی طالب جان به نوي
مالک وفا

دوی خو په فکر د عراق او فلسطين راغلي
کوته په غاښ شول ويل يې دا افغانستان به نوي
خالق يار احمدزئ

که خدای کول داسين بيرغ به په ارگ ورپيږي
د امارت واگي به ټينگ شي ظالمان به نوي
عبدالله ذکر

زمونږ جونگرې ته اوبه راغلي راوڅخېده
هغلته وگوره جانانه چې ياران به نوي
زرقاوي ځاځي

داسپېرې دښتې به راوټوکوي بيا گلونه
تل خوبه داسرې سيلۍ بدرنگ خزان به نوي
عرفاني

په توره شپه يمه ولاړ د تود سنگر لمن کې
دروکې گرځم د غليم چېرته ټکان به نوي
عزيزالله حسيني

د استكمال او استحکام په غوږو پورېځو هڅو
د مستصحبو شاعرانو عرفان جان به نوي
خالق يار احمدزئ

بيا به جوړه گرځم جانان سره په مينه مينه
دغه بد مخي غمازان او رقيبېان به نوي
عرفاني

که کله ستا په پاک بشر باندې دردونه نوي
پوه شه چې نوره زندگي زمکه اسمان به نوي
صديقي احمدزئ

چې څنگه درزشي اړکيان ديو بل شاته پټ شي
يو بل ته غلي غلي وايي طالبان به نوي
زرقاوي ځاځي

که مې داستانه کلکه کړله سپينه ياره
تل به مې کټه وي او هېڅکله تاوان به نوي
صديقي احمدزئ

د خوشحالی په انتها به مې الله خبروي
حوض کوثر د جانان څنگ وي او هجران به نوي
مستفيد

مونږ افغانان له خپل وطن نه همېشه څاريږو
د يرغلگرو سره مل هغه افغان به نوي
جبار تنها

زما به کله دارمان پوره شي لويه خدايه
چې زه يواځې ووم په کلي رقيبېان به نوي
عبدالهادي احمدي

د غزلونو يو يادگار به درته جوړ کړمه زه
دا يادگار به درسه وي خوريحان به نوي
ريحان جان ذاهد

د يرغلگرو مزدوران دې دالسه زړه وېسايي
چې صليبېان به دلته وي او فدايان به نوي
مستفيد

يوځل به بيا سپين بيرغونه په هر لور ورپي
شي به هېواد ازاد نور دغه کافران به نوي
عبدالستار پرهاري

زما د دود غزل به ليک وي د تاريخ پر پاڼه
له ډېرو پاتې به اشعار وي شاعران به نوي
عرفاني

د چاپې زړه د خوار یتيم په فرياد نه ځورپيږي
ملگرو هغه کس حيوان به وي انسان به نوي
ابدالي اشنا

چې د حساب کتاب په وخت کې شفاعت مې وکړي
که تلاشي مې کړي زرگی خوبل ارمان به نوي
مهربان مجاهد

کېر غرور مکره انسانه تاته څه پته ده
تل خوبه دارنگه ځواني او د دوران به نوي
عبدالمقيم ناقرار

گرانې وطنه خفه نشي انتظار او سپره
نور آزادي راځي نور دغه لوی بحران به نوي
امارتي زلی

د زړه امان به مې پوره شي په فاني دنيا کې
تل به خوښي او خوشحالي وي نور خفگان به نوي
عبدالمقيم ناقرار

څټک دا دوه غیرتی بیتونه ددی قوم دغیرت لوی مثال دی چې وایې :

لاتر اوسه یې ماغزه په قرار ندې
چا چې زما سره وهلی سر په سنگ دی
لاپه خوب کی په لرزه پریوزی له کته
چې دچاترغور زما د توری شرنګ دی

سره لدی چې په ځینو وختونو کې خاصو ضعیف
النفسو، خودخوا اود مال او بی ځایه گټې مینانو ددی
غیرتی قوم دویشلوبی گټې هڅی کړیدې لکن درسواښی،
شرمنده کې اوناکامی سره مخامخ شویدي، لکه چې همدا
اوس په سترگو وینو چې په افغانی ټولنه کې اشغالګرو
دلره کیو څخه دخپل اشغال د دوام په خاطر گټه اخلی او
دراټلونکی لپاره هم پدی امید کی دي، دانا افغانان ګوداګی
بریځی هم پردیو لره مخلص او خپل ژوند بیله اشغالګرو
څخه ختمیدونکی بولی آن اوس هم خپل ځانونه دجهاد او
مقاومت خطر گنی، حال دا چې ددی عملونه پر افغانی
پاکه خاوره دالهی قهر توری وریځی راخپری کړیدې او ان
شاء الله لیری نده چې دالهی رحمت رڼا ورځ راوخیږی، او
دافغان ولس ددی بی شماره قربانیو، شهادتونو، هجرتونو،
معدومینو، معلولینو له وجهی د الله جل جلاله فضل
اورحمت وشي اوافغان ولس د الهی شرعی بنایسته
خپلواک نظام خاوند شي، وماذالك علی الله بعزیز، پدی
توره تیره شوی زمانه کې دټولو حقایقو په لیدلو سره
چارواکو هیڅ ډل پند او عبرت وانه خیست، او نه یې هم
پردی مظلوم او غم ځپلی ولس څه لږ اندازه زړه سوی هم
ونه کړاونه یې هم دخپلو تیرو جنايتونو په کولو سره دالله
جل جلاله له لوی دربار څخه دعقوی غوښتنه وکړه او لا
نور هم پرخپلو کړونو اسرار او همیشه توب لری، اودهیواد
راتلونکی نوره هم تیاره پریښی او په وطن کی دهیڅ ډول
هوساینی امیدونه ددی سپیرو په وجه په نامیدی سره

لیدل کیږی، لنډه دا چې د انسانی ټولنی خصوصاً
داسلامی نړی والی ټولنی، بریا، سعادت، نیک بختی،
سرلوری ددنیا، عالم برزخ او آخرت ټولنی نیک مرغی
دالهی ارشاداتوپه ملنو او عملی کولو سره لاسته راځی،
الهی کلام حکم کوی چې مسلمانان د ژوندون ټول اړخونه
او مسائل دالله اودهغه درسول صلی الله علیه وسلم
دحکمونو مطابق حل او فصل کړی، چې لیکونکی فقط په
لنډ ډول سره دقرآن مجید دڅو مبارکو آیتونو ژباړه رانقل
کړی.

۱- دسوره احزاب (۳۶) نمبر آیت مبارکه (چې هیڅ
مؤمن که هغه نړوی او یا ښځی مؤمنی لره دا اختیار او
صلاحیت نشته چې الله او دهغه رسول صلی الله علیه
وسلم حکم وکړی چې دوی د ژوند بله لاره غوره کړی اوهر
څوک چې دا کار وکړی هغه په حقیقت کی غوره لاره ورکه
کړه).

۲- دسوره حجرات (۱) نمبر آیات چې الله جل جلاله
فرمائی: (ژباړه: ای هغه کسانوچې پر الله یقین اوایمان لری
په هیڅ کار کی د الله او دهغه درسول صلی الله علیه وسلم
څخه نافرمانی مه کوی، ځکه چې ستاسوپه خبروڅېر
اواوریدونکی دی).

۳- دسوره آل عمران (۳۲) نمبر آیت ژباړه (ورته ووايه
ای پیغمبره چې دالله جل جلاله اودهغه دحکمونو اطاعت
وکړی او که مو له هغه نه مخ واراوه (بی لاری کیږی) نو په
هغه وخت کې الله بی لاری (کافران) نه خوښوی.

۴- دسوره نسا (۱۷۹ او ۸۰) آیت ژباړه (خپل رسول
صلی الله علیه وسلم ته فرمائی چې ماته خلکو ته دنیکی
لاری دښوولو لپاره لیږلی یې او دالله جل جلاله ګواهی
پدی باره کې بس ده. هرڅوک چې درسول صلی الله علیه
وسلم اطاعت وکړی نو په حقیقت کې یې دالله اطاعت وکړ
او که څوک مخالفت وکړی دهغه دمخالفت بدله به الله جل
جلاله ورکوی).

۵- دسوره نسا (۵۹) نمبر آیت مبارکه : ژباړه: (چې مؤمنانو دالله جل جلاله او دهغه درسول صلى الله عليه وسلم حکم ومنی او دهغه آمر چې مؤمن او مسلمان دی) .

کله چې ستاسی په منځ کې کومه نزاع یا مشکل پیدا شو نو دالله او دهغه درسول خواته مخ واړوی ، یعنی فیصله په شریعت سره وکړی که په رښتیا پر الله او دهغه پر رسول ایمان لری او پر حساب دقیامت یقین لری، دالله او درسول خواته ورگزیدل ددینا او آخرت کامیابی ده.

۶- دسوره الانفال (۸۶) نمبر آیت مبارکه ژباړه: (دالله جل جلاله او دهغه درسول صلى الله عليه وسلم دحکم اطاعت وکړی او هیڅ کله د اختلاف او منازعی لاره مه نیسی چې د اختلاف په سبب به بیا دالله جل جلاله په لاره کې سست ، دارن ، او کوم معنوی قدرت او عظمت چې الله جل جلاله مسلمانانو ته ورکړی ورڅخه ولاړ شي، بلکه یوزره او صابر اوسی چې الله جل جلاله دصابرانو ملگری دی .

۷- دسوره مائده (۹۲) نمبر آیت مبارکه : ژباړه: (دالله جل جلاله او دهغه درسول حکم ومنیاو دالله جل جلاله نه وویږی او که مو لدی نه مخ واړاوه نو زموږ درسول صلى الله عليه وسلم وظیفه خو د الله جل جلاله دحکم رسول دی تاسو ته او پر هغه نور تکلیف نشته) .

۸- دسوره نور (۶۴) نمبر آیت مبارکه : ژباړه: (الله فرمائی چې ای مؤمنانو کله چې رسول صلى الله عليه وسلم تاسی رابولی او دریاندې ږغ کړی نو تاسی داسې فکر مه کوی لکه چې تاسی پخپل منځ کې یو اوبل ته آواز کوی ځکه چې درسول صلى الله عليه وسلم لپاره ادب لازمی دی، او الله رب العزت په هر هغه چا چې درسول صلى الله عليه وسلم دحکم نه سرغړوی او ځان پتوی ښه خبر دی، نو هر هغه څوک چې دالله دحکم مخالفت کوی باید وویږی چې کوم وخت به په لوی عذاب او بلاکې راگیرشي .

۹- دسوره الانفال (۲۴) نمبر آیت ژباړه: (ای مؤمنانو کله چې الله جل جلاله او دهغه رسول صلى الله عليه وسلم تاسو ته دایمان دعوت درکړی چې دا ستاسې لپاره د ابدی ژوند لویه کامیابی ده قبول کړی او پدې پوه شې چې الله رب العزت ستاسې په ټولو پټو اسرارو خبر دی، او ټول دالله جل جلاله حضورته حاضریدونکی یاست .

۱۰- دسوره نسا (۱۳ او ۱۴) آیتونه ژباړه: (هر هغه څوک چې دالله جل جلاله او دهغه درسول صلى الله عليه وسلم اطاعت وکړی نو داخل به شي داسې جنت ته چې تر قصرونو او میوه داره ونولاندې به همیشه وی او دا ستره او لویه کامیابی ده . او هر هغه څوک چې دالله او دهغه درسول دحکم نافرمانی وکړی نو همیشه به په اور کې ځیږی هغه شرمونکی عذاب دی .

۱۱- دسوره نسا (۶۰) نمبر آیت مبارکه ژباړه: (آیا نه وینی هغه کسان چې گمان کوی پر هغه کتاب چې پر تا نازل شوی او یا دقرآن نه وړاندې پر نورو کتابونو ایمان لری نو بیا څرنگه پر شیطان او یا شیطان صفت انسانانو ته دخپلو منازعو حل وړاندې کوی، حال دا چې دالله له طرفه دوی ته حکم دی چې تاسې شیطان دښمن وبولی او شیطان غواری چې دوی کافر کړی . نو منافقان خو گوری چې څنگه خلک تاته دراتگ او ستادمنلو نه منع کوی .

۱۲- دسوره نور په (۵۲) نمبر آیت ژباړه: (حقیقت دا دی چې مؤمن او مسلمانان کله دالله او دهغه خواته راولېل شي اودهغوی په منځ کې فیصله وشي نو وایې چې اطاعت کوو او منوئ .

۱۳- دسوره حشر (۷) نمبر آیت مبارکه ژباړه: (هر هغه حکم چې رسول صلى الله عليه وسلم تاسې ته کوی ویمنی . او له هر هغه څه چې تاسی منع کوی منع شي . او دالله جل جلاله څخه وویږی . ځکه الله جل جلاله دسخت عذاب مالک او خاوند دی .

۱۴- دسوره احزاب (۲۱) نمبر آیت ژباړه : (ستاسو لپاره تر هر څه بهتره او نیکه اقتدا په پیغمبر علیه السلام پسې دهنو هغه څوک چې دقیامت دورځی او دالله څخه دگټې او ثواب هیله لری، او دالله جل جلاله همیشه ذکر کوی .

۱۵- دسوره نجم (۱ او ۲) نمبر آیت ژباړه (قسم په هغه ستوری چې ولویږی چې ستاسی ملگری نه گمراه شوی دی، او نه هم باطل ته تسلیم شوی او نه هم دخپل ځانه څخه خبری کوی، دا قرآن فقط وحی الهی دی .

۱۶- دسوره نحل (۴۴) نمبر آیت ژباړه (نازل کړی موږ وټاته ذکر، پند، عبرت، قانون، دعمل قرآن ددی لپاره چې ته ئی وځلکو ته واضح بیان کړی، او دوی سوچ او فکر وکړی . نو که متوجه شو هر هغه ذات متعال چې پالونکی، روزونکی، مدبر دعلویاتو څخه بیا تر سفلیاتو دتول عالم هستی دی، نومطابق دهر صنف دضرورت، کامیابی ددنیا او آخرت لپاره ددوی دتوان اوطاقت په اندازه مکلفیت غوره کړیدی، چې هغه دکلام الله او احادیثو نبوی صلی الله علیه وسلم په پیروی کې نغبتی دی او که حقیقت ته تسلیم شونو دعالم بشریت خصوصاً داسلام تول امت مشکلات، ناخوالی، کړاوونه او ذلت فقط داسلامی شریعت څخه لیری والی او کفری او شیطانی اصول او مقررات منل دی، ځکه چې عمل مصداق له نیت څخه دی، خصوصاً دتولی اسلامی نړی نننی حاکم واکداران ټوله مفسد، پلورل شوی پر کفارو او شیاطینو باندې دی او حتی داسلامی احکامو څخه ددوی بی خبری او ناپوهی ددی لامل گرزیدلی ده چې رعیت هم ځانو سره گمراه او داسلام له لاری څخه بیگانه کړی، که تیرو تاریخی واقعاتو ته نظر وکړو نو وینو چې په نامه مسلمانانو څومره د الله او دهغه درسول صلی الله علیه وسلم داحکامو په نه منلو او نه عملی کولو سره ستره جفا، خیانت او بی پروایي کړیده، لنډه دا چې دخپلی ټولنی (گران افغانستان) دا تیر شوی لنډ څلویښت کلن تاریخ په څومره زیاته پیمانه له غمونو او

کړاونو څخه ډک دی، او ددی ټولو ناخوالو مسئولین پخپله افغانی چارواکی دی او دالله جل جلاله اودهغه درسول صلی الله علیه وسلم په مقابل کې یې دجنگ اعلان کړیدی اکثره واکداران کفری نړی ته دخپلو جنایتونو له درکه تنبیدلی او بیرته هم هغو کفارو پر افغانی ټولنی مسلط او واکدار کړل، صلیبان او دهغوی بریځی چې دمال اومتاع پخاطر له خپل الله نه منکر دی، نوایا دوی به دافغان مسلمان ولس څه درد دواکړی، تیرو پنځلسو کلونو ته وگوری چې اشغالګرو کفارو دمجاهدینو اوماومت ددري وړی کولو او تفرقی له لاری ټولی شیطانی دسیسی اوطوطعی پکار واچول خولله الحمد چې دالله په فضل سره خنثی شوی، دمفسیدو چارواکو څخه افغان میرنی ولس آن تر دی اندازی ستړی او خواشنی دی چې اسلام خو پریږده دیو انسانی نظام او رژیم په امید شپې سباکوی، دی افغانی اسلامی ټولنی ته کفارو او شیاطینو دانسانی نړی تر ټولو څیرونکی او انسان وژونکی لیوان پر سر دقدرت کړیدی، اوبیا کله دولسی پاڅون او کله ژبنی، قومی، انشعابی، او تکفیری پاڅونونه په خپلو شیطانی کومکونو تقویه کوی، (ومکرو ومکرالله والله خیر الماکرین) فقط دا یو آیت مبارکه دقرآن عظیم الشان پخپل اصلی عبادت کی دمومنو مجاهدینو لپاره پډی شرط بس او کاپی دی چې د کفاروپه مقابله کې چې دجهاد او مقاومت مرچل وال تقوی او ویره دالله جل جلاله څخه خپله کړی او دصبر څخه کار واخلی او پر الله توکل وکړی نور اتلونکې نیک اودسعادت ابدی ژوند به ئی نصیب شی ان شاء الله .

بحران

الْخُلَاقِ در دنیای امروز

سید علی

قرآن در مراحل مختلفی، پیروان خود را به سعی صدر و دوری از تندروی و توهین نکردن به ادیان دیگر امر می‌کند؛ چرا که اسلام دین کشتار و خونریزی نیست، بلکه ساحر قلوب و عقول است. تمام گشته‌های غزوات پیامبر اکرم صلی الله علیه وسلم از هر دو طرف (مسلمانان و مشرکین) به سیمصد نفر هم نرسید!

چطور می‌توان گفت این دین روشی اربابی و خونریز دارد؟

اسلامی که با کمترین هزیندهی کشتار در شبه جزیره جای گرفت، چطور ناجوانمردانه به این دین پرچسب‌های واهی می‌چسبانند؟

در حقیقت شعار اسلام، مسامحت و انسان دوستی است و این مشقی است که سینه به سینه به پیروان این امت رسیده و زندگی خلفای راشدین گواهی زرین بر مکارم اخلاق و دوری از فتن و افراط‌های بی جا است. حضرت عمر هنگامی که به شکلی ناجوانمردانه مجروح شد، به قتل عام تمام برده‌های مجوسی دستور نداد؛ بلکه یک جان در مقابل یک جان. گرچه با قتل سیدنا عمر دروازه‌ی فتنه شکسته شد، ولی سیدنا عثمان، خلیفه‌ی مظلوم و الگوی تسامح و از خودگذشتگی با فتنه همراه نشد و قول زرینش تا ابد در صفحات تاریخ جاودانه خواهد ماند: «وَاللَّهِ إِنَّ رَحَى الْفِتْنَةِ لَدَائِرَةٌ، قَطُوبَيِ عُثْمَانَ إِنْ مَاتَ وَلَمْ يَجْرُكْهَا»؛ به خدا قسم، چرخ فتنه در حال گردش است، چه خوب است که عثمان بمیرد و این چرخ را حرکت ندهد!

حکام مسلمان باید با تعمقی بیشتر به سیرت حضرت عثمان بنگرند؛ با اینکه حاکم سرزمین‌های پهناوری از آسیا و آفریقا است، اما حاضر نمی‌شود به خاطر خودش حرمت مدینه و ساکنین این شهر را پایمال کند. متأسفانه شاهدیم که اکنون به خاطر یک سرزمین کوچک، صدها هزار نفر آواره و کشته می‌شوند. آفتنه‌ایی که در خاورمیانه شعله گرفته، معلوم نیست دامان چند سرزمین دیگر را بگیرد و چند هزار خانواده‌ی دیگر بی سر و سامان، و چه بسا کودکانی دیگر را بی‌خانمان گرداند.

اسلام دینی وحدت طلب و انس‌پذیر و راهگشا برای معضلات و ناهنجاری‌های اجتماعی در جوامع بشری است. پیامبر رحمت صلی الله علیه وسلم این نمونه را در جامعه‌ی مدنی نه تنها با مسلمین پیاده کردند، بلکه با یهود نیز تعهد شهروندی بستند و آنها را به عنوان یک شهروند پذیرفتند و تا وقتی که به تعهدات خود پای‌بند بودند، به آنها بها دادند و حرمت‌شان را به عنوان یک شهروند حفظ کردند. در فتح مکه، عفو عمومی اعلان شد: «إِذْ هَبُوا وَانْتُمْ الطُّلُقَاءُ»؛ بروید شما آزاد هستید. سبحان الله! نبی رحمت حتی شرط آزادی مشرکین مکه را مبنی بر اسلام آوردن آنها نکرد.

کجای تاریخ می‌توان این عفو، بخشش و اخلاق نیکو را یافت؟! مشرکین مکه که دشمنان سرسخت آن حضرت صلی الله علیه وسلم بودند، مدهوش از این فعل و اخلاق پیامبر، و عاشق و دیوانه‌ی الگوی رحمت، و از جان بر کفان اسلام و شهبسواران میدان عشق و دلباختگی شدند.

رهبر کره شمالی چه بیماری ای دارد؟

به گزارش جهان، رهبر جوان کره شمالی در چهار سال گذشته ۴۰ کیلو اضافه وزن داشته که خود نشانگر این است که وی احتمالا بیمار است.

به نقل از خبرگزاری یونایتدپرس، کیم کوانگ جین، محقق موسسه مطالعات استراتژیک امنیت ملی کره جنوبی گفت: وضعیت کیم جونگ اون، رهبری کره شمالی نرمال نیست. اواخر ۲۰۱۱ که زمام امور کشور را به دست گرفت، ۸۹ کیلوگرم بود. اما حالا تخمین زده می شود بین ۱۲۰ تا ۱۳۰ کیلوگرم وزن داشته باشد.

این تحلیلگر کره جنوبی ادامه داد: رهبری کره شمالی احتمالا از استرس زیادی رنج می برد و شواهدی از مصرف بالای الکل و استعمال زیادتر دخانیات وجود دارد. همچنین احتمال دارد وی دچار فشار خون بالا و مشکلات تنفسی باشد. استرس وی ممکن است از چالش های موجود در قدرت و خانواده اش ناشی شود.

وی گفت: اطلاعات مربوط به دولت و حکومت کره شمالی را از مردم عادی این کشور مخفی نگه می دارند بنابراین نمی توان انتظار داشت که مسائل مربوط به وضعیت سلامت کیم جونگ اون علنی شو.

سرزمین شام، سرزمین برکت های الهی در امواج فتنه، گیر کرده و راه برون رفتی ندارد؛ این روایت مشهور چه قدر در این ایام معنای واقعی به خود گرفته است: «الْفِتْنَةُ نَائِمَةٌ لَعَنَ اللَّهُ مَنْ أَيْقَظَهَا»؛ فتنه خوابیده است، لعنت خدا بر کسی که فتنه را برانگیزد.

سرزمینی که وجب به وجب آن مدفن معابه ای هم چون بلال و معاویه؛ و پهلوانانی هم چون خالد و صلاح الدین؛ و اندیشمندانی هم چون اوزاعی و ابن تیمیه است، در اوج خشونت و درگیری های خونین غوطه ور شده، دیگر حلقات درس و حضور هزاران نفر در مساجد را باید در تاریخ نظاره کرد و بر این سرزمین گریست.

بی اخلاقی، خشونت، تحمل نکردن یک دیگر، عدم تعامل و فتنه ها به اوج خود رسیده است و متأسفانه این موارد در تمام سطوح جامعه به وضوح حس می شود. ملتی که باید برای دنیا نظام اخلاق را برنامه ریزی می کرد، اکنون در منجلاب بحران اخلاق به دام افتاده و روز به روز بر این منش بی اخلاقی اش افزوده و صفات نیکوی سلف خود را به باد فراموشی سپرده است: «فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الْمَلَّةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهْوَاتِ». این آیه حال بغرنج مسلمانان است، حتی مصلحی وجود ندارد که اوضاع نابسامان کشورهای اسلامی را به هم پیوند زند.

غرب، نظام بد اخلاقی و خشونت را در کشورهای اسلامی گسترانیده و متأسفانه مسلمانان هم در این نظام بدبو دست غرب را گرفته و همراه نسنجیده ی بد اخلاقان و بی نزاکت های دنیا شده اند.

راه حل این اوضاع نابسامان بسیار ساده و فقط یکی است و آن هم رجوع به قرآن و سنت و مطالعه ی دقیق نیاکان و اسلاف این امت؛ به امید آن روز!

آفریقا و هفتاد سال واحد پول مشترک

بر مبنای همین ساختار و براساس توافقی، از سال ۱۹۶۵ یعنی زمان شکل گیری واحد پولی مشترک آفریقا تا سال ۱۹۷۵ میلادی صد درصد ذخایر ارزی کشورهای آفریقایی دارای 'واحد پولی مشترک' در بانک مرکزی فرانسه نگهداری می شد.

این میزان از سال ۱۹۷۵ میلادی تا به بعد به ۶۵ درصد کاهش یافت و در سال ۲۰۰۷ میلادی براساس توافق جدیدی ۵۰ درصد ذخایر ارزی کشورهای آفریقایی دارای واحد پولی مشترک در بانک مرکزی فرانسه نگهداری می شود.

نکته جالب توجه دیگر در واحد پولی مشترک آفریقا این است که هریک از کشورهای عضو این توافق می توانند تصاویر و طرحهای مورد نظر خود را بر روی پول ملی خود درج کنند ولی ارزش هر واحد از این پولهای ظاهرا متفاوت با یکدیگر برابر است.

این وضعیت موجب شده که طی ۷۰ سال گذشته بخش عمده ای از ذخایر ارزی و پولی آفریقا در بانک مرکزی فرانسه نگهداری شود و بر همین اساس دولت فرانسه توانسته است نفوذ قابل ملاحظه ای بر اقتصاد و گردش پولی در آفریقا داشته باشد که بی شک منافع سرشاری از این طریق نصیب پاریس شده است.

آمار موسسات مالی مستقل بین المللی نشان می دهد که در سال ۲۰۰۵ میلادی بیش از ۳ هزار و ۶۰۰ میلیارد فرانک آفریقا معادل ۷۲ میلیارد یورو از ذخایر ارزی آفریقا در بانک مرکزی فرانسه نگهداری می شد و این به منزله

کشورهای آفریقایی ۲۶ دسامبر سال ۱۹۶۵ میلادی به یک واحد پولی مشترک رسیدند که به 'فرانک آفریقا' موسوم شد. این واحد پولی که به ابتکار دولت فرانسه ایجاد شد با گذشت دقیقاً ۷۰ سال و به رغم بروز فراز و نشیب های اقتصادی هم در اروپا و هم در آفریقا توانسته است تا کنون در بسیاری از مناطق آفریقا به بقای خود ادامه دهد.

کشورهای آفریقایی 'بنین'، 'بوركینا فاسو'، 'گینه بیسائو'، 'ساحل عاج'، 'مالی'، 'نیجر'، 'سنگال'، 'توگو'، 'جمهوری آفریقای مرکزی'، 'چاد'، 'کنگو'، 'گینه'، 'گابون' و 'کامرون' از جمله کشورهای هستند که واحد پولی مشترک آفریقا همچنان بر اقتصاد آنان حاکم است.

بسیاری از کشورهای آفریقایی طی ۷۰ سال گذشته یکی پس از دیگری به استقلال دست یافتند و به تبع آن تلاش کردند از چتر اقتصادی کشورهای استمارگر نیز خارج شوند.

برای مثال با استقلال کشورهای غنا، نیجریه و سیرالئون از استعمار انگلیس، واحد پول پوند نیز از این کشورها رخت بربست ولی نکته حایز اهمیت اینکه واحد پولی 'فرانک آفریقا' که کاملاً تحت نفوذ و مدیریت فرانسه است همچنان در بسیاری از مناطق آفریقا حکمفرماست.

از جمله ویژگی های واحد پولی مشترک آفریقا آن است که بانک مرکزی فرانسه پشتوانه آن محسوب می شود.

مدیریت اقتصادی بخش بزرگی از آفریقا توسط فرانسه است.

گرچه طی سالهای گذشته و با ورود فعال و گسترده چین به آفریقا و سرمایه گذاریهای عمده پکن در قاره سیاه رقیب بزرگی برای فرانسه در این منطقه ظهور کرده ولی پاریس تا کنون توانسته است بخش بزرگی از برتری

اقتصادی خود را در کشورهای آفریقایی حفظ کند.

با این وجود به نظر می رسد که تمایل کشورهای آفریقایی برای همکاری با تمامی سرمایه گذاران از جمله چین از یک سو و نیز رقابت تنگاتنگ قدرتهای بزرگ از سوی دیگر، موجب خواهد شد آفریقا در آینده نزدیک به یک منطقه چند قطبی تبدیل شود و از حیطة نفوذ و انحصار یک یا دو قدرت خارج گردد.

در همین راستا 'آنگولا' از ابتدای ماه میلادی جاری 'یوان' را به عنوان واحد پول دوم خود پذیرفت.

آفریقای جنوبی به عنوان نخستین شریک تجاری چین در قاره آفریقا و زیمبابوه نیز پیش از این، واحد پول چین را به عنوان واحد دوم پولی خود پذیرفته بودند.

این در حالی است که 'اغنا'، 'نیجریه' و 'جزیره' موریس نیز ذخایر ارزی خود را به صورت 'یوان' نگهداری می کنند.

این روند بیانگر آن است که 'یوان' به تدریج در حال تبدیل شدن به واحد پولی فراگیر در آن دسته از کشورهای آفریقایی است که عضو واحد پول مشترک یعنی 'فرانک آفریقا' نیستند.

چین از سال ۲۰۰۹ میلادی به عنوان نخستین شریک تجاری آفریقا وارد مبادلات اقتصادی این قاره شد. در سال ۲۰۱۴ میلادی مجموع مبادلات اقتصادی چین با کشورهای آفریقایی بالغ بر دوهزار و ۲۲۰ میلیارد دلار برآورد شده است که تقریباً ۲۰ برابر مبادلات اقتصادی این کشور با آفریقا نسبت به سال ۲۰۰۰ میلادی است.

د همیشه اودیسی

ساتا-او ۱۳ برکتونه

۱- هر اندام یی د الله ج ذکر کوی.

۲- تکبیر اولی تری نه پاتی کیری.

۳- کله چی ویده کیری نو ملائکی یی ساتنه کوی.

۴- د رسول الله ص د سنتو پابندی به یی نصیب شی.

۵- الله ج به یی فقیری لری او حاجت به یی پوره کری.

۶- په اسمان کی موجودی تولی ملائکی ورته له الله ج نه د

بنی دغاگانی غواری.

۷- د مرگ پر وخت به یی غوړ کی داسی غیبی اواز وشي ای

زما بنده! غم او ویره مه کوه خکه چی زه له تا نه راضی یم.

۸- د مرگ سختی به پری اسانه شی.

۹- د کرام الکاتبین ملائکو قلم به هر وخت د ته د ثواب په

لیکلو بوخت وی.

۱۰- الله ج به ورته د عبادت توفیق ورکړی.

۱۱- زړه به یی هر یی هر وخت نرم وی.

۱۲- د الله تعالی د نیکو بندگانو په صف کی به راپورته شی.

۱۳- الله ج به پری د جنت هغه شراب وڅښی چی تر اوسه

پوری یی مهر ندی لری شوی.

دامير المؤمنين د ټاکنې په اړه

د هیواد د وتلي، فقیه او محدث عالم

شیخ القرآن والحديث مولانا محمد اسماعیل رحمانی صاحب تحقیقی بیان

ان الله وملائكته يصلون على النبي يا أيها الذين
امنوا صلوا عليه وسلموا تسليما.

اللهم صل على سيدنا وشفيعنا و مولانا محمد وعلى
اله واصحابه وذرياته و اهل بيته اجمعين.

مولای صل وسلم دائما ابدا = علی حبیبک خیر
الخلق کلهم

هو الحبيب الذي ترجى شفاعته = لكل حول من
الاحوال مقتحم

اما بعد : محترمو مومنانو وروڼو! په اسلام کې یوه
اهمه او ضروري مسئله د امامت کبری ده چې دا یوه
اهمه او ضروري مسئله ده چې علماوو پرې اوږده اوږده
بحثونه کړي دي، زه تاسې ته په مختصرو الفاظو باندې
په لسو مادو کې د دې مسئلې تشریح کول غواړم، الله
دې مونږ او تاسې ټولو ته پرې د عمل کولو توفیق
راکړي.

اول : دا چې امامت کبری څه ته ویل کیږي،
دوهم : فضيلت د امام عادل ، دريم ، شرعا د امامت
حکم يعني نصب الامام څه حکم لري، څلورم : حکم د
امامت په شکل د کفايت سره ده او که په شکل د عين

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله وكفى والصلاة والسلام على رسوله
المصطفى وعلى اله واصحابه المجتبى

فأعوذ بالله من الشيطان الرجيم بسم الله الرحمن
الرحيم

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً
قَالُوا أَتَجْعَلُ فِيهَا مَنْ يُفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَاءَ وَنَحْنُ
نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ قَالَ إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا
تَعْلَمُونَ صدق الله مولانا العلي العظيم.

قد قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: سَبْعَةٌ يُظِلُّهُمُ
اللَّهُ فِي ظِلِّهِ يَوْمَ لَا ظِلَّ إِلَّا ظِلُّهُ : الإمام العادل ، وَشَابَّ نَشَأَ
فِي عِبَادَةِ رَبِّهِ ، وَرَجَلَ قَلْبُهُ مَعْلَقٌ فِي الْمَسَاجِدِ. رواه
البخاري.

و قد قال عليه الصلاة والسلام: سُلْطَانُ الْعَادِلِ ظِلُّ
اللَّهِ فِي الْأَرْضِ؛ فَمَنْ أَكْرَمَهُ أَكْرَمَهُ اللَّهُ؛ وَمَنْ أَهَانَهُ أَهَانَهُ
اللَّهُ.. رواه البيهقي.

وقد قاله عليه السلام: الإمام جَنَّةٌ ، رواه البخاري.

سره ده، پنځم : د امام په نصب څوک مکلف دي ، که چا مخالفت وکړ نو څوک به گنهگاريږي، شپږم : نصب د امام څه حکم لري، دا حکم فوري ده او که بالتراخي ده، يعني ژر به امام درول کيږي او که به وخت ورکول کيږي، اووم : هغه خلک چې امام نصب کوي د هغو لپاره څه شرائط دي، اتم : دا چې د امام لپاره کوم شرائط دي، نهم : په يو ځای کې که درې ، څلور يا پنځه کسان د امامت لپاره وړ وبلل شي نو ترجيح به چا ته ورکول کيږي او لسم : طرق د نصب د امام.

دا څو خبرې دي چې کونښ به وکړو چې په مختصر ډول يې بيان کړو.

اول : علماوو بيان کړی چې امامت کبرا څه ته ويل کيږي، الموسوعة د دين يو مشهور کتاب ده چې ديرو لويو علماء کرامو تصنيف کړی ده، په هغه کې يې د امامت کبرا بهترين تعريف کړی ده.

الرياسة العامة في الدين والدنيا، خلافة عن النبي صلى الله عليه وسلم

امامت کبرا عبارت ده له هغې لويې مشرې نه چې دا مشري به هم په امورو د دين کې وي او هم به په امورو د دنيا کې وي، يعني رئيس عامه / اميرالمؤمنين / امام کبير مکلف ده چې د دين کارونه به هم برابر وي او د دنيا کارونه به هم برابر وي په داسې حال کې چې دې د نبی عليه السلام خليفه ده.

اوس دغه امير ته چې په رياست عظمی باندې مقرر شو، دې ته څه ويل کيږي؟، علماء بيان کوي چې دې سړي ته درې لفظونه استعماليدلی شي، امام هم ورته ويل کيږي، اميرالمؤمنين او خليفه هم ورته ويل کيږي، دا تعريف الموسوعة، الفقه الاسلامي او نورو علماوو هم رانقل کړی ده، علماء وايي چې دا الفاظ

متصادقه دي خو مترادفه نه دي، چې په کوم څه امام کبری صادقېږي په هغه اميرالمؤمنين او خليفه هم صادقېږي.

د امام فضيلتونه : نبی عليه السلام فرمايي : هغه ورځ چې ديره سخته ورځ ده او هر سړی به په خپل غم کې وي، حتی روح او جسد به سره په مقابلې کې وي، روح به وايي چې زه له بدن سره نه وم او بدن به وايي چې زه له روح سره نه وم، په هغه ورځ کې چې چا ته خوشحالی حاصلېږي په هغو کې يو عادل امام دی، رسول اکرم صلى الله عليه وسلم فرمايي: سبعة يظلهم الله في ظله يوم لا ظل الا ظله، اوه ډلي دي چې الله تعالی به يې د عرش عظيم تر سيوري لاندې کينوي، هغه سيوری چې تر هغه علاوه بل سيوری نشته، يو له هغو نه عادل امام دی، د عادل مطلب دا چې د هر چا د حق خيال ساتي، حقوق ورکوي، د ظالم دظلم مخه نيسي- او په مظلوم باندې لاس نيسي، د عالم، عام سړي، مجاهد، يتيم او کونډې حيثيت ساتي، دې ته امام عادل وايي، الله جل شانہ دې ته دا منقبت ورکوي چې د قيامت په ورځ به د عرش عظيم تر سيوري لاندې وي.

نبی عليه السلام فرمايي: الامام العادل ظل الله في الارض، عادل امام په ځمکه کې د الله تعالی رحمت دی، دې کې شک نشته چې په کوم ملک کې عادل بادشاه وي، دا ملک ظاهرا او باطنا برابر وي، امن وي، کفار هلته ممنوع وي او د مسلمانانو حقوق ټول مکمل او پوره وي، نو دا رحمت ده، دې کې شک نشته.

نو رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي چې تاسي د دې عادل امام عزت کوئ: فمن اكرمه اكرمه الله، چا چې د امام عامة عزت وکړ، عزت دا معنی چې ويې مني او بيعت ورسره وکړي، نصرت ورسره وکړي، د امير او د پاچا اعزاز دا ده چې هغه ته دعاگانې وکړي، غيبت يې

ونه کړي، په هغه باندې خروج ونه کړي او مقابله ورسره ونه کړي، دا د امام عزت او اکرام ده، نو نبي عليه السلام فرمايي چې څوک د امام او سلطان اکرام وکړي نو الله تعالى به هغه سړی مکرم کړي.

دلته دوه احتمالونه دي، لومړی دا چې اکرمه الله يا غير ده، يعني جمله خبریه ده، په خپل حال پاتې ده او يا خبریه ده خو په معنی د دعا ده، دواړه صحيح کيږي، نبي عليه السلام دعا کوي چې چا د امير عزت وکړ الله تعالى دې يې عزت وکړي، د نبي عليه السلام دعا مستجاب ده، نو چا چې د امير اکرام وکړ الله تعالى به په دنيا کې هم عزت ورکوي او په اخرت کې هم، او يا اخبار ده، نبي عليه السلام فرمايي چې څوک د امير اکرام وکړي الله جل جلاله به يې اکرام وکړي، نو د الله تعالى اکرام دا ده چې په دنيا کې به په امن وي، په دين کې به يې کمال وي، له ظالمانو په خلاص وي او په اخرت کې دا ده چې جنت ته به يې داخل کړي، او نبي عليه السلام وايي څوک چې د امير اهانت وکړي، د امير اهانت دا ده چې بيعت نه ورسره کوي، نصرت يې نه کوي، دعا نه ورته کوي، په امير پسې خبرې کوي او د امير په مقابل کې باغيان تقويه کوي، نو نبي عليه السلام وايي چې: اهان الله، دی به په دنيا کې هم بې عزته کيږي او په اخرت کې به هم سپکيږي، يعني دوزخ ته به داخلېږي.

امير ته الله تعالى ډير عزت ورکړی، رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي: الامام جنة. يعني امام سپر ده، مطلب دا چې د ظالمانو او دښمنانو ظلم بندوي او توري بندوي، په ده باندې اثر نه راځي، نو دی داسې حيثيت لري لکه سپر، نو چيرته چې صحيح امام حاکم وي نو هغه ملک به له کفارو او ظالمانو محفوظ وي، هلته به اسلام حاکم وي، امن به وي، د ظالمانو لاس به نيولی وي

او په مظلومانو به لاس راکش کول وي، الله جل شانہ امير ته ډير عزت ورکړی ده نو اکرام او عزت ضرور ده. اوس خبره دا ده چې د امير جوړول څه حيثيت لري او په اسلام کې څه حکم لري؟، علامه نسفي په عقائد نسفي کې بيان کوي چې د امير جوړول د مؤمنانو لپاره د وجوب حيثيت لري، دی ليکي: لا بد لهم من نصب الامام، لتنفيذ الاحكام و اقامة الحدود، و سد الصفور، و اخذ الصدقات، او.....، دلته لاند لفظ ويل شوی، دا لفظ په واجبو امورو کې استعمالېږي، نسفي صاحب په عقائد نسفي کې بيان کوي چې د شرح عقائد په ۱۱۰ صفحه کې دا ليکل شوي چې د مومنانو لپاره ضرور ده چې خامخا به امام جوړوي، دا په مرتبه د وجوب کې ده، علامه تفتازاني رحمه الله د شرح عقائد په ۱۱۰ صفحه کې ليکي چې نصب د امام واجب دي، ده د وجوب لپاره اجماع دليل وړاندې کړی ده، فرمايي چې د ټول امت اجماع ده چې د امام تقرر واجب دی، خامخا به امام مقررېږي، که څوک امام ونه دروي نو دا خلک گنهگارېږي، علامه نووي رحمه الله عليه د مسلم شريف د شرحې په ۱۲۰ صفحه کې ليکي چې نصب د امام واجب ده، وجوب يې په اجماع د امت سره ده، علامه ماوردي رحمه الله د احکام سلطانية په ۵۰ صفحه کې دا بيان کړی ده چې په اجماع باندې ثابته ده چې د امام درول په مؤمنانو باندې واجب ده، علامه قرطبي رحمه الله په خپل تفسير کې په صفحه ۲۶۴ او ۲۶۵ کې بيان کړی چې په مؤمنانو باندې واجب ده چې نصب د امام به کوي، او دا وجوب يې هم په اجماع سره ده او د موسوعة د دريم جلد په ۲۱۷ کې هم همدا بيان رانقل شوی او په ډيرو کتابونو باندې حوالې ورکړل شوې دي، ليکلي يې دي چې نصب د امير او امام په مؤمنانو باندې واجب ده او وجوب يې په اجماع د امت سره

ثابت دی، اجماع د امت له دلایل اربع نه یو قطعي دلیل دی، او نورو فقیهو علماوو هم په دې اړه بیانونه کړي دي خو موږ په دې باندې اکتفی کوو.

اوس راځو دې ته چې دغه وجوب کفایي ده او که عیني ده، په هر سري لازم ده او که نه، لکه د جنازې ونځ دغسې ده او که د صلاة ظهر غوندې ده، صلاة ظهر په هر مکلف مومن باندې لازم ده او صلاة جنازه بیا په هر سري نه ده لازم، ټول علماء کرام وایي چې دا واجب کفایي ده، علامه ماوردي رحمه الله لیکي چې واجب کفایي ده، په ټولو نه بلکه په بعضو باندې لازم ده، که بعضي پرې عمل وکړي او امام قایم کړي؛ د نورو غاړي پرې خلاصي دي، د موسوعي د دریم جلد په ۲۱۷ صفحه کې لیکي چې دا واجب ده خو کفایي.

اوس خبره په دې کې ده چې اقامت یې هر مومن کولی شي؟، علماء وایي چې داسي نه ده چې هر مومن کولی شي امام ودروي، داسي نه ده بلکه دوه ډلې په دې باندې مکلفې دي، هغه اهل اختیار، یعنی هغه چې شریعت ورته د امام درولو اجازه وکړي چې اهل حل والعقد ورته ویل کیږي او بل هغه کسان چې اهلیت د امامت پکې وي، مثلاً لس کسان دي، په دوی کې هر یو د امام کیدو اهل ده، او بل اهل حل والعقد مثلاً لس زره کسان دي، دوی هر یو د کولی شي چې د امام انتخاب وکړي، په دوی کې که لس کسان، شل یا سل کسان دا کار وکړي، د نورو غاړي پرې خلاصې دي، او که لس یا پنځلس کسان چې د امامت اهل دي او یا لس زرکسان چې د امام د انتخاب کولو اهل دي، دوی که ټول غلي کيني نو د ټولو غاړي بندي دي، نو د امام په انتخاب خاص کسان مکلف دي؛ ځکه دا د هر چا کار نه ده بلکه د خاصو خلکو کار ده، علماوو د دې بیان کړی ده، موسوعي د جلد ثالث په ۲۱۷ کې دا خبره کړې او ماوردي

صاحب د احکام سلطانيه په ۵ او ۶ صفحه کې دا بیان کړی.

اوس خبره دا ده چې پخوانی امام وفات شو یا معزول شو یا په یو شکل د اشکالو مخکینی امام ختم شو؛ نو انتخاب د امام واجب فوري ده او که واجب بالتراخي ده؟، علامه قرطبي او علامه ماوردي رحمهم الله فرمایي چې دا واجب فوري ده او وخت ورکول پکې روا نه دي، اهل حل والعقد او د امامت اهل خلک دا حق نه لري چې ټیم ورکړي او ووايي چې یوه میاشت یا زیات وخت ورته وگورو او مشورې پکې وکړو، په دې ډیر دلایل دي، یو دا چې رسول الله صلی الله علیه وسلم له رحلت مخکې داسي خبرې کړې چې هغه د ابوبکر صدیق رضی الله عنه په امامت باندې دال دي، نبي علیه السلام حکم وکړ چې د مسجد نبوي ټولي دروازې بندې کړئ، یوازي خوځا دروازه چې د ابوبکر صدیق رضی الله عنه دروازه وه، هغه دي خلاصه وي، محدثین حضرات له دې نه دا استنباط کوي چې د بني علیه السلام له وفات وړاندې دا خبرې په دې باندې دلیل شو چې ابوبکر صدیق رضی الله عنه به خلیفه کیږي، نو نبي علیه السلام مخکي له مخکې داسي اشارې وکړې، دا اشاره دې ته ده چې امام درلود او د امیر انتخاب بالفور ضروري ده، او بل امام بخاري صاحب حدیث رانقل کړی چې رسول اکرم صلی الله علیه وسلم فرمایلي چې: ما قصد وکړ چې ابوبکر صدیق او د هغه زوی را وغواړم او وصیت ورته وکړم خو بیا دا خبره راته واضحه شوه چې الله تعالی کومه اراده وکړي هغه اراده یې نه بدلیږي، نو الله تعالی له ابوبکر صدیق رضی الله عنه نه خبره بلې خوا ته نه اړوي، مومنان بل څوک نه مني، نو له دې وجې مي دا وصیت ونه کړ، علماء کرام استنباط کوي چې دا د ابوبکر صدیق رضی الله عنه ته اشاره ده،

نشی تعینولی، هغو ورته وویل چې (منا امیر ومنکم امیر)، یو امیر به ستاسې وي او بل زموږ، ابوبکر صدیق رضی الله عنه ورته وویل چې امیر به یو وي او له موږ نه به وي، ما له نبی علیه السلام نه اورېدلي چې امر به له قریشو وي، هغوی ټول تابع شول، فی الحال بیعت وشو او خلیفه تعین شو نو پس له هغه نه جنازه او تدفین وشو، دا ټول په دې لاندې دلائل دي چې فوریت لازم دی، او علامه قرطبي رحمه الله د خپل تفسیر په اول جلد کې رانقل کړي چې امیر د مومنانو په کومه علاقه کې اوسیږي او وفات شي نو د هغې نژدې علاقې علماء او اهل حل والعقد به راجمع شي او امیر به تعین کړي، نو له دې ټولو نه معلومیږي چې فوریت لازم ده وخت ورکول غلط ده، نو اوس که څوک وایي چې په دې کې باید ټیم ورکړو، تغیر ورکړو نو په دوی کې خو یا دا ده چې مطالعه یې نه ده کړې او یا دا چې تجاehl کوي، خامخا په دې دوو کې یوه خبره شته، یا یې مطالعه نه ده کړې او حدیثو ته نه دي متوجه شوي او یا دا ده چې تجاehl کوي، خبر دي خو قصدا داسي کوي، داسي باید ونشي، سړی باید حق ته تابع شي، امیر فی الحال باید تعین شي؛ ځکه په تاخیر کې خامخا فساد راځي، یوه ډله هلته، بله هلته او بله هلته راپورته کیږي؛ نو فتنه او فساد راځي او د مومنانو اتفاق او اتحاد ختمیږي؛ نو په دې کې تعجیل ضرور ده او تاخیر نه ده روا.

د امیر د تعین لپاره اکثره علماء کرامو دوه طریقې رانقل کړې دي؛ مگر علامه قرطبي، ماوردي او د مسوعې علماء کرامو رحمهم الله درې طریقې ښيي خو علامه قرطبي یوه طریقه بله هم زیاتوي او څلور یادوي.

علامه ماوردي او موسوعه په دوو طریقو کې یوه دا ښيي چې مخکینی امیر یو کس د امارت لپاره تعین کړي، دا په اجماع د امت سره ثابت ده چې هیڅ شک

پکې نشته، دوهمه طریقه دا چې شورا تعین کړي او هغه بیا امیر مقرر کړي لکه د عمر رضی الله عنه په کیسه کې چې یاده شوه او بله طریقه دا چې اهل الحل والعقد امیر تعین کړي، دا درې طریقې علماء کرامو رانقل کړې، خو علامه قرطبي رحمه الله څلورمه طریقه دا ذکر کړې ده چې یو کس په زور یوه باچایی ونیسي، دا باچا داسي سړی وي چې د کفر شائبه پکې نه وي، نور که فاسق او یا گنهگار هم وي، نو ده چې کله تغلب حاصل کړ نو دی امیر دی، علامه قرطبي او نور علماء کرام وایي چې که دی امیر نشي او بیعت ورسره ونشي نو له دې فتنې نه نورې فتنې پیداکیږي او اختلافات زیاتیږي، نو خلک به د فتنو د زیاتیدو د مخنیوي لپاره له دې امیر سره بیعت کوي.

نو د امیر د ټاکلو یوه طریقه دا ده چې اهل حل او عقد به یې ټاکي، اهل حل والعقد هغه کسان دي چې دغه شرطونه پکې وي، اول دا چې عادل به وي، فسق به یې نه وي معلوم او د دین خلاف کارونه به نه کوي، دوهم دا چې د امام په شروطو علم لري او دریم دا چې مدبر به وي او د دنیا په کارونو به هم پوهیږي، دا درې شرطونه چې په هر چا کې وي هغه د اهل حل والعقد او صاحب اختیار کیدلی شي، هغه که لوی عالم مدرس وي او که نه وي خو له مخورو څخه وي.

او د امیر لپاره شرطونه علماء کرامو یو څو شرطونه اتفاقي بیان کړي دي، لومړی دا چې مسلمان به وي، دوهم دا چې نارینه به وي، دریم دا چې مکلف، یعنی بالغ او عاقل به وي، څلورم دا چې حر، یعنی ازاد به وي، پنځم شرط یې کفایت ده، یعنی د ملک کارونه به کولی شي، دا کفایت عام ده که خپله یې کولی شي او که یې د مرستیال او معاون په واسطه کولی شي.

او د کفایت شرطونه بیا دا دي چې سیاسي انسان به وي، شجاعت به لري، علم به ورسره وي، د کفارو مقابله به کولی شي، دغه هغه اتفاقي شرائط دي.

علما بیان کوي چې په یو ملک کې درې یا څلور داسي کسان وي چې په یادو شرطونو پوره وي نو په دوی کې به څوک انتخابیږي؟ دوی بهتریني خبرې کړي دي، که داسي وي چې په هغه ملک کې جهاد راوان وو او جرأت ده ضرورت وو؛ نو دلته به په دوی کې باجراته سړی او ډیر شجاع سړی مقررېږي، علمیت ته به یې نه کتل کیږي بلکه جرأت ته به ترجیح ورکوي، او که داسي وي چې په یو ملک کې فتنې، بدعتونه او اختلافونه زیات پیدا شوي وو نو په دې صورت کې به هغه څوک امیر ټاکل کیږي چې ښه علمیت لري او قوي عالم وي، او که په دې ټولو کې سره برابر وو نو بیا به مشر غوره کیږي او که په دې کې هم سره برابر وو نو بیا به هغه څوک امیر ټاکل کیږي چې ملگري ډیر لري او اتباع یې ډیر وي.

اوس خبره دا ده چې کوم کسان امیر ټاکي، یعني اهل الحل والعقد، په دوی کې اندازه او عدد شته که نشته، یو قول داسي را نقل شوی چې په دوی کې به د ټولو اطرافو اهل حل او عقد خلک وي، خو دا قول د ټولو علماء کرامو په نزد مردود قول ده، دوی وایي د ټولو اطرافو اهل حل او عقد ضروري نه دي بلکه هغه کسان چې تولید یې په اسانه سره کیدلای شي، هغه که لږ وي او که ډیر وي، دا کفایت کوي، د دې کسانو په تعداد کې هم قولونه دي، لومړی دا چې دوی به ۴۰ کسان وي، دا قول هم رد شوی، بل دا دی چې ۵ کسان به وي، بل قول دا دی چې ۱ سړی هم کفایت کوي، احناف وایي چې څو کسان به وي خو متعین عدد ضروري نه ده، که ۵ وو

که ۱۰ وو او که ۲۰ وو؛ نو دا کافي دي د امیر د تعیین لپاره.

ټولو علماء کرامو رانقل کړي چې کله امیر تعیین شو نو بیا یې په ټولو مومنانو بیعت او اطاعت واجب ده، که څوک یې اطاعت نه کوي هغوی عاصیان دي، ځکه مخالفت کوي له واجبو نه، مخالفت کوي له اجماع نه او مخالفت کوي د نبی علیه السلام له قول نه، هغه فرمایي: اسمعوا و اطیعوا و ان استعمل علیکم عبد حبشي رأسه کزبیه، نبی علیه السلام وایي چې که په تاسي باندي امیر مقرر شو هغه اگر که حبشي- وي تک تور وي او سړي هم وروکس وي نو د دې به خامخا خبري اورئ او اطاعت به یې کوئ.

اوس به اخيري خبرې ته راشو، په دې اواخرو کې امیرالمومنین ملامحمد عمر مجاهد رحمه الله وفات شو، امیر ته اشد ضرورت ده، اهل حل والعقد علماء را ټول شول چې تعداد یې شلوکسانو ته رسید، دوی ملا اختر محمد منصور حفظه الله د امیر په توگه تعیین کړ، اوس دې ته گورو چې د ده تعیین بالکل شرعي حیثیت لري؛ ځکه د امام شرائط پکې موجود دي، مسلمان ده، حر/ازاد ده، مکلف ده او د باکفایتی امتحان یې ورکړی، علم لري او ملگري یې هم قوي خلک دي، دی په شرحي حیثیت کې امام ده او د امام شرائط پکې موجود دي.

منصور صاحب چې هر چا تعیین کړی دی، هغه خلک علماء دي، د همدې وخت زبدة خلک دي، عادلان دي، عالمان دي او مدبرین دي، په دې ټولو اړخونو کې یې امتحان ورکړی، نو دې کې شک نشته چې منصور صاحب شرعي امیر دی، اوس په ټولو خلکو د ده اطاعت او بیعت واجب دی، که څوک مخالفت کوي هغه بې له شک او شبهې نه په حرامو کې ده، او که څوک په دې کې څه خبره لري چې دا ستا خبره غلطه ده نو دا

خوره وينا

ابو دردا رضي الله عنه دمرگ په مهال کي وويل: زه تاسو ته يو حديث بيانوم کوم چي ماله رسول الله صلى الله عليه وسلم څخه اورېدلې دي، نبي عليه السلام وويل: دالله جل جلاله بندگي داسي کوه، لکه چي ته هغه ويني، که داسي کيفيت ستا په برخه نشي نو بيا په خيال کي داسي ساته، چي الله جل جلاله تا ويني، خپل ځان په مرو کي شمېر کړه، خپل ځان په ژونديو کي مه شمېر، چي بيا نه په کوم خبره خوشحاليږي اونه په کومه خبره غمجن کېږي، دمظلوم له بېسرا څخه ځان وساته، ځکه چي دمظلوم بېسرا سمدستي قبليږي، په تاسو کي چه څوک دماخستن اودسهار لمانځه ته په هرڅومره تکليف کي هم په جماعت کي کړول کولاي شي. ودي کړي (رواه الطبراني، ۶/۱۶۵)

علامه جلال الدين سيوطي رحمه الله عليه

په ۹۱۱ هجري کې وفات شوی. فرمايلي يې دي. چې ۹ سورتونه بنده له ۹ شيانو نه بچ کوي.

- ۱- سورت الفاتحه سړی د الله تعالی له غضب نه ساتي.
 - ۲- سورت یاسین سړی د قیامت په ورځ له تندې څخه ساتي.
 - ۳- سورت الواقعة سړی له غریبۍ او فقر څخه ساتي.
 - ۴- سورت الملک (تبارک الذی) سړی د قبر له عذاب څخه ساتي.
 - ۵- سورت الکوثر سړی د دښمنانو له دښمنۍ څخه ساتي.
 - ۶- سورت الکافرون سړی د مرگ پر وخت له کفر څخه ساتي.
 - ۷- سورت اخلاص (قل هو الله احد) سړی له منافقت څخه ساتي.
 - ۸- سورت الفلق سړی د حسد کونکو له حسد څخه ساتي.
 - ۹- سورت الناس سړی له وسوسو څخه ساتي.
- (د علم او حکمت ويناوې)

گز او دا میسدان، کتابونه به راواخلو، کتاب نه زما خیال او پروا ساتي او نه ستا، بس په کتاب به کینو، که په کتاب کې پر شوو نو بس بیا چې څوک څه وایي او مخالفت کوي، بالکل موږ ورسره یو او که پره شول نو باید له دې مخالفت نه لاس واخلي، دا اجتماع دي نه خرابوي او دا پاکې ویني چې په اسلام باندې تویه شوې دا دي له خرابوي، او که مخالفت کوي نو ټوله مظلومه په دوی باندې ده، بس دوی او الله تعالی یې سره پوهیږي.

دا زما څو خبرې وې چې تاسي ته مي وکړي، دا مې ځمه واري وه، دا د هر عالم ځمه واري ده چې باید پوره یې کړي، الله تعالی دې موږ ټولو ته په دې خبرو باندې د عمل توفیق راکړي او الله تعالی دي ټولو ته د خپل امیر ښه اطاعت وړکړي او الله تعالی دي امیر ته توفیق وړکړي چې په صحیح طریقه د مسلمانانو، مجاهدینو او اسلام خدمت وکړي.

سبحان ربك رب العزة عما يصفون وسلام على المرسلين والحمد لله رب العلمين.

غربي اشغالگر

اوپه اسلامي نړۍ کې د تعليم سيکولريزه کول

ليکنه: مولوي عبدالهادي (مجاهد)

بنسټ ايښودونکي (لورد ميکالي) استراتيژي ډېره واضحه وه چې ويل به يې: (مونږ بايد په هندوستان کې داسې يو نسل وروزو چې وينه او جسم يې هندوستانی، خو فکر، فرهنگ او اراده يې انگليسي-وي، ترڅو د هندوستان دنيمې وچې د پراخو پرگنو په تسخيرولو کې زمونږ خدمت وکړای شي).

د عربي نړۍ د تسخير لپاره هم انگريزي استعمار د تعليم له وسيلې څخه کار واخيست. کله چې په ۱۸۸۲م کې مصر د انگريزانو په لاس سقوط وکړ، نو د انگلستان هغه وخت حکومت د مصر له انگريز حاکم (لارډ کرومر) څخه وغوښتل چې په مصر کې د انگريزي تسلط د ټينګولو لپاره يې چې هر څه ته ضرورت وي د برتانيې له مرکزي حکومت څخه دې يې وغواړي.

د دې پر ځای چې (لارډ کرومر) د برتانيې له حکومت څخه پوځي وسائل او پوځونه وغواړي هغه ورڅخه د (تعليم ماهرين) وغوښتل. د برتانيې حکومت د (لارډ کرومر) د غوښتنې په ځواب کې هغه ته (ډوګلاس ډنلوپ) چې د لاهوت (مسيحي دينياتو) د شاهي فاکولتې فارغ التحصيل مسيحي عالم وو وروولېږه.

(ډوګلاس ډنلوپ) د مصر- لپاره داسې يو د تعليم نظام او نصاب جوړ کړ چې هم يې د (الأزهر) د تعليمي او

د تعليم عمليه او تعليمي نصاب د نسلونو د جوړولو قالب دی، او قالب چې هر شکل ولري په هغه کې اچول شوی شي به هم په هماغه شکل راوځي. دا نامعقوله ده چې قالب دې مستطيل شکل ولري، خو څوک دې له هغه څخه د دايروي شي د جوړېدلو تمه وکړي. که تعليمي نظام او نصاب د غرب په خوښه جوړ شوی وي نو په طبيعي ډول به د هغه نصاب لوستونکي د غرب پر لاره ځي. او که نصاب د اسلام مطابق جوړ شوی وي، نو لوستونکي به يې هم د اسلام پر لاره ځي.

غربي هېوادونه چې څومره د مسلمانانو له جهاد څخه په وېره کې دي په هماغه اندازه په اسلامي نړۍ کې د پوهې او وينښتيا به له خپرېدلو هم په وېره کې دي.

همدغه سبب دی چې هر کله غربي استعمار کوم اسلامي هېواد لاندې کړی نو تر هر څه دمخه يې دهغه هېواد تعليمي نصاب دخپلو اهدافو د خدمت لپاره عيار کړی او د نصاب مضامين او مفردات يې په داسې ډول انتخاب کړي چې لوستونکي يې بايد په پوره اخلاص د استعمار په خدمت کې پاتې شي، او نور هېڅ ډول مفکوره او د آزادۍ احساسونه لري.

د تعليم له لارې د ولسونو په اشغالولو کې په هندوستان کې د برطانوي استعمار د تعليمي نصاب د

وړی وي، او یا یې لږ ترلږه کم کړی وي نو د ملگرو ملتو نړیواله مؤسسه یې وکاروله، او په ۱۹۷۷م کال کې د یونسکو (د ملگرو ملتو د تعلیم او فرهنګ د څانګې) په چوکاټ کې یې یوه تعلیمي اداره جوړه کړه چې نوم یې (اسلام او غرب) وو. د دې ادارې مشري په ملگرو ملتو کې د برتانیې پخواني سفير (لارډ کارادون) کوله. دې ادارې ۳۵ غړي لرل چې ۱۰ یې د اسلامي ممالکو د (سیکولرو) حکومتونو استازي ول او پاتې ۲۵ یې د اسرائیلو او غربي هېوادونو غړي ول.

د (اسلام او غرب) دغې ادارې پدې موضوع کار کاوه چې څنګه په تعلیمي نصابونو کې د ادیانو ترمنځ په مشترکو نقطو ترکیز وکړي، او په نصابونو کې د داسې مضامینو او مفاهیمو مخنیوی وکړي چې (دین) ورکې د (سلوک) لپاره معیار ټاکل کېږي.

دې ادارې د ټولو اسلامي هېوادونو نصابونه پداسې ډول جوړ کړل چې د اسلام تاثیر ورڅخه له منځه یوسي او یا یې تر ممکنه حده کم کړي. او د اسلام په عوض ورکې نور نظریات لکه (قومیت) (وطنیت)، (ژبېالنه) او داسې نور په تعلیمي نصابونو کې د ملي ایډیالوژیو په حیث ورشامل کړي.

د دې ادارې د فعالیتونو یو مثال په مصر کې دا وو چې د نصاب تر تبدیلی دمخه د مصر د نصاب د تاریخ په مضمون کې د (فرعوني تاریخ) برخه یوازې ۷۵ صفحې وه، خو تر تبدیلی وروسته ۳۱۷ صفحو ته پورته شوه.

او همدارنګه تر تبدیلی دمخه په نصاب کې د اسلامي تاریخ برخه ۲۰۷ صفحې وه، خو تر تبدیلی وروسته دغه برخه ۳۵ صفحو ته راګڼسته شوه.

همدغه فارموله تقریباً په ټولو اسلامي هېوادونو کې تطبیق شوه، ځکه چې د نه تطبیقولو په صورت کې

معنوي تاثیر مخه ورباندې ونیوله، او هم یې د وخت په تېریدلو په مصر کې د داسې یونسو روزنه او پالنه وکړه چې د مصر راتلونکي یې له اسلامه بیګانه او د انګریز په رنګ کې رنګ کړ. او کله چې د مصر- تعلیمي نصاب سیکولر (بې دینه) شو نو په هغه پسې تقریباً د ټولې عربي- ږی- تعلیمي نصابونه (سیکولر) شول، او حکومتونه یې هم د غرب پر لاره روان شول، چې تر ننه لاهم روان دي.

د همدغې استراتیژۍ پر اساس په نولسمې او شلمې میلادي پېړۍ کې استعماري دولتونو لکه برتانیې، فرانسې، روسیې، پرتګال، هسپانیې او ایټالیې د اسلامي نړۍ په خپلو مستعمراتو کې داسې نسلونه وروزل چې د مستقیم استعمار تر ختمېدو وروسته هم د سلګونو کلونو لپاره په خپلو هېوادونو کې د استعماري سیاستونو د تطبیق او دوام ضمانت ورکوي، او همدغه د استعمار په نصاب روزل شوی نسل د اسلامي شریعت او اسلامي ارزښتونو په له منځه وړلو کې تر استعماري ځواکونو زیات فعال او سخت زړې دي.

د دغې استعماري تعلیمي استراتیژۍ نتیجه دا راووتله چې هر څومره چې په اسلامي هېوادونو کې مکتبونه، پوهنتونونه او نورې تعلیمي ادارې ډېرېږي په هماغه اندازه خلک له اسلام څخه لرې کېږي او ټولنې د اخلاقي لویدنې په لور سوق کېږي، او حاکمان یې چې د همدغو استعماري نصابونو حاصل دي غلامۍ ته پر ازادۍ ترجیح ورکوي، او ټول هغه خلک چې د ازادۍ پر لرلو تأکید کوي او کار ورته کوي په ارتجاع، بنسټ پالنې او له تمدن څخه په لیرې والي تورن کېږي، چې سزایې پرته له زندان، تبعید او قتل بل څه نه وي.

د دې لپاره چې غرب د ټولې اسلامي نړۍ د هېوادونو په تعلیمي نصابونو کې د اسلام تاثیر له منځه

هېوادونه د (يونسکو) له سازمان څخه وېستل کېدل، او شهادتنامو يې په غربي نړۍ کې خپل (قبوليت) له لاسه ورکاوه.

پورتنیو حقيقتونو ته په پام سره ویلی شو چې رسمي تعليمي نظام په اسلامي نړۍ کې د غرب تر ټولو خطرناکه وسیله ده. او تر څو چې دغه وسیله د غرب په خوښه چلېږي نتایج به يې هم هغه ډول راوځي چې غرب يې غواړي.

په اسلامي نړۍ کې د غرب لپاره د غربي ډوله تعليمي نصاب او نظام د افاديت په اړه د امريکا يو مهم پالیسي جوړوونکی شخصيت دواشنگتن د نږدې ختیځ لپاره دستراتیژیکو مطالعاتو دانستيتیوټ پخواني مدیر (رابرټ سوتلوف) چې د امريکا حکومت ته د اسلامي هېوادونو په اړه پالیسي جوړوي او د امريکا د نویو محافظه کارانو (مسیحي افراطیانو) له ډلې څخه دی په اسلامي نړۍ کې د تعليم په اړه وايي :

په عربي او اسلامي نړۍ کې امريکايي تعليمي ادارې يوازې د لوړې سويې تعليمي ادارې ندي، بلکې هغه د عربي او اسلامي ټولنو د امريکايي کولو لپاره د امريکا د استراتیژیکې جگړې سړي (پټ) لښکر دی).

د (رابرټ سوتلوف) دغه امريکايي پټ لښکر رښتیا هم ټوله اسلامي نړۍ له جگړې پرته د امريکا لپاره فتح کړه، ځکه چې دغه تعليمي نظام د مسلمانانو له نویو نسلونو څخه حقيقي اسلام پټ کړ، او د هغه پر ځای يې داسې يو څه د اسلام په نامه ورته معرفي کړل چې هغه یا اصلاً اسلام ندی، او یا يو تحريف شوی، مسخ شوی او د غرب په خوښه برابر شوی اسلام دی.

غرب د مسلمانانو د تعليمي نصابونو په بدلولو کې د روسانو په څېر له بېرې کار نه اخلي، بلکې د هغه انگریزي

متل مطابق چې وايي : (کار په کراره کوه خو پداسې شکل چې تاثیر يې يقيني وي) په کراره او تدريج سره د مسلمانانو د تعليم او تربیې نصابونه بدلوي.

غربي استعمارگرو هېوادونو د (يونسکو) او نورو مؤسساتو په توسط د اسلامي هېوادونو په نصابونو او تعليمي نظام کې څو اساسي تغيرونه راوستل چې ځينې يې په لاندې ډول دي:

۱ - په مسلمانو هېوادونو کې د غربي ژبو او ادبياتو خپرول او بیا همدغه ژبې د تعليم او سياست ژبې گرځول. غرب لدې لارې خپل ټول سياسي، اجتماعي، اخلاقي او فلسفيانه مفاهيم او نظريات د مسلمانانو د نوی نسل مخې ته کېښودل، او نوی نسل يې ورباندې له اسلام، اسلامي تاريخ، اسلامي تمدن او اسلامي ټولنيزو ارزښتونو مصروف کړ، چې په نتيجه کې غربي فرهنگ او معلومات ورته اصل وگرځېدل، او اسلامي معلومات ورته داسې يو څه وگرځېدل چې د دوی په اند په عملي ژوند او پرمختگ پوري اړه نه لري.

۲ - په نصابونو کې د ديني او اسلامي ټولنيزو مضامينو اندازه لږ کړای شوه، او د هغو پر ځای رسم، هنر، غربي ډوله مدني او اجتماعي زده کړو او د غرب تاريخ او پرمختگونو ته ځای ورکړ شو.

۳ - د ژبې او ادبياتو کتابونه يې له ديني موادو او مفاهيمو خالي کړل، او ديني مفاهيم يې په بې کيفيته، بي روحه او بې واقعيته شکل يوازې د (دينياتو) په کتابونو کې محدود کړل.

۴ - له نصابونو څخه د اسلام فتوحات، پر نړۍ د اسلامي تمدن احسانونه او د اسلام د مشاهيرو په هکله معلومات ليرې شول، او پر ځای يې د اروپا او امريکا تاريخ، د غرب لشکر کشی، د غرب مشاهير، فيلسوفان،

نسل د جهاد او دفاع له روحيې څخه محروموي، او په لاشعوري ډول يې له غرب سره په هرڅه کې پيوند اخيستلو ته هڅوي.

امريکا د افغانستان له اشغالولو وروسته د افغانستان تعليمي نصاب د اهدافو مطابق تيار کړ، خو د ډېر تأسف ځای دا دې چې امريکا او غرب خپل تعليمي او فکري جنايات دلته د هغو خلکو په توسط تر سره کړل چې يو وخت يې ځانونه مجاهدين، اخوانيان، اسلامي فرهنگيان او د (نړيوال اسلامي حرکت!!!!) منسوبين گڼل، خو نن د همدغو جنايت کارو نومونه د مؤلفينو، مشاورينو او د تعليمي نصاب د پروژې د مشرانو په حيث د هغو کتابونو پر پشتيو ليکل شوي چې د (نبراسکا) د امريکايي پوهنتون تر څارنې لاندې جوړ شوي، د (USAID) لخوا يې بوديجه برابره شوي، او د (آيساف) له لوري چاپ شوي، او دتدريس لپاره د تعليم او تربيه د وزارت په اختيار کې ورکړل شوي دي.

دغه خلک بنايي د خلکو په سترگو کې خاورې واچوي او و وايي چې يو عصري متوازن او له اسلام سره برابر نصاب يې جوړ کړی دی، خو دوی په حقيقت کې هغه نصاب جوړ کړی چې د صليبي جگړې اعلانوونکي (جورج بوش) هغه خپل ملت ته په افغانستان کې د خپلې يوې بريا په حيث اعلان کړ او ويې ويل:

“And before the end of the year, we'll have sent almost ۱۰ million of them [that is, new textbooks] to the children of Afghanistan. These textbooks will teach tolerance and respect for human dignity instead of indoctrinating students with fanaticism and bigotry.”

— George W. Bush, “Weekly Radio Address,” March ۱۶, ۲۰۰۲

شاعران، مخترعين، سياسي مشران او پوځي افسران د مسلمانانو نويو نسلونو ته د (ماډل) په حيث معرفي شول.

د غرب دې ټولو تعليمي هڅو اسلام په يوه نيمگړي، تحريف شوي او بېرته پاتې شکل نوي نسل ته تقديم کړ، چې نتيجه يې له اسلام سره د نوي نسل په (بې رغبتۍ) کې راووتله. او دا طبيعي خبره ده چې که يو څوک د يو څه په اړه بې رغبت وي نو ولې به له هغه څخه د دفاع په لار کې قرباني ته حاضرېږي؟

د شلمې پېړۍ له پيل راهيسې چې امريکا پر اسلامي نړۍ او په عمومي ډول پر شرق د تسلط کومې هڅې پيل کړې دي په هغو کې يې په مسلمانانو کې د سيکولر (لادين) تعليم د مسلط کولو خطرناکې هڅې هم پيل کړې دي چې پدې کار کې تر اروپايي استعماري هېوادونو هم ډېر مخه تللې ده.

امريکايانو د اسلامي نړۍ د تعليم او تربيه تقريبا ټول وزارتونه دېته اړويستلي دي چې خپل نصابونه، لوائح، قوانين او تعليمي ماحول پر سيکولر (په دين نه ولاړ) بنسټونو ودروي، ځکه هغوی پوهېږي چې همدا دين دی چې خلک د غرب د ملحدو نظرياتو او د استعمار د امپريالستي پراخ غوښتنې په خلاف دروي او د مقاومت توان وربښي.

امريکا د افغانستان له اشغالولو وروسته دلته هم همدغه چاره تر سره کړه، او د خپل اشغال په وخت کې يې درې ځلې د افغانستان تعليمي نصاب تبديل کړ، او په هر ځل تبديلي کې يې په تدريج سره هغه مضامين ورڅخه وويستل چې زده کوونکو ته يې د حقيقي اسلام، جهاد، دفاع، آزادۍ او له کفارو څخه د کرکې کولو مفاهيم ورتلقينول. او د دې مفاهيمو پر ځاي يې په سيستماتيک ډول داسې مفاهيم ورکې راوستل چې نوی

(دکال تر ختمېلو مخکې به موږ د افغانستان ماشومانو ته تقريباً لس مليونه درسي کتابونه ورلېږلي وي. دغه کتابونه به هغوی ته (د نورو په مقابل کې) زغم او د توندلاريتوب او تعصب پر ځای د انساني کرامت احترام ورزده کوي).

دا خو لا د هغه نصاب اړه خبره وه چې امريکا په اول ځل د (کرزي) حکومت ته تيار کړی وو او ډېرې تبديلي يې لا ورکې نه وې راوستلې. تر هغه وروسته افغاني نصاب دوه ځله بيا د امريکايي مشاورينو تر څارنې لاندې د اسلامي او جهادي مفاهيمو له مفرداتو او تاثيراتو څخه محروم شو، او پر ځای يې د غربي فرهنگ تاثيرات او مفاهيم ورکې ځای پر ځای شول.

د تعليم د لادينې کولو لارې چارې :

غرب په پيل کې له لاندې يادو شويو دوو لارو په مسلمانانو هېوادونو کې د تعليم د لادينې کولو هڅې شروع کړې:

اول: غربي هېوادونو د يوې منظمې استراتېژۍ له مخې هغه مسلمان ځوانان چې غرب ته د علومو د زده کړې لپاره ورغلي وو د علومو ترڅنگ په غربي فرهنگ او مادي فلسفه هم وروزل. دغو هېوادونو له بېلابېلو لارو او سکالرشپونو ذهين او با استعداد ځوانان وروغوښتل، او له فراغت وروسته يې په خپلو مستعمره هېوادونو کې د چارو واگي ورسپارل، چې هغوی بيا خپله هماغه غربي نظريه دلته پلې کړه، او د خپلو هېوادونو تعليمي نصابونه يې پر هماغو غربي نظرياتو ودرول چې دوی هلته منلي ول.

دوهم: استعماري هېوادونو په خپلو مستعمراتو کې داسې مکتبونه، پوهنتونونه او تعليمي ادارې جوړې کړې چې نصاب، استاذان، لوائح، قوانين او هر څه يې په

مستقيمې توگه د مستعمرينو له لوري پر مخ بيول کېدل، خو د دغو ادارو متعلمين يې د تر اشغال لاندې هېوادونو د متنفذو کورنيو او چارواکو اولادونه ول چې په طبيعي ډول به په نظام او حکومت کې مطرح کېدل.

دغو دواړو چارو داسې تعليمي چارواکي، استاذان او مفکرين رامنځته کړل چې له اسلام سره دښمني او د مادي ژوند فلسفه يې په سيستماتيک ډول له غربيانو څخه په ميراث اخيسې وه، او د هغې لپاره کار او مبارزه يې د پرمختگ او (روڼ اندي توب) تر عنوان لاندې خپل افتخار باله.

د غرب تعليمي مشاورين او ماهرين :

په ټولو اسلامي هېوادونو کې استعماري هېوادونو خپل تعليمي ماهرين او مشاورين د مختلفو فشارونو او يا د تعليم لپاره د مالي مرستو په ورکولو او نورو لارو په کار وگومارل چې له تعليمي نصابونو څخه هر هغه څه وباسي چې د استعماري هېوادونو د اهدافو د تحقق په لار کې خنډ گرځي، چې په لومړي قدم کې يې اسلامي تاريخ او بيا وروسته د قرآن ايتونه، نبوي احاديث او ټول ايديالوژيک مضامين يا په مکمل ډول له نصابه و وايستل، او يا يې په مسخه شوي او نيمگړي ډول او په بې اهميته شکل کې متعلمينو ته وړاندې کړل. خو د دې کار په مقابل کې يې د غربي نړۍ سياسي، اقتصادي، فکري او اخلاقي ارزښتونو ته په پراخه پيمانه په نصاب کې ځای ورکړ، او کوبښن يې وکړ چې متعلمينو ته غرب د يوې (نمونه) ټولنې په حيث ور وپيژنی، چې د دې کار نتيجه له شرق او اسلام څخه د يوه کرکجن خو په غرب او غربي ارزښتونو د مين نسل په شکل کې راووتله.

د هرې تعلیمي ادارې پورته او ځوانان له خپل ماحول څخه رنگ اخلي، او په هماغو معیارونو ځان برابروي چې په خپل ماحول کې یې ویني.

نن ورځ په اسلامي نړۍ کې د استعمار د شاگردانو په لاس جوړو شویو تعلیمي ادارو په پوره ډول د غربی هېوادونو د کلتور او ژوندبڼې د نندارتونونو شکل غوره کړی دی. د دې لپاره چې د تعلیمي ادارو محیط په ټولیزه توګه له اسلام او اسلامپالنې څخه محروم شوی وي په ټولو تعلیمي ادارو او د هغو په لیلیو کې د مسجدونو جوړول هېڅ په پام کې ندي نیول شوي، ځکه چې تعلیمي مسئولین په تعلیمي ماحول کې د مسجدونو له رول او تاثیر څخه په وېره کې دي.

د افغانستان په ټولو پوهنتونو او لیلیه لېسو کې یو اساسي مسجد هم ندی ودان شوی، خو په مقابل کې په هر پوهنتون او لېسه کې د سینما او تیاتر اسانتیاوې په نظر کې نیول شوې وې، او په هغو کې د زده کوونکو او ځوانانو لپاره د غربیانو د لویدلي او حیواني فرهنگ فلمونه او ډرامې ښودل کېدلې. همدغه سبب و چې په پوهنتونونو کې د پوهانو، مخترعینو او محققینو پر ځای زموږ له تعلیمي ادارو او پوهنتونونو څخه کمونستان، شعله یان، ستمیان، افغان ملتیان او نور د شنلستي افکارو لرونکې څېرې ټولنې ته راووتلې، چې هېواد ته یې پردي افکار راوارد کړل، او بیا یې د زور او جبر له لارې پر خلکو ور وټپل، چې په نتیجه کې یې د افغانانو ډاډمن ژوند د انقلابونو، کودتاګانو او اضطرابونو په طوفان کې تباہ او برباد شو.

په اسلامي نړۍ کې د تعلیمي ماحول د لا خرابولو لپاره د نجونو او هلکانو ترمنځ د مخلوط تعلیم سلسله

رواج کړای شوه چې مسلمانې ټولنې یې له خطرناکو عواقبو سره مخ کړې. د نجونو او هلکانو ګډ تعلیم په حقیقت کې د غرب د شیطاني دامونو په سلسله کې تر ټولو خطرناک دام وو چې په اسانۍ یې ورکې په ملیونونو پېغلې او ځوانان ښکار کړل. دغه کار نه یوازې دا چې د اسلامي ارزښتونو پر ضد یو اقدام ؤ، بلکې د تعلیم او تربیې په خلاف هم یوه نا اعلان شوې پټه جګړه وه، او دا ځکه چې پېغلې او ځوانان د خپل انساني فطرت د تقاضا پر اساس د عمر په دغه مرحله کې د (جنس) خوا ته ډېر میلان ښکاروي، او تر بل هر کار یې توجه دې خواته ډېره وي.

له بلې خوا مېډیا، نصاب، بې لارې ادبیات او د مخنیوونکو قوانینو نشتوالی دغه ډول تمایلاتو ته نوره هم هوا ورکوي چې په نتیجه کې یې ځوانان له علم څخه پاتې او په عشق او عاشقینو کې اخته کېږي.

که وغواړو چې په رښتیا سره مو تعلیم د پرمختګ او انکشاف په لور حرکت وکړي، او په دغه ډګر کې افغانان هم د نورې نړۍ د سیالي جوګه شي نو باید تعلیم او تعلیمي ادارې له بې دینۍ (سیکولریزم) او پردي پالنې څخه پاکې شي، او د اسلام د مترقي تمدن پر اساساتو ودرول شي، ځکه چې د قرآن کریم تر ټولو لومړي آیتونه د علم او قلم په اړه نازل شوي دي، او دا هم ښکاره خبره ده چې اسلامي تمدن چې انساني نړۍ ته کوم مترقي فرهنگ متعارف کړی هېڅ بل دین او مذهب یې ساری نه لري.

ژوند ته کتنه

د مرحوم ملا

الله داد "طبيب"

عبدالرؤف حکمت

عالم و نو ځکه يې لومړنۍ زده کړې هم له خپل پلار څخه ترلاسه کړې، وروسته د شاوليکوټ په ويان سيمه کې د مولوي عبدالاحد مدرسې ته لاړ او تر پنځلس کلنۍ پورې يې هماغه ديني تعليمات تعقيب کړل.

نوموړی د پنځلس کلنۍ په عمر د ديني زده کړو لپاره کندهار ښار ته راغی او په ښار کې يې د حافظ عبدالکريم صاحب په مدرسه کې ديني زده کړو ته دوام ورکړ، حافظ عبدالکريم يو بااحساسه او جهاد پروره شخص و، چې وروسته په کندهار کې د کمونيزم په وړاندې لومړنی مسلح جهاد هم دده لخوا پيل شو، له حافظ عبدالکريم صاحب سره اوسيدو د ملا الله داد طبيب په شخصيت ژور اغيز وکړ او په نوموړي کې يې د جهاد جذبه راوينځه کړه.

په افغانستان د کمونيستي واکمنۍ په اوائلو کې هغه وخت چې په جنوبي ولاياتو کې جهاد لانه و پيل شوی خو د هيواد په نورو سيمو کې جهادي فعاليتونه پيل شوي وو، نوموړی د حافظ عبدالکريم لخوا د جهادي خدمت په بهير کې هرات ولايت ته واستول شو، کله چې د ۱۳۵۷ هـ ش کال د حوت په ۲۴ په هرات ولايت کې ستر اولسي جهادي قيام وشو ملا الله داد طبيب هم د يوه ځوان او زړور مجاهد په حيث ددې قيام برخوال و، چې له دښمن سره په جگړه کې ټپي او بيا په ډير سخت حالت کې د نورو مجاهدينو لخوا د

د ۱۴۳۷ هـ ق کال د صفر المظفر په ۱۵ مه نيټه د اسلامي امارت د کابينې پخوانی غړی او د روس ضد جهاد د مهال وتلی مجاهد ملا الله داد طبيب د هجرت په ديار کې د معدې د سرطان ناروغۍ له امله خپل روح د ارواحو مالک ته وسپاره او له دې فاني دنيا يې سترگې پټې کړې.

ملا الله داد طبيب چې د اسلامي امارت يو له مقدمو او مهمو افرادو څخه و او څو کاله د افغانستان د مخابراتو د وزير په حيث پاته شوی و په دې سربيره په شخصي لحاظ هم د ښه شخصيت او مؤمن کرکټر خاوند و چې په وفات يې ډير زړونه غمجن شول. په لاندې کرښو کې د نوموړي ژوند او کارنامو ته لنډه کتنه کوو هيله ده دنوموړي مرحوم د ياد تازه کولو تنده مو پرې ماته شي.

له پيدايښته تر وفاته

ملا الله داد طبيب د ملا ولي محمد زوی د سرفراز لمسی په قوم پښتون/کاکړ د کندهار ولايت د ارغنداب ولسوالۍ د سردي د کلي اوسيدونکی و.

نوموړی له اوس نه شپيته کاله وړاندې په ۱۳۷۷ هـ ق کال کې هغه وخت چې پلار يې مرحوم ملا ولي محمد د شاولي کوټ ولسوالۍ د اخکزو سوزي په سيمه کې ملايي درلوده په ياده سيمه کې دنيا ته راغی، د نوموړي پلار ديني

علاج لپاره ایران ته واستول شو تردې چې هلته يي معالجه وشوه.

په ایران کې له دریو میاشتو تیروولو وروسته ملاالله داد اخند بیرته کندهار ته راغی، دغه وخت په کندهار کې د مجاهدینو یو مهم مرکز په ارغسان کې د حافظ عبدالکریم صاحب جهادی قرارگاه وه، ملاالله داد اخند دغه جهادي مرکز ته ورغی اود حافظ عبدالکریم تر مشرۍ لاندې یې په جهادي مبارزه پیل وکړ.

په سرحدی ولسوالیو کې له بریالیو جهادي عملیاتو وروسته چې د روس خلاف د جهاد په اوج کې حافظ عبدالکریم ارغنداب ته لاړ او د گل کلاچې په سیمه کې په یوه سخته جگړه کې شهید شو ملاالله داد طیب هم ددې جگړې برخوال و، وروسته ملاالله داد طیب د ملا شیرین اخند په جبهه او بیا د ملا عزیزالله په جبهه کې د نظامي قومندان په حیث جهاد ته ادامه ورکړه.

دغه وخت ددوی مراکز په ارغنداب کې و او عملیات یې د کندهار — هرات په لاره، د ښار په مربوطاتو او د دامان ولسوالۍ په مربوطاتو کې ترسره کول، د مرحوم ملاالله داد ورور او د جهاد ملگری ملا دادالله وایي چې ملاالله داد یو غښتلی مجاهد و چې یوځل یې په یوه جگړه کې د شورویانو درې ټانگونه په یوازې سر ویشتلې او له منځه وړي وو.

د روس ضد جهاد په مهال کله چې په کندهار کې د مجاهدینو د خپل منځي مشکلاتو د حل په موخه یوه عمومي محکمه او نورې د ولسوالیو محکمې جوړې شوې ملاالله داد اخند ته د ارغنداب د محکمې مشري وروسپارل شوه نوموړي څو کاله په ډیر اخلاص دغه خدمت ترسره کړ او بیا د جهاد له وروستیو کلونو د طالبانو د تحریک د پیل تر وخته چې په کندهار کې قومندان بازی او ذات البیني

جگړې روانې وې نوموړی په دنیوي کاروبار یا تجارت بوخت و تر دې چې د طالبانو اسلامي تحریک قیام وکړ او د کندهار له فتحې وړاندې کله چې طالبان په ډنډ کې و نوموړی ورسره یوځای شو، چې بیا د واکمنۍ او جهاد په ټوله دوره کې د امارت یو مخلص خدمتگار پاته شو تر څو یې په همدې لاره کې له اوږده موده زندان تیروولو وروسته د اجل داعي ته لږیک ووايه .

په اسلامي امارت کې خدمت

د طالبانو د تحریک د پیل په مهال ملاالله داد طیب د عالي شوری غړی و او ورسره یې د مالي چارو د مسؤل په حیث هم دنده اجراء کوله، وروسته د کندهار ولایت د گمرک د مسؤل په حیث وټاکل شو چې بیا یې څه موده په هرات ولایت کې هم د گمرک د مسؤل دنده اجراء کړه.

د کابل له فتحې وړاندې ملاالله داد اخند په کندهار کې د مخابراتو د رئیس په حیث دنده اجراء کوله، او کله چې د اسلامي امارت لخوا کابل فتحه شو نوموړی د اسلامي امارت د مخابراتو د وزیر په حیث تعین شو او بیا یې د امریکایي یرغل تر وخته لومړۍ ډیره موده د مخابراتو د وزیر او په پای کې څه موده د همدې وزارت د معین په حیث دنده اجراء کړه.

ملاالله دادطیب په کابل کې د اسلامي حکومت له پیل سره دمخابراتو وزارت دنده په داسې حال کې په غاړه واخیسته، چې د هیواد د مخابراتي سیستم اتیا فیصده امکانات په داسې ډول له منځه تللي و چې حتی د تېلفوني لین د انتقال پایې هم په برقي اړو باندې غوڅې شوې او د کبار په بیه پلورل شوي وې.

نوموړي د طالبانو د واکمنۍ له پیل سره یې د مخابراتو په برخه کې کار له صفر څخه شروع کړ، په لومړي ځل یې په لویو ښارونو کې د بی سیم او رادیو ریلی زېرې دستگاوي

ترميم کړې چې په توسط يې د ولايتي مرکزونو ترمنځ اړيکي فعالې شوې وروسته يې له نړۍ سره د افغانستان د مخابراتي اړيکو دننېلولو لپاره په کابل کې د مايکروويف زور سيستم فعال کړ چې د ننگرهار او پېښور له لارې يې هيواد له نړۍ سره وتاړه.

خو څرنگه چې د هيواد مخابراتي سيستم ډير زور او د استهلاك پړاو يې بشپړ کړی و تردې چې د ترميم لپاره يې پرزې هم نه پيدا کيدلې نو ځکه د اتصالاتو په برخه کې د نويو سيستمونو په فعالولو غور وشو، چې په ټولو لويو ښارونو کې د ډيجيټل ټيلفونونو او يا انټرکم شبکې فعالې شوې چې هرې يوې زرگونه لينونه درلودل او هيوادوالو ته يې له کلونو وروسته د ټيلفوني اړيکو زمينه برابره کړه.

دغه راز د مخابراتي پرمختگ په برخه کې د نړيوال ستلايت ټيلفونونو د گڼ شمير گوشو جوازات تقسيم شول چې هيوادوالو ته يې د نړيوالې مخابراتي په برخه کې لوی سهولت رامنځ ته راوړ، په دې سربيره د هغه مهال د مخابراتو وزارت يو لوی پلان د عامو مابيل ټيلفونونو د شبکو فعاليت و، چې د ملا الله داد اخند په ابتکار يې له يوه امريکايي خصوصي شرکت سره تړون لاسليک او په لومړي پړاو کې د ۳ لکه مابيل سيم کارتونو د تقسيم په پروژه تعهد وشو چې دغه پروژه به د افغان بې سيم په نوم د يوه سهامې شرکت لخوا اجراء کيدله چې اتيا فيصده ونډه د کمپنيو او شل فيصده يې د مخابراتو د وزارت وه، امريکايي ظالمانه بنديزونو او د ملل متحد د امنيت شورا بې انصافه پريکړو د طالبانو د گڼو نورو انکشافې پروژو غوندې دا پروژه هم معطله کړه، تردې چې له امريکايي يرغل وروسته يې د بنديزونو له پورته کيدو سره په هماغه نوم پروژه تطبيق شوه چې اوس د گرځنده اتصالاتو په برخه کې پيشرفت د افغانستان تر ټولو مثالي پرمختگ بلل کيږي، هغه چې

کريډيټ يې د کرزي حکومت او د مخابراتو وزير اميرزي سنگين ته ورکول کيږي په داسې حال چې په دې برخه کې لومړنی او بنيادي کار د هيواد او مؤمن اولس د يوه گمنام خادم مرحوم طبيب صاحب لخوا ترسره شوی و.

د مرحوم طبيب صاحب شخصيت او د ژوند وروستي کلونه

له امريکايي يرغل وروسته نوموړی له خپلې کورنۍ سره پاکستان ته لاړ او هلته يې د هجرت له سختو سره مخفي ژوند غوره کړ، خو هميشه له مجاهدينو سره په رابطه کې و او د خپل توان په اندازه خدمت يې ترسره کاوو.

د امريکايي يرغل په لومړنيو کلونو کې چې د اسلامي امارت په منسوبينو او مجاهدينو د دښمن لخوا د ژوند کړۍ ډيرې تنگه شوې وه، له يوې خوا د امريکا په مشرۍ نړيوال ايتلاف نيول، وژل او تعذيبول او له بلې خوا په هيواد کې دننه او گاونډيو ملکونو کې هم ورته خطرات متوجه و او يو په بل پسې نيول کيدل او امريکايانو ته سپارل کيدل، ملا الله داد طبيب په همدې حالاتو کې همدا د سختو ژوند غوره کړ او د امريکايانو د تسليمۍ او ورسره د ملگرتيا غوښتنې يې قبولې نکړې، تردې چې يوځل د امريکايانو مشر گوداگي حامد کرزي د نوموړي ټيلفوني نمبر پيدا کړي و ، ټيلفون يې ورته وکړ او به ډير مهارت او مکړيې ورته وويل چې تاسو هيواد ته خدمت کړی، که تاسو کابل ته راشئ نو بيرته پخوانۍ د وزارت دنده به درته وسپارل شي او ژوند به مو خوندي وي.

خو ملا الله داد طبيب ورته په خواب کې وويل چې تاسو ادرس خطا کړی او غلط اټکل مو کړی، موږ دا جهاد او مبارزه ددې لپاره نه کوله چې د کفر تر څغ لاندې وزارت او منصب پيدا کړو، موږ د غلامۍ له ژونده په ازادانه مرگ

خوشاله يو، موږ چې هيواد ته خدمت کاوو د اسلامي نظام تر سيوري لاندې مو کاوو، د کفري اشغال ترسيوري لاندې وظيفه اجراء کول خدمت نه بلکې له دين او اولس سره لويه غداري ده.

ملا الله داد طيب وروسته د پاکستان د حکومت لخوا رنيول شو چې ۵ کاله دوه مياشتې په کويته او ۱۴ مياشتې په اسلام اباد کې په داسې حال کې بندي وساتل شو چې شپږ کاله يې له کورنۍ سره هيڅ حال احوال نه و او نه يې هم څوک له مرگ او ژوند څخه خبر و.

نوموړي ته د بند په دې شپږ نيم کلنه دوره کې د معدې سرطان ناروغي عارضه شوه، چې له راخلاصيدو وروسته يې معالجه پيل کړه خو گټه يې ونه کړه تر دې چې له زندان وروسته له درې کاله ژوند تيرولو وروسته د ۱۴۳۷ هـ ق کال د صفر المظفر په ۱۵ نيټه د جمعې په مبارکه شپه وفات او د کندهار په ارغنداب کې په خپله پلرنۍ هديره کې خاورو ته وسپارل شو.

دمرحوم ملا الله داد طيب په اړه دده کشر- ورور ملا دادالله وايي چې نوموړی پاک نفسه او مجاهد سړی و، الله تعالی ورته ستر استعداد، ذهانت او ښه علم ورکړی و، نوموړی له روسانو او کمونيستانو سره په جگړو کې يوځل په هرات او دوه ځله په کندهار کې تېي شوی و، د دنيايي متاع شوق يې نه درلود، نوموړی د روس ضد جهاد په مهال په کندهار کې د ملا عزيز الله د جبهې نظامي قومندان و خو کله چې له دې جبهې څخه تلو نو ټولې وسلې يې ورته وسپارلې او حتی يوه تفنگچه يا کارتوس يې هم قبول نه کړ او خپل د جبهې مشر ته يې وويل چې ما جهاد د الله تعالی د رضا لپاره کړی هماغه اجر مې بس دی په يوه څاډره کې درته راغلی وم او په همدې څاډره کې بيرته درنه ځم.

د اسلامي امارت پخوانی د کابينې غړی او د فرهنگي کميسيون مشاور ملا سعد الدين سعيد چې ډير وخت له ملا الله داد طيب سره نږدې پاته شوی وايي: مرحوم طيب صاحب ډير عابد انسان و، که په کابل کې د وزارت په مهال و يا د هجرت د ډار او سختۍ په ماحول کې نوموړی به پنځه وخته لمانځه ته مسجد ته تلو او کله يې هم په کور کې فرضي لمونځ نه اداء کاوو.

څو ډير ښه عادات يې درلودل چې هميشنې معمول يې و، يو دا چې سهار به ډير وختي راوينښده د تهجد لمونځ يې کاوو او بيا د سهار د لمانځه تر وخته په اذکارو مصروف و، د اشراق لمونځ يې هم معمول و او بل دا چې د مسلمان له غيبت او بدگويي نه يې ډير به ټينگه ځان ساتلی و.

د ملا الله داد طيب د وفات په اړه د افغانستان د اسلامي امارت په خپاره کړي رسمي تعزيتي بيان کې راغلي:

په ډيري خواشينۍ سره مو خبر ترلاسه کړ چې د افغانستان اسلامي امارت د مخابراتو پخوانی وزير محترم ملا الله داد طيب د سرطان د ناوړغۍ له کبله د تيري جمعې په شپه په حق ورسيد او جنازه يې په خپل پلرني ټاټوبي کې خاورو ته وسپارل شوه.

انا لله وانا اليه راجعون!

اسلامي امارت د محترم ارواښاد ملا الله داد طيب صاحب د خدمتونو قدرداني کوي، د نوموړي د فراق په غم کې يې له کورنۍ سره ځان شريک گڼي، الله تعالی دي مرحوم ته جنت الفردوس، کورنۍ او دوستانو ته يې دي صبر جميل ورپه برخه کړي. امين

د افغانستان اسلامي امارت

۱۶/۲/۱۴۳۷ هـ ق

قوانین

خانه ی مسلمان

گشتن از هرآنچه از آن نهی کرده باشد، که خداوند متعال اینگونه می فرماید: {وما آتاکم الرسول فخذوه وما نهاکم عنه فانتهوا} [الحشر: ۷] معنی آیه ی شریفه: «و آنچه را پیامبر [او] به شما داد آن را بپذیرید و از آنچه شما را باز داشت بازایستید».

- به جا آوردن نمازهای پنجگانه و پابندی و مداومت بر ادای آن ها در وقت معین خود. خداوند متعال می فرماید: {إن الصلاة كانت علی المؤمنین کتاباً موقوتاً} [النساء: ۱۰۳] معنی آیه: «همانا که نماز بر مؤمنان در اوقات معین مقرر شده است».

- ادای حق خداوند در مال و دارائی های خویش بوسیله ی دادن زکات و صدقات، پروردگار متعال می فرماید: {والذین فی أموالهم حق معلوم - للساءل والمحرور} [المعارج: ۲۴-۲۵] یعنی: «وهمنان که در اموالشان حقی معلوم است* برای سائل و محروم».

- گرفتن روزه ی ماه مبارک رمضان، خداوند متعال فرموده است: {یا ایها الذین آمنوا کتب علیکم الصیام کما کتب علی الذین من قبلکم لعلکم تتقون} [البقره: ۱۸۳] یعنی: «ای کسانی که ایمان آورده اید روزه بر شما مقرر شده

خانه ی مسلمان براساس دسته ای قوانین استوار می باشد که باعث استحکام آن شده و مسیر زندگانی افراد آن را تنظیم می نماید. به این ترتیب این خانه ها از خانه های دیگر بازشناخته می شوند و قوانین آن برگرفته از قرآن کریم و سنت نبوی شریف و سیره ی پیامبر صلی الله علیه و سلم، و حیات صحابه و تابعین می باشد.

مهم ترین ارکان این قوانین عبارتند از:

- داشتن ایمان واقعی به خداوند سبحان و اخلاص مورد لزوم این ایمان، خشیت همیشگی و تقوای خداوند و اجرای اوامر و پرهیز از نواهی او و ذکر و یاد بسیار پروردگار.

- ایمان به ملائکه ی خداوند و کتاب هایش، ایمان به پیامبران و روز آخرت و قضاء و قدر الهی، خداوند متعال می فرماید: {آمن الرسول بما أنزل إلیه من ربه والمؤمنون کل آمن بالله وملائکته وکتابه ورسوله لا نفرق بین أحد من رسله} [البقره: ۲۸۵] یعنی: «پیامبر (خدا) بدانچه از جانب پروردگارش بر او نازل شده است ایمان آورده است، و مؤمنان همگی، به خدا و فرشتگان و کتاب ها و فرستادگانش ایمان آورده اند».

- ایمان به رسول خدا صلی الله علیه و سلم و پابندی بر سنت او، عمل نمودن به آنچه بدان امر فرموده و دور

است همان گونه که بر کسانی که پیش از شما [بودند] مقرر شده بود باشد که پرهیزگاری کنید.»

- رهسپار شدن برای به جای آوردن فریضه ی حج در صورت توان و استطاعت. خداوند متعال می فرماید: {وَلِلّٰهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ اِلَيْهِ سَبِيْلًا} - [آل عمران: ۹۷] یعنی: «و برای خدا حج آن خانه بر عهده مردم است [البته بر] کسی که بتواند.»

- رابطه ی زناشویی بر مدار آرامش، دوستی و مهرورزی برقرار می گردد، خداوند باری تعالی در قرآن کریم اینگونه بیان می فرماید: {وَمِنْ آيَاتِهِ اَنْ يَخْلُقَ لَكُمْ مِنْ اَنْفُسِكُمْ اَزْوَاجًا لَتَسْكُنُوْا اِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُوْنَ} [الروم: ۲۱] یعنی: «و از نشانه های او اینکه از [نوع] خودتان همسرانی برای شما آفرید تا بدانها آرام گیرید و میانتان دوستی و رحمت نهاد آری در این [نعمت] برای مردمی که می اندیشند قطعاً نشانه هایی است.» زن و شوهر باید برای زندگی مشترک خویش قوانینی را وضع کنند و پایه و اصولی را برای تفهم مشترک میان خویش و در جهت تداوم دوستی، عشق و مهر و محبت و همچنین برای رسیدن به خوشبختی بنیان بنهند.

- مرد در منزل خویش حق سرپرستی دارد، خداوند متعال می فرماید: {الرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ بِمَا فَضَّلَ اللّٰهُ بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ وَبِمَا اَنْفَقُوا مِنْ اَمْوَالِهِمْ} [النساء: ۳۴] یعنی: «مردان سرپرست زنانند به دلیل آنکه خدا برخی از ایشان را بر برخی برتری داده و [نیز] به دلیل آنکه از اموالشان خرج می کنند.»

- رعایت حقوق و وظایف مشترک بین مرد و زن در منزل، رسول خدا صلی الله علیه و سلم می فرماید: (الرجل

راعٍ فی اَهله و هو مسئول عن رعیته، والمرأه راعیه فی بیت زوجها، وهی مسئوله عن رعیته) یعنی: «مرد، مسئول خانواده و زیر دستانش می باشد. زن در خانه شوهر، مسئول زیر دستان خود است.» [متفق علیه]

- پایبندی زن در به جا آوردن حق و حقوق شوهر بر وی و اطاعت از او، پیامبر صلی الله علیه و سلم فرموده اند: (ایها امرأه ماتت وزوجها عنها راضٍ دخلت الجنة) یعنی: «هر زنی که بمیرد و شوهرش از او راضی باشد، به بهشت داخل می گردد.» [الترمذی]

- حس تعهد پدر خانواده به برآوردن حق و حقوق همسرش با معاشرت و برخورد نیکو و پاکدامن نگاهداشتن وی (با ارتباط زناشویی با وی) و برعهده گرفتن خرج و مخارج او، رسول خدا صلی الله علیه و سلم می فرماید: (إذا أنفق المسلم نفقه على أهله وهو یحتسبها: كانت له صدقه) یعنی: «اگر مسلمان، به نیت ثواب به خانواده اش، انفاق نماید، برایش صدقه، محسوب می شود.» - [متفق علیه]

- احساس مسئولیت والدین در مورد مراقبت از فرزندان، تربیت نیکوی آنان و آموختن مسائل دینی به ایشان، پیامبر خدا صلی الله علیه و سلم فرموده است: (مروا اولادکم بالصلاه وهم أبناء سبع سنین، واضربوهم علیها وهم أبناء عشر سنین . وفرقوا بینهم فی المضاجع) یعنی: «اولاد خود را در هفت سالگی به نماز امر نموده و از ده سالگی به نماز امر نموده و آنها را بخاطر ترک نماز بزنید و خوابگاهشان را جدا کنید.» [ابوداود]

- پایبندی فرزندان به نیکی با والدین و اطاعت از آنان در آنچه مورد رضای پروردگار باشد، خداوند متعال می فرماید: {وقضى ربك ألا تعبدوا إلا إياه وبالوالدين

إِحْسَانًا]_ [الإِسْرَاء: ۲۳] یعنی: «و پروردگار تو مقرر کرد که جز او را مهرستید و به پدر و مادر [خود] احسان کنید.»

- نگه داشتن پیوند با خویشان و نیکی با نزدیکان و دوستان، خداوند باری تعالی فرموده است: {وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ} [النساء: ۱] یعنی: «و از خدایی که به [نام] او از همدیگر درخواست می کنید پروا نمایید و زنهار از خویشاوندان مبرید.» و رسول خدا صلی الله علیه و سلم نیز سفارش نموده اند که: (مَنْ سَرِهَ أَنْ يُسَيِّطَ لَهُ فِي رِزْقِهِ، وَأَنْ يُنْسَأَ لَهُ فِي أَثَرِهِ، فَلْيَصِلْ رَحِمَهُ) یعنی: «کسی که دوست بدارد اینکه روزی اش فراخ گردیده و عمرش طولانی گردد، باید صلهء رحمش (پیوستگی با نزدیکان) را پیوسته بدارد.» [البخاری] باز آنحضرت صلی الله علیه و سلم چنین فرموده است: (مَنْ أَبْرَ الْبِرَّ أَنْ يَصِلَ الرَّجُلُ وَدَّ أَبِيهِ) معنی حدیث: «بهترین احسان اینست که شخص دوستی پدرش را استمرار دهد با دوستان پدرش و با دوستان پدرش پیوستگی کند.»_ [مسلم و الترمذی]

- پایبندی به حق و حقوق همسایه، پیامبر صلی الله علیه و سلم می فرماید: (ما زال جبریل یوصینی بالجار حتی ظننتُ أنه سیورثه) یعنی: «همیشه جبرئیل علیه السلام مرا در مورد همسایه توصیه می نمود، تا اینکه گمان کردم شاید همسایه از همسایه میراث ببرد.» [متفق علیه]

- شناخت برتری و امتیازات شایسته ی هر کس و احترام نهادن به بزرگ ترها، رسول خدا صلی الله علیه و سلم می فرماید: (لیس منا من لم یرحم صغیرنا و یعرف شرف کبیرنا) یعنی: «کسی که به کوچک ما رحم نکرده و به شرافت بزرگ ما آشنا نباشد، از ما نیست.»_ [ابوداود و الترمذی]، همچنین آنحضرت صلی الله علیه و سلم فرموده

است: (أَنْزَلُوا النَّاسَ مِنْ أَسْوَاقِهِمْ) یعنی: «هر کسی را به جایگاهش قرار دهید.» [ابوداود]

- آراستگی به شکیبایی در برابر دشواری ها و مصیبت ها در تمام جوانب زندگی، خداوند متعال چنین می فرماید: {يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ} [البقره: ۱۵۳] یعنی: «ای کسانی که ایمان آورده اید از شکیبایی و نماز یاری جوید زیرا خدا با شکیبایان است.»

- راستی در معامله و سخن گفتن، پیامبر خدا صلی الله علیه و سلم می فرماید: (إِنْ الصَّدَقَ يَهْدِي إِلَى الْبِرِّ وَإِنْ الْبِرَّ يَهْدِي إِلَى الْجَنَّةِ) یعنی: «همانا راستگویی، انسان را بسوی نیکی، رهنمون می شود. و نیکی، انسان را به بهشت می رساند.» [متفق علیه]

- توکل بر خداوند و اعتماد به او، خداوند سبحان در قرآن کریم فرموده است: {وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ} _ [الطلاق: ۳] یعنی: «و هر کس بر خدا اعتماد کند او برای وی بس است!»

- استقامت بر مسیر خداوند، پروردگار متعال می فرماید: {فَاسْتَقِمْ كَمَا أَمَرْتُ} [هود: ۱۱۲] یعنی: «پس همان گونه که دستور یافته ای ایستادگی کن.»

- شتافتن به سوی کارهای نیک و اعمال صالح، خداوند متعال می فرماید: {فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ} [المائدة: ۴۸] یعنی: «پس در کارهای نیک بر یکدیگر سبقت گیرید.»

- اجتناب از بدعت و امور منکر، پیامبر خدا صلی الله علیه و سلم می فرماید: (مَنْ أَحْدَثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ فِيهِ؛ فَهُوَ رَدٌّ) یعنی: «کسیکه در این امر "دین ما" چیزی را بیافزاید که از آن نیست مردود است.» [متفق علیه]

- همکاری در کارهای نیک و خداترسی؛ در تمام امور زندگی. خداوند متعال می فرماید: [وتعاونوا علی البر والتقوی]. [المائدة: ۲] یعنی: «و در نیکوکاری و پرهیزگاری با یکدیگر همکاری کنید.»

- سعی در خیرخواهی و نصیحت و امر به معروف و نهی از منکر، رسول خدا صلی الله علیه و سلم فرموده اند: (الدین النصیحه) معنی حدیث: «دین یعنی خیرخواهی!» [مسلم]

- خودداری از ظلم و ستم، پیامبر صلی الله علیه و سلم می فرماید: (اتقوا الظلم، فإن الظلم ظلمات یوم القیامه) یعنی: «از ظلم بترسید، زیرا ظلم تاریکی های روز قیامت است.» [مسلم]

- پرده پوشی از عیوب دیگران و پاسداشتن حریم آنان، رسول بزرگوار اسلام صلی الله علیه و سلم می فرماید: (لا یستر عبدٌ عبدًا فی الدنیا، إلا ستره الله یوم القیامه). یعنی: «نمی پوشاند بنده ای (عیب های) بنده ای دیگر را مگر اینکه خداوند در روز قیامت (عیب های) او را می پوشاند.» [مسلم]

- برآوردن نیاز دیگر مسلمانان، پیامبر صلی الله علیه و سلم فرموده اند: (من کان فی حاجه أخیه کان الله فی حاجته، ومن فرج عن مسلم کربة؛ فرج الله عنه بها کربه من کرب یوم القیامه). یعنی: «کسی که در صدد برآوردن نیازمندی و حاجت برادرش باشد، خداوند در برآوردن حاجتش یاری اش می نماید. کسی که مشکل مسلمانی را حل کند، خداوند در برابر آن مشکلی از مشکلات روز قیامت او را می گشاید.» [مسلم]

- بی توجهی به مال دنیا و کاستن از رنج و زحمت های آن، خداوند متعال اینگونه می فرماید: [وما الحیاه الدنیا إلا متاع الغرور] [الحدید: ۲۰] یعنی: «و زندگانی دنیا جز کالای فریبنده نیست.»

- میانه روی و صرفه جویی در خرج و مخارج زندگی و در خورد و نوش، خداوند متعال می فرماید: [والذین إذا أنفقوا لم یسرفوا ولم یقتروا وکان بین ذلک قوامًا] [الفرقان: ۶۷] یعنی: «و کسانی اند که چون انفاق کنند نه ولخرجی می کنند و نه تنگ می گیرند و میان این دو [روش] حد وسط را برمی گزینند.»

- بخشش و جوانمردی، خداوند متعال در قرآن کریم فرموده است: [وما تنفقوا من خیر فإن الله به علیم] [البقره: ۲۷۳] یعنی: «و هر مالی انفاق کنید، قطعاً خدا از آن آگاه است.»

- ایثار کردن و اجتناب از بخل و تنگ نظری، خداوند متعال می فرماید: [ویؤثرون علی أنفسهم ولو کان بهم خصاصه ومن یوق شح نفسه فأولئک هم المفلحون] [الحشر: ۹] یعنی: «و هر چند در خودشان احتیاجی [مبرم] باشد آنها را بر خودشان مقدم می دارند و هر کس از خست نفس خود مصون ماند ایشانند که رستگارانند.»

- پرهیزگاری و دوری از شبهات، رسول الله صلی الله علیه و سلم می فرماید: (إن الحلالَ بَیِّنٌ وإن الحرامَ بَیِّنٌ، وینهما مُشْتَبِهَاتٌ لا یعلمهن کثیر من الناس، فمن اتقى الشبهات فقد استبرأ لدينه وعرضه، ومن وقع فی الشبهات وقع فی الحرام) یعنی: «همانا حلال واضح است و حرام واضح است و در میان آن دو امور مشتبهی وجود دارد که بسیاری مردم آن را نمی دانند پس آنکه از شبهات پرهیزد

برای دین و آبروی خود پاکی جسته است و آنکه به شبهات آلوده شود، در حرام افتاده است.» [متفق علیه]

- فروتنی و فروهشتن بال تواضع، پیامبر صلی الله علیه و سلم فرموده است: (إِنْ اللَّهُ أَوْحَى إِلَيَّ أَنْ تَوَاضَعُوا؛ حَتَّى لَا يَفْخَرُ أَحَدٌ عَلَى أَحَدٍ؛ وَلَا يَبْغِي أَحَدٌ عَلَى أَحَدٍ) یعنی: «هر آئینه خداوند به من وحی نمود که فروتنی کنید؛ تا کسی بر کسی ستم نکند و کسی بر کسی ننازد.» [مسلم]

- بردباری، ملائمت و مهربانی، پروردگار متعال در قرآن کریم می فرماید: {وَالْكَاطِمِينَ الْغَيْظِ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ} [آل عمران: ۱۳۴] یعنی: «و آنانکه خشم خود را فرو می برند و از مردم در می گذرند و خداوند نیکوکاران را دوست دارد.» و رسول خدا صلی الله علیه و سلم فرموده است: (إِنَّ الرَّفْقَ لَا يَكُونُ فِي شَيْءٍ إِلَّا زَانَهُ، وَلَا يَنْزَعُ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا شَانَهُ) یعنی: «نرم رفتاری در هیچ چیزی نمی باشد، جز اینکه آن را زینت می دهد و از هیچ چیزی بدور نمی شود، مگر اینکه آن را زشت می سازد.» [مسلم]

- آراستگی به شرم و حیا، پیامبر خدا صلی الله علیه و سلم چنین می فرماید: (الْحَيَاءُ لَا يَأْتِي إِلَّا بِخَيْرٍ) یعنی: «حیا جز خیر چیزی را بیار نمی آورد.» [متفق علیه]

- وفای به عهد، خداوند باری تعالی می فرماید: {وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولًا} [الإسراء: ۳۴] یعنی: «و به پیمان [خود] وفا کنید زیرا که از پیمان پرسش خواهد شد.»

- لبخند و سرزندگی، رسول الله صلی الله علیه و سلم فرموده اند: (تَبَسُّمُكَ فِي وَجْهِ أَخِيكَ لَكَ صَدَقَةٌ) یعنی:

«لبخند تو به روی برادرت صدقه ای برای تو است.» [الترمذی]

- متانت و آرامش، خداوند متعال فرموده اند: {وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا} [الفرقان: ۶۳] یعنی: «و بندگان خدای رحمان کسانی اند که روی زمین به نرمی گام برمی دارند.»

- خوشرفتاری، پیامبر خدا صلی الله علیه و سلم می فرماید: (أَكْمَلُ الْمُؤْمِنِينَ إِيمَانًا أَحْسَنُهُمْ خُلُقًا، وَخِيَارُكُمْ خِيَارُكُمْ لِنِسَائِهِمْ) یعنی: «کاملترین مؤمنان از روی ایمان کسی است که اخلاقش بهتر باشد، و بهترین شما، بهترین شما با زنان شان هستند.» [الترمذی]

- سلام کردن، خداوند متعال چنین می فرماید: {فَإِذَا دَخَلْتُمْ بُيُوتًا فَسَلِّمُوا عَلَى أَنْفُسِكُمْ تَحِيَّةٌ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ مَبَارَكَةٌ طَيِّبَةٌ} [النور: ۶۱] یعنی: «پس چون به خانه هایی در آمدید به یکدیگر سلام کنید درودی که نزد خدا مبارک و خوش است.»

- اجازه ی ورود طلبیدن، خداوند متعال می فرماید: {يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ بُيُوتِكُمْ حَتَّى تَسْتَأْذِنُوا وَتَسَلِّمُوا عَلَى أَهْلِهَا ذَلِكَ خَيْرٌ لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ} [النور: ۲۷] یعنی: «ای کسانی که ایمان آورده اید به خانه هایی که خانه های شما نیست داخل مشوید تا اجازه بگیرید و بر اهل آن سلام گویند این برای شما بهتر است باشد که پند گیرید.»

- نیکی و خوشرفتاری با خدمتکاران، رسول خدا صلی الله علیه و سلم می فرماید: (فَمَنْ كَانَ أَخُوهُ تَحْتَ يَدِهِ فَلْيُطْعِمْهُ مِمَّا يَأْكُلُ، وَلْيُلْبَسْهُ مِمَّا يَلْبَسُ، وَلَا تَكْلَفُوهُمْ مَا يَغْلِبُهُمْ، فَإِنْ كَلَفْتُمُوهُمْ فَأَعِينُوهُمْ) یعنی: «پس آنکه برادرش زیر دستش باشد، باید او را از آنچه می خورد، بخوراند و از

خورد.» [ابوداود]

- دوری از بدگمانی. پیامبر خدا صلی الله علیه و سلم می فرماید: (إياكم والظن؛ فإن الظن أكذب الحديث) یعنی: «از گمان بپرهیزید، زیرا گمان دروغترین گفته ها است.» [متفق علیه]

- توجه و اهتمام به زیبایی خانه. رسول خدا صلی الله علیه و سلم فرموده است: (إن الله - تعالی - جمیل یحب الجمال). یعنی: «خداوند زیبا است و زیبایی را دوست می دارد.» [مسلم]

- رعایت نظم در همه ی امور منزل.

آنچه می پوشد، بپوشاند. و آنها را به چیزی مکلف نکنید که توانائی آن را نداشته باشند و اگر آنان را مأمور کردید، پس همکاریشان کنید.» [متفق علیه]

- علاقمندی و دوست داشتن دانش و دانش اندوزی. پیامبر صلی الله علیه و سلم فرموده اند: (من سلك طريقًا یلتمس فيه علمًا؛ سهل الله له طریقًا إلى الجنة) یعنی: «کسی که راهی را در جستجوی دانش پبوید، خداوند راهی به سوی بهشت را برایش هموار می سازد.» [مسلم]

- پرهیز از کنجکاوی در کار دیگران، غیبت و سخن چینی. خداوند متعال می فرماید: {یا أيها الذین آمنوا اجتنبوا كثيرًا من الظن إن بعض الظن إثم ولا تجسسوا ولا یغتب

بعضکم بعضًا یحب أحدکم أن یأکل لحم أخی} و اتقوا الله إن الله تواب رحیم. [الحجرات: ۱۲] یعنی: «ای کسانی که ایمان آورده اید از بسیاری از گناهها بپرهیزید که پاره ای از گناهها گناه است و جاسوسی مکنید و بعضی از شما غیبت بعضی نکند آیا کسی از شما دوست دارد که گوشت برادر مرده اش را بخورد از آن کراهت دارید [پس] از خدا بترسید که خدا توبه پذیر مهربان است.»

- دوری از حسد. رسول خدا صلی الله علیه و سلم می فرماید: (إياکم والحسد؛ فإن الحسد یأکل الحسنات كما تأکل النار الحطب) یعنی: «از حسد بپرهیزید، زیرا حسد نیکی ها را می خورد، همانطور که آتش هیزم یا علف را می

د ۴ یارانو ۳ عجیب بېلا بېلا صفونونه!

یوه ورځ حضرت محمد (ص) خپلو څلور واړه یارانو (ابوبکر، عمر، عثمان، علي) سره ناست و، هر یوه نه یې پوښتنه کوله چې ستاسې دڅوښې وړ عملونه کوم دي؟ حضرت ابوبکر صدیق (رض) وفرمایل: زما د څوښې وړ عمل داچې

- ۱ - ستامخ ته چې کورم خوند ترې اخلم
 - ۲ - ما خپله لور (عایشه) تاته په نکاح درکړې
 - ۳ - چې خپل ټول مال د الله (ج) په لار کې مصرف کړم.
- حضرت عمر فاروق (رض) هم په خپل وار وفرمایل:
- ۱ - خلک نیکې ته راویلېم (امربالمعروف)
 - ۲ - له بدې څخه یې منع کړم (نهی عن المنکر)
 - ۳ - بله داچې زړې جامې مې په تن وي

حضرت عثمان غني (رض) هم په دې ډول وفرمایل:

- ۱ - لوڅ پټ کړم
 - ۲ - وږي ماړه کړم
 - ۳ - او د قران کریم د تلاوت څخه بیر خوند اخلم
- حضرت علي اسدالله هم په خپل وار داسې وفرمایل:

- ۱ - په یخ ژمي کې د شپې عبادت ته پاڅیږم
- ۲ - په سوخته گرمۍ کې روژې ونیسم
- ۳ - خپله توره د الله (جل جلاله) په لاره کې استعمال کړم.

د اسلامي نړۍ د ستر مفتي

مولانا مفتي محمد فرید رحمہ اللہ په اړه تاثرات

لیکوال: ستر علمي شخصیت فقیہ العصر مولانا مفتي نور محمد صاحب
ژباړونکی: قاري محمد

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله وحده والصلوة والسلام على من لا نبي بعده
اما بعد : د قطب الارشاد، شيخ المشايخ، قدوة العلماء،
استاذ المحدثين، رئيس الفقهاء مفتي اعظم حضرت مولانا
مفتي محمد فرید صاحب رحمہ اللہ د یو لړ ملفوظاتو، لیکنو،
علمي نکاتو، ارشاداتو، فیوضاتو او نورو ځانگړنو په اړه
یو څو کرښې لیکنه قلم ته سپارم.

په ۱۴۰۴ سپوږميز کال کې چې له ۱۹۸۴ میلادي کال
سره سمون لري مونږ د اکوړه خټک په جامعه دارالعلوم
حقانيه کې د نبوي احاديثو د لويې دورې زده کونکي وو(د
نړيوالې ديني درسگاه د اسلامي علومو مرکز جامعه دارالعلوم
حقانيه اکوړه خټک عظمت، فيوضات، برکات، نړيوال
شهرت او مقبوليت له هيجانه پټ نه دی) په هماغه کال د
بخاري شريف کتاب المغازي او داسې نور اوپه ترمذي
شريف کې ابواب الحج او داسې نور ډېر سبقونه د دارالعلوم
ديوبند پخواني استاذ، بقیة السلف، شيخ المشايخ، زبدة
الاتقياء، د دارالعلوم حقانيه اکوړه خټک باني شيخ الحديث
مولانا عبدالحق رحمہ اللہ راته ويل؛ او د دوره حديث
کتابونه بخاري او ترمذي له پورته يادو شويو ابوابو پرته،
مسلم او ابوداؤد د وخت له ستر فقيه، لوی محدث عارف
بالله مولانا مفتي محمد فرید صاحب سره وو، حضرت مفتي
صاحب د داسې علمي تبحر، جامعيت، کمالاتو او فيوضاتو
څښتن وو چې د لويې دورې په پای کې مې داسې احساس
کړه چې مونږ يوازې احاديث نه بلکه له دې مخکې موچې د

طالبی په زمانه کې کوم علوم او فنون لوستلي وو هغه هم
تکرار شول، د حضرت مفتي صاحب د پوهې د بدبه داوه چې
د دوی همعصر و لویولو و شیو خوبه د دوره حديث په
کتابونو د ده شرحې کتلې، د بېلگې په ډول منهاج السنن،
هدایة القاري، فتح المنعم او داسې نور، دا خبره به د
هغو مدرسو د دوره حديث طالبانو هم کوله؛ د حديثو د
دورې په کال به مونږ له جناب مفتي صاحب نه د سبق په
وخت کې او همداراز په نورو وختونو کې داسې بې بېلگې،
خوښمن، باوري، له معنی ډک عالمانه کلمات، عبارات
او جملې اورېدې چې له کره والي سره سره به ډېرې زیاتې
گټورې او هر اړخیزې هم وې چې د جوامع الکلم بڼه به یې
لرله، له دې سره سره به دومره ژورې، قناعت ښوونکې او
اغېزمنې وې چې د زړه تل ته به کوږېدې، د کاني د کرښې
په خبره پخې او کلکې وې، له لنډوالي سره به په معنی کې
غټې او درنې وې، مونږ داسې ویلای شو چې گواکې د
پخوانیو مصنفینو(لیکوالانو) متون دي، په اختلافي مسائلو
کې به یې داسې خبره وکړه چې قول فیصل (یوه پرېکړه) به
وه، همدارول د دوی لطیفې او علمي نکتې به هم ډېرې زړه
راښکونکې او پوهنیزې وې، دا ټول د هغوی له ځانگړنو څخه
وې؛ د لیکنې د اوږدېدو له وېرې تفصیلي بیان پرېږدو؛
دهغوی لطیفې او علمي نکتې اکثر د هغوی په تالیفاتو کې
ځای په ځای پیدا کېږي.

محترم مفتي صاحب به هره ورځ د گډهېڅ او مازدیگر له
لمانځه وروسته په خپل استوگنځي (د دارالعلوم په کوارټر

کوو او د دوی د کامیابی لپاره د زړه له اخلاصه دعاء کوو،
الله تعالی دې مونږ ټول د دین په لاره کې په هر هرگام
اخیستلو کې د تل لپاره له خلوص او دیانت څخه بهره من
ولري آمین، له دې سره سره مونږ د دارالعلوم له
هغومتظمینو څخه هم مننه کول خپل فرض کښو چې
زمونږ په راسپارل شوې دنده کې یې پوره مرسته راسره کړي
او د دې ارزښناک کار ترسره کېدل یې زموږ لپاره آسانه کړي،
په ځانگړي ډول د حضرت شیخ الحدیث دامت برکاتهم
چې کومې بې پایه پېرزوینې او له اخلاصه ډکې دعاوې مونږ
ترلاسه کړې دازموږ لپاره ډېر ډنډک بختی ځای و، الله
تعالی دې د دوی سوری په مونږ ترډېره وخته قایم ولري
آمین .

د دې هدیه تبریک په پای کې د وفد د گډونوالو
لاسلیکونه موجود وو، بیا امتحان پای ته ورسېد او زده
کونکي رخصت شول؛ د شوال په میاشت کې د وفاق
المدارس العربیه د نتایجو اعلان وشو، مونږ د ورځپاڼوله
لارې خبرشو، د الله تعالی په فضل اومهربانۍ، د استاذانو
دعلومو، فیوضاتو، دعاگانو په برکت او زما په مات گوډ
کوشن سره ما لیکونکي (نورمحمد ثاقب) ته په ټول وفاق
کې لومړۍ درجه کامیابی ترلاسه شوې وه او د جامعه
العلوم الاسلامیه بنوري ټاون کراچی زده کونکي حفیظ
الرحمن دوهم او د همغې مدرسې غلام مرتضی اعوان دریم
نمبر ترلاسه کړی وو (الحمد لله حمداً کثیراً) د نتایجو اعلان د
کراچی جنگ ورځپاڼې په ۱۵ د شوال المکرم ۱۴۰۴ هـ ق چې
له ۱۴ جولای ۱۹۸۴ میلادي سره سمون خوري او د کراچی
حریت ورځپاڼې په ۱۶ د شوال ۱۴۰۴ هـ ق چې له ۱۵ جولای
۱۹۸۴ میلادي سره سمون لري خپورکړ، د لاهور په جنگ
ورځپاڼه کې دغه اعلان دوه ورځې پرله پسې یعنې ۱۸، ۱۹ د
شوال ۱۴۰۴ هـ ق چې له ۱۸، ۱۷ جولای ۱۹۸۴ سره سمون
خوري خپرې ده او همداراز په نورو ورځپاڼو کې هم دغه
اعلان خپور شو.

(کې اجتماعي مراقبه کوله چې طالبانو اومریدانو به یې په
کې په ډېره مینه گډون کاوو، همدارنگه د دارالعلوم په
جامع جومات کې به اکثر وخت لمونځونه هم د دوی په
امامت سره ادا کېدل؛ مفتي صاحب ته به د هېواد له گوټ
گوټ نه استفتاء غوښتونکي راټلل، اکثر وخت به دوی په
دارالافتاء کې هغوی په جوابونو نازل او کله کله به یې په
خپل استوگنځي کې هم جوابونه ورکول، مونږ به هم د
ځینو پېچلو مسائلو پوښتنې ورنه کولې او له هغوی نه به
موغام فهمه حل ترلاسه کاوو، د هغوی فتوې چې له لنډوالي
سره مدللې دي د عوامو او خواصو ترمنځ په یوه ډول مقبولې
دي؛ مطلب دا چې د حدیثو د دورې کال د علم، روحانیت،
اصلاح، تربیت، فیض اوبرکت په چاپېریال کې تېر شو، ټول
کتابونه په ډېره ښه توگه پای ته ورسېدل، په اخیر کې د
وفاق المدارس العربیه کلنی امتحان و، د امتحان د څارنې
اونگرانۍ لپاره له کراچی نه علماء کرام راغلي وو په
هغو علماؤ کې مولانا مفتي نظام الدین شامزي (شهید) رحمه
الله هم وو، د امتحان په جریان کې یوه ورځ د وفاق
المدارس العربیه له مرکزملتان نه د امتحاناتو مرکزي ناظم
مولانا مفتي انور شاه صاحب د یوه پلاوي په مشرۍ کې په
خپله د امتحان د هال د کتنې لپاره راغی هغوی د امتحان
په هال کې د امتحان جاج واخیست، په پای کې د امتحان
څارونکو اونگرانو د دارالعلوم حقانیه د اعلاناتو په ځای کې
د (هدیه تبریک) تر عنوان لاندې یوه خبرتیا ولېږوله چې
داسې پکې لیکلې و: سړکال (شعبان ۱۴۰۴ هـ ق) د دارالعلوم
حقانیه اکوړه خټک د وفاق په امتحان کې گډون
کونکو طالبانو چې په کوم حسن عمل اوشرافت د وفاق
المدارس د قوانینو اوضوابطو په پابندۍ سره اهتمام کړی
اوپه کوم ورین تندي یې چې د وفاق لارښوونې منلي او په
ټاکل شویو اصولو ټینګ ولاړ وو په دې باندې دوی بې له
شکه د مبارکۍ مستحق دي، په دې نظم او ضبط، امانت او
دیانت باندې مونږ دوی ته د زړه له کومې مبارکي وړاندې

مونږ به له فراغت وروسته د تدریس په ورځو کې وخت په وخت د مفتي صاحب لیدو کتوته ورتلو، د ځینو ستونزمنو مسائلو حل به مو ورڅخه ترلاسه کاوو، په ځینو کارونو کې به موله هغوی نه د مشورې غوښتنه کوله، فیض او برکات به مو حاصلول؛ یوځل چې زما د تدریس دوه کاله پوره شوي وو د سعودي حکومت غوښتل چې د افغانستان له اوو (۷) جهادي تنظیمونو څخه یو یو تکره او وړعالم د مدینې منورې په جامعې (پوهنتون) کې د داخلې لپاره ور وغواړي په داسې ډول چې دوی به هلته ځانگړې مرتبه ولري، د ځانگړې ښېگڼې لائق او مستحق به وي، له څلورو کلونوزده کړې وروسته که هلته پاتې کېدل غواړي ښه تربیه که نه نو د استازي (مبعوث) په توگه به بېرته راولېږل شي، دا چې زمونږ تعلق د مولوي محمدنبي محمدي له تنظیم حرکت انقلاب اسلامي افغانستان سره ؤ له همدې امله هغوی له ما څخه وغوښتل چې د تنظیم له لوري ته لاړشه، تاته به د سعودي حکومت له ځانگړې پاملرنې سره سره د حرکت انقلاب اسلامي افغانستان پوره پاملرنه هم حاصله وي، د تنخواه اونورې پاملرنې سره به مو ترهم ولرې، اوس یوازې لاړشه او که کورنۍ دې درسره یو ول غواړې نو په شپږو میاشتو کې به یې دننه د سفر اسناد جوړشي شپږمیاشتې وروسته هغوی هم له ځان سره بوزه؛ زه مفتي صاحب ته ورغلم هغه ته مې خبره وړاندې کړه اومشوره مې ورته وغوښته، حضرت مفتي صاحب و ویل په دې کې به د علمي گټې پرځای علمي تاوان وي، همدلته تدریس کوه په دې کې به دې پرمخ تگ وشي، هو! یوه گټه په تگ کې شته چې حج به وکړې خو د حج لپاره به له دې ځایه هم لاره درپیداشي (ان شاء الله) ما د حضرت مفتي صاحب په مشوره باندې په کلکه عمل وکړ او هغو خلکو ته مې جواب ورکړ، الله تعالی حاضر اوناظر دی چې زما د زړه لېوالتیا هم د نه تگ لورته وه ځکه چې زما د دې ځای له تدریس سره ډېره مینه وه، د مفتي صاحب د رسا اوصائبې رایې په

پوهېدوسره زما په رایه کې قطعیت راغی او زړه ته مې ډاډ حاصل شو؛ له هغه وروسته لکه څرنگه چې مفتي صاحب ویلي وو ډېر ژر او په ډېره اسانۍ سره الله تعالی د حج نېک بختي را وېښله .

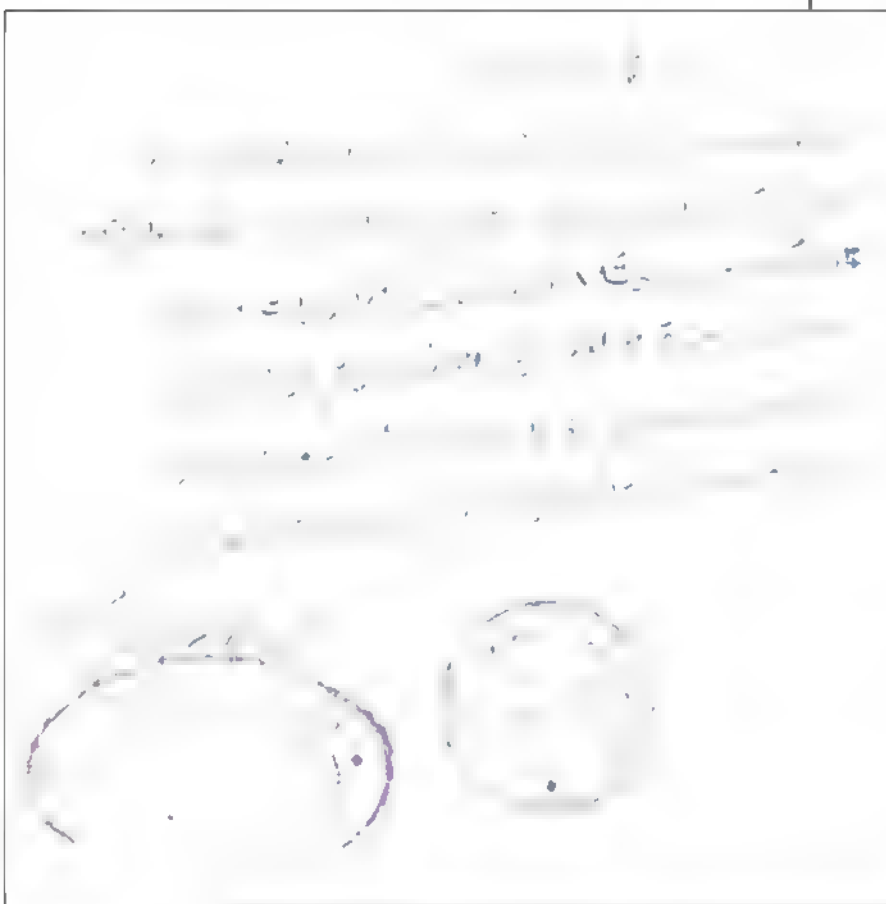
مفتي صاحب ته الله تعالی د زهد، په الله جل جلاله د توکل او الله تعالی ته د رجوع کولو ژوند وربښلی ؤ، کله چې شیخ المشائخ بقیة السلف شیخ الحدیث مولانا عبدالحق صاحب له دې فاني نړۍ رخصت شو نومولوي محمدنبي محمدي صاحب د حرکت انقلاب اسلامي افغانستان مشر و ویل چې د شیخ صاحب رحمۃ الله تعالی علیه په ژوند کې زما غوښتنه وه چې جناب مفتي صاحب خپلې مدرسې ته راولم خوما دا خبره ځکه نه ښکاره کوله په دې پوهېدم چې شیخ صاحب رحمۃ الله به سخت خپه شي، اوس زه غواړم چې مفتي صاحب خپلې مدرسې جامعۃ اسلامیة محمدیه ته (چې د پېښور په چرات رود واقع ده) د شیخ الحدیث او صدرا لمدرسین په توگه راولم، د دې کار لپاره زه (نور محمد ثاقب د جامعۃ محمدیه مدرس)، بل د مدرسې ناظم او یو بل عالم مفتي صاحب ته ور ولېږل شوو او دایې هم راته و ویل چې مونږ به جناب مفتي صاحب ته د میاشتې لس زره (۱۰۰۰۰) روپۍ ورکوو بلکه هغه ته به اختیار وي چې هغه څومره غواړي هغومره تنخواه به یې مونږ ته د منلو وړوي اوحال دا چې هغه وخت په دارالعلوم حقانیه کې د مفتي صاحب تنخواه اتلس سوه (۱۸۰۰) روپۍ وه؛ مونږ مفتي صاحب ته ورغلو په ډېر ادب او درناوي مو د مولوي محمدنبي محمدي صاحب پیغام ورته ورساؤ، مفتي صاحب و ویل مقصد د علم او دین خدمت ده اوجامعه حقانیه کې دامقصد ښه ترسره کېږي اوتنخواه خومقصدنه ده ځکه نو دلته په کمه تنخواه هم خوښ یم، دایې هم و ویل چې مولانا عبدالحق صاحب رحمۃ الله تعالی علیه په روغتون کې د خپل ژوند په وروستي وخت کې چې غږ یې هم ټیټ شوی ؤ او خبرې یې سمې نشوای اورېدل کېدې زه یې په اشاره ور

وغوښتمل چې رانزدې شه زه چې ورنزدې شوم نو وې ويل داگادې روان وساته پرېږده يې مه، مراد يې په حقانيه کې د تدريس وو؛ په دې ډول د مولوي محمد نبي محمدي صاحب داهيله پوره نه شوه؛ مفتي صاحب به ويل چې زه د تنخواه له امله اويا له کوم شرعي عذر پرته بلې مدرسي ته نه يم تللی، د يوه شرعي عذر پر بناء د جامعه اسلاميه اکوړه خټک څخه دارالعلوم اسلاميه چارسدې ته لاړم، بيا له هغه ځای څخه د شرعي عذر له امله او د مولانا عبدالحق صاحب رحمه الله په بلنه، د مولانا عبدالملک صديقي صاحب رحمه الله په امر او د مولانا غورغشتوي صاحب رحمه الله په اشاره دارالعلوم حقانيه ته راغلم.

ما (نور محمد ثاقب) به له تدريس سره سره بېلابېل غير درسي کتابونه هم کتل اومطالعه کول چې په هغو کې به اکثر د فقهي او فتاوی وو کتابونه وو، ما به له هغونه مسائل ليکل په ډېرو مسائلو کې به مې د ثبوت او عدم ثبوت او د ثبوت په صورت کې د قوت اوضعف د معلومولو په لټه کې د فقهي او فتوی له قواعدو سره سم مستند او باوري کتابونه کتل او هغه مسائل به مې له ځان سره ليکل، په دې ډول د ډېرو زياتو مسائلو څېړنه وشوه او د هغو څرنگوالي څرگند شو؛ يوه ورځ چې زه د مفتي صاحب ليدو ته ورتلم نو هغه مسائل مې هم له ځان سره واخيستل چې کېدای شي دغه مسائل مفتي صاحب ته ور وښودلی شم که د څه تنبيهاتو او هداياتو ضرورت وي نومفتي صاحب به يې راته وکړي، د ملاقات په وخت مفتي صاحب هغه مسائل وليدل او وې فرمايل چې ډېر ښه، دا کارکوه او دې ته دوام ورکړه نو بيا ما وپوښتل چې جناب نن سبا خلک کراچۍ، لاهور، ملتان يا نورو ځايونو کې په افتاء کې تخصص کوي دا څرنگه ده؟ مفتي صاحب و ويل داهيڅ هم نه دي، په دې ډول د افتاء صلاحيت او وړتيا نه پيدا کېږي دا صلاحيت او هليت داسې

پيدا کېږي چې څوک فقهه ښه و وايي، د فقهاء کرامو له قواعدو اوضوابطو سره سم ممارست وکړي او په هغه کې فقهي ذوق او قوت پيداشي، بيا ما ورته و ويل چې په پای کې هغوی ته سندونه ورکول کېږي او هغوی وايي چې مونږ مفتيان شولو؛ مفتي صاحب و ويل چې زما له لوري تاته د افتاء اجازه ده، ستا لپاره به زه سند ليکم، بيا مفتي صاحب په خپلومبارکولاسونو په ۱۴ د صفر المظفر ۱۴۱۴ هـ ق چې له ۳ اگست ۱۹۹۳ ميلادي کال سره سمون لري زما لپاره د افتاء سند وليکه، دا د حضرت مفتي صاحب له لوري په ماباندې د اعتماد او باور څرگندونه وه (الحمد لله على ذلك) مفتي صاحب د خپل عادت او معمول خلاف په ځانگړي ډول ما بنده ته د افتاء سند راکړ ځکه چې مفتي صاحب هيچاته د افتاء سند نه ورکاؤ، د مفتي صاحب لخوا په خپل لاس مبارک ليکل شوی د افتاء سند د انځور په بڼه په لاندې ډول ده چې په (تجليات فريدي) نومي کتاب کې هم خپور شوی دی.

ماله جناب مفتي صاحب رحمه الله سره په ۱۹ د شعبان

۱۴۰۶ هـ کال په دارالعلوم حقانيه کې بيعت وکړ مفتي صاحب د سلسلې مبارکې د پنځم فصل په پای کې په خپل لاس مبارک زمانوم وليکه اولاسليک يې وکړ بيا يې هغه سلسله مبارکه ماته راکړه، د نقشبنديې سلسلې د ټولوسبقونوله پای ته رسېدو وروسته يې په ۵/ د رجب ۱۴۱۵ هـ کال په خلافت ونازولم، خپله يې سند وليکه او راته وې سپاره، څو کاله وروسته يې په پاتې نورو سلسلو (چشتيه، قادريه اوسهرورديه) کې هم پوره اجازه راته وکړه.

مفتي صاحب مبارک ته الله تعالی بې شميره کمالات، خصوصيات اولورې مرتبې ورکړې وې، مونږکه څومره هم کوښښ وکړو چې د هغو بيان وکړو بيا هم په هغو دا جمله په ښه توگه صادقې (ماستر اکثر مآشطر) څه چې پټ پاتې شول هغه ډېر دي له هغه نه چې وليکل شول، مفتي صاحب په يوه وخت کې لوی محدث، د وخت ستر فقيه، لوی مفتي، د طريقت شيخ، د الله پېژندونکی، د لوړې کچې مصنف، د ډېرو شاگردانو اومريدانولرونکی شخصيت وو، دغه ټول صفات په يوه کس کې راټولېدل ستونزمنه اولرې خبره ده خو دغه ټول صفات الله تعالی په مفتي صاحب کې په بشپړ او پوره ډول راټول کړي و، مونږ ويلی شو چې دهغه نوم ښه ورباندې برابر شوی او (فريد العصر) وو.

مفتي صاحب له فراغت نه درې کاله وړاندې تدريس پيل کړی وو، له فراغت نه وروسته يې يو کال په خپل پلرني کلي کې تدريس کړی، له هغه وروسته يې ۹ کاله په جامعه اسلاميه اکوړه خټک کې تدريس وکړ، بيا د شرعي عذر پر بناء يې د جامعه اسلاميه اکوړه خټک نه استعفاء وکړه اودرې کاله يې په دارالعلوم اسلاميه چارسده کې د حديثو د استاذ او د استاذانو د مشر په توگه تدريس وکړ، بيا يې له ځينو دوستانوسره د اړيکو د ترينگر تيا له وېرې د شيخ الحديث مولانا عبدالحق صاحب رحمه الله په بلنه، د صالحينو اوعلماء د امام مولانا عبدالمالك صديقي رحمه الله

په امر او د محدثينو د ښکلا مولانا نصيرالدين غورغشتوي رحمه الله په غوښتنه په ۱۳۸۵ هـ کال کې دارالعلوم حقانيه ته راغی او دلته يې ۳۲ کاله د احاديثو درس وکړ. په ۱۹۹۶ ميلادي کال چې له ۱۴۱۷ هـ کال سره سمون خوري په مفتي صاحب باندې په دارالعلوم حقانيه کې دگزن ناروغي راغله چې له ناچارۍ يې تدريس پرېښود، د تدريس په زمانه کې په زرگونو طالبانوله هغوی نه علم اوفيض ترلاسه کړ، اولکه څرنگه چې ما په پيل کې يادونه وکړه چې د مفتي صاحب درس ډېر دقيق، جامع اوله فيضه ډک و، نو د مفتي صاحب شاگردانو د الله تعالی په فضل د ژوند په هر ډگر کې ښکاره او غټ کارونه ترسره کړي، که هغه د تدريس ډگر ده او که د سياست، د جهاد ډگر ده او که د دعوت اوتبليغ، د طريقت ډگر ده او که د نورو ديني اوتولنيزو خدمتونو، هغوی ته داسعادت او نېک بختي د مفتي صاحب د صحبت له امله ورپه برخه شوې، د مفتي صاحب شاگردان په ټوله نړۍ کې خواره دي په ځانگړي ډول د پاکستان او افغانستان په گوټ گوټ کې شته، همدا ډول په نژدې هېوادونو کې هم ډېر دي، بلکه په لرې پرتو هېوادونو کې هم شته، د بېلگې په توگه ما په خپله په قطر، سعودي عرب، د اروپا هنگري (مجارستان) کې د مفتي صاحب شاگردان علماء ليدلي دي، اولکه څرنگه چې مونږ ټولوته معلومه ده چې په متحده عرب اماراتو، جنوبي افريقا، لندن، امريکا او داسې نورو هېوادونو کې د هغوی لوی لوی شاگردان علماء شته، د مفتي صاحب مريدان او خليفه گان ډېر زيات دي چې په هغو کې اکثريت د علم خاوندان دي، په هر ځای کې او په ځانگړي ډول په پاکستان او افغانستان کې اکثر علماء د مفتي صاحب سره دوه نسبتونه لري يو د علم له پلوه چې دا علماء د مفتي صاحب شاگردان دي دوهم د سلوک او طريقت له پلوه چې دا علماء د مفتي صاحب مريدان او خليفه گان دي.

مفتي صاحب د افتاء کارهغه وخت پیل کړی وو چې د دوره حدیث شاگرد وو، مفتي صاحب به په خپله ویل کله چې زه په غورغشتوکې د دوره حدیث طالب وم نومولاناصیرالدین غورغشتوي صاحب به په ماباندې د استفتاء گانوجوابونه لیکل، کله چې بیاپه جامعه اسلامیه اکوپه خټک کې مدرس شوم نومولاناعبدالرحمن کاملپوري رحمه الله (د حضرت تهانوي رحمه الله خلیفه اجل او د سهارنپور دمظاهرالعلوم مدرسې د استاذانوپخواني مشر) ماته و ویل چې د سوالونو جوابونه ته لیکه، هغوی به زما لیکل شوي جوابونه ډېرخوښول، بیاپه دارالعلوم چارسده کې هم داکارماته راوسپارلی شو، کله چې دارالعلوم حقانیه ته راغلم نودلته په یوه واره غوندې د یادابنت کتاب(رجسټر) کې خوفتوی گانې لیکلې وې، له همدې امله مې دلته د افتاء کار په مستقل ډول شروع کړ، مفتي صاحب په دارالعلوم حقانیه کې په ۳۲ کاله کې یولک کم اوزیاتې فتوی گانې ورکړي دي چې د ترتیب اوتخریج کاریې روان دی، تر اوسه اته جلدونه (ټوکه) چاپ او د خلکومخې ته راغلي، چې د عاموخلکو اوخواصوترمنځ په یوه ډول مقبولې دي، په نورو ټوکونوباندې کار روان دی، په ترتیب اوتخریج کې د احتیاط له امله ډېروخت لږېږي، د مفتي صاحب رحمه الله فتوی گانې انتهایي درجه قوي، محکمې اومدللې وي چې له ډېرغور اوڅېړنې وروسته لیکل شوي، له همدې امله د (رجوع کولو) وارندې راغلی، مفتي صاحب ته الله تعالی د فتوی اوپرېکړې لپاره د حیرانتیا وړپوهه ورکړې وه کوم موضوعات اومسائل چې ډېرپېچلي اونه حل کېدونکي ښکارېدل مفتي صاحب به هغه په ډېره آسانی سره حل کول، مونږ ویلی شوچې علم او فقاهاست د هغوی دویم طبیعت گرځېدلی ؤ اوهغه ریښتینی فقیه النفس ؤ، د هغوی فتوی گانې له پاکستان پرته په د باندنیوهېوادونوکې هم مقبولې اوپه زړه پورې دي او د هېواد د ننه خويې دا حال ده چې عوام خولاڅه چې علماء هم په یوه مسئله کې

هغه وخت ډاډ من کېږي چې په هغې مسئله د مفتي صاحب فتوی موجوده وي اویایې تائیدکړي وي، په عامه توگه نورومدارسوکې د مفتیانو او دارالافتاء گانوله شتون سره سره په مشکلومسائلوکې به هغوی مفتي صاحب ته رجوع کوله، ما د ۱۹۸۸ میلادي کال د اگست په میاشت کې چې د ۱۴۰۸ هق کال له ذوالحجې سره سمون خوري لاهور، ملتان، کراچی او داسې نوروځایونوته سفر وکړ، بیامې د ۱۹۹۱ میلادي کال د اپرېل په میاشت کې چې له ۱۴۱۱ هق کال د شوال له میاشتې سره سمون خوري آزاد کشمیرته سفروکړ، همدارنگه مې د ۱۹۹۳ میلادي کال د اپرېل په میاشت کې چې له ۱۴۱۳ هق کال د شوال له میاشتې سره سمون خوري سیالکوټ، لاهور، خانبهال او د داسې نوروځایونوسفر وکړ ترڅو دهغوځایونومدرسې وگورم او د هغوځایونوله شیخ صاحبانو اوعلماءکراموسره لیده کاته وکړم، هلته ما د مفتي صاحب فتوی گانې ولیدې چې په مشکلو او اهومسئلوکې ترلاسه شوې وې .

د مفتي صاحب لیکنې او تصنیفات ډېر دقیق، جامع، باوري، گټور اوتول خوښي دي چې په څو څو واره چاپ اوخپاره شوي دي، په ځانگړي ډول منهاج السنن شرح د جامع السنن للترمذي، هداية القاري علی صحيح البخاري او فتح المنعم شرح د مقدمه د صحيح مسلم له لنډوالي سره ډېرزیات کره، ژور اوجامع دي چې هریو د لویو شروحولنډیز اوله هغونه بې پرواکونکي او د پخوانیومشرانومحدثینو دامالي وو نچور ده، هریوکتا ب یې د بحر په کوزې کې ښه مصداق ده او د علماؤ اوطالبانولپاره بې کچې گټور دی؛ منهاج السنن چې په پنځوجلدونوکې ده، په ټولو اهموحديثي اوفقهې مباحثوباندې مشتمل ده، هممهاله د حدیثو د شرحې اوفتاوی حیثیت لري، همدارنگه "البشری لارباب الفتوی" د فتوی په اصولو اوضوابطوباندې مشتمله لنډه اوجامع رساله ده چې په لسو فصلونومشتمله ده، مفتي صاحب به د دې په کتلوتینگارکاؤ او ویل به یې

چې داماپه ډېرې خواړې ليكلې ده، همدارنگه د هغوئ نور تصنيفونه هم انتهائي باوري او گټور دي او د هغوئ د فتاوى وو يادونه خو وړاندې وشوه چې اته غټ جلدونه يې خپاره شوي او په پاتې جلدونو يې كار روان دى .

اوس له حضرت مفتي صاحب سره د څوملاقانونو يادښتونه قلم ته سپارم

د ۱۴۲۳ هـ كال د محرم الحرام د مياشتې په ۱۸ چې د ۲۰۰۲ ميلادي كال د اپرېل له اولې نېټې سره سمون خوري د دوشنبې په ورځ له خپلو څو تنو دوستانو او خپلوانوسره د مفتي صاحب د ليدولپاره زړوبى ته لارم د خبرو په مهال مفتي صاحب په خپله خپل عمر ښكاره كړ او وې ويل اوس مهال زما عمر ۸۴ كاله ده څلور كاله وړاندې د اتيا (۸۰) كلونو په عمر ماته د گزن ناروغي پېښه شوه، مفتي صاحب په دې غونډه كې نورې هم ډېرې حكيمانه، څېړنيزې او اغېزمنې خبرې وكړې چې مونږ ته ترې ډېرې فائده، د زړه خوشي او فيض حاصل شو .

په ۱۱ د ذوالقعدې ۱۴۲۴ هـ كال چې له ۳ جنوري ۲۰۰۴ ميلادي كال سره سمون خوري د هفتې په ورځ زه له خپلو څه ملگرو او علماؤ او طالبانوسره د مفتي صاحب د ليدولپاره ورغلم په دې ليدنه كې ځينې دوستانو مفتي صاحب ته و ويل چې په كراچۍ كې يو ډاكټر د گوزن ډېره ښه درملنه كوي او په هغه ډېره گټه گوته وي، كه تاسو ته منظوره وي نولگښت به مونږ په غاړه واخلو، په موټرو وغيره كې به تكليف وي د طيارې ټكټ به واخلو، په دې خبره مفتي صاحب ماته مخ كړ او وې ويل چې روغتيا خو د دين د خدمت لپاره اړينه وي چې انسان د دين خدمت وكړي، كوم څه خدمت چې له مانه شوى هماغه بسنه كوي، ۹ كاله په جامعه اسلاميه اكوړه خټك كې، ۳ كاله چارسده كې او ۳۲ كاله مې جامعه حقانيه كې تدريس كړى همدا كافي دى، اوس هم په چپ لاس ليكنه كولاى شم، بس تاسو دعاء راته كوى، زما هم عمره علماء هم اكثر په همدې

ناروغۍ اخته وو چې اوس له دې نړۍ څخه رخصت شوي دي يوه له هغوى نه ندى پاتې، دوى نورې هم ډېرې گټورې او اغېزمنې خبرې وكړې، په پاى كې جناب مفتي صاحب جهاد، مجاهدينو او طالبانوته دعاء وكړه .

په ۲۴ د جمادى الاولى ۱۴۲۵ هـ كال چې له ۱۱ جولاي ۲۰۰۴ ميلادي كال سره سمون خوري د يكشنبې په ورځ له څو تنو خپلوانو او ملگرو سره مفتي صاحب ته زړوبى ته ورغلم، د خبرو په مهال ماله مفتي صاحب نه پوښتنه وكړه چې پښتو ژبې ته (سلیمانيه) ولې وايي؟ لكه څرنگه چې ستاسود كتاب نوم ده "العقائد الإسلامية باللغة السلیمانية" مفتي صاحب و ويل چې هغه غريزه لري چې له هندوستان څخه پيل شوې په كشمير تېره شوې بيا افغانستان ته تللې هغه ته د سليمان غر وايي، له دې لري سره پښتانه آباد وو له همدې امله د هغوئ د ژبې نوم سلیمانيه شو، بنده عرض وكړ هغه هندوكش چې ويل كېږي؟ هغه و ويل هو كې! لکن دا هندوكش د كاف په زور سره ده يعني له هند او كشمير نه راتېر شوى، خلك هندوكش د كاف په پېښ سره وايي، بنده پوښتنه وكړه چې د بخاري شريف له شروحو فتح الباري او عمدة القاري له كتلو او مطالعې وروسته بله كومه يوه شرحه د مطالعې لاندې نيول پكار دي؟ هغه و ويل " قسطلاني " (ارشاد الساري للقسطلاني) بيا يې هغه نكل وكړ چې د علامه عيني رحمه الله او د فتح الباري د څښتن ښځې سره خويندې وې، ابن حجر رحمه الله به چې څه ليكل علامه عيني رحمه الله به ليدل، همدا لامل ده چې په فتح الباري كې چې هغه څومره نيوكې په احنافو باندې كړي دي هغه ټولې په عمدة القاري كې سره له جوابونو موجودې دي، ما بيا پوښتنه وكړه په صحاح سته كې چې سنن نسائي شامل ده آيا هغه سنن صغرى ده، كوم چې مجتبى ده او ټول سنن كبرى خوپه صحاحو كې شامل نه دى؟ هغه و فرمايل هو كې! دا سنن صغرى ده يعنې مجتبى، ټول سنن كبرى نه ده؛ بيا مې پوښتنه وكړه

سندن بیهقي څرنگه ده؟ د دې له احاديثونه په ډاډگیرنې او باور سره استدلال کېدلای شي؟ مفتي صاحب و ویل تر کومه ځایه چې د مذهب خبره ده نو زموږ د مذهب خپل اصول او تحقیقات دي کوم چې په نظر کې نیول کېږي او تر کومه ځایه چې له هغه نه د استدلال خبره ده نوله هغه نه استدلال کېدلای شي، بیایې خپلې الماری ته اشاره وکړه وای هغه ده لمانسره ایښی ده، کله چې ما د طبراني په اړه وپوښتل چې د صغیر، اوسط او کبیر ترمنځ کوم یو انتخاب شي؟ نو هغه و ویل: له مانسره صغیر وي، په خبرو خبرو کې یې و ویل چې د فتاوی فریدیه دوهم جلد باندې کار تمام شوی اوس به یې د چاپولو لپاره لاهور ته یوسي، له مفتي صاحب سره د فتاوی فریدیه لومړی جلد ایښی ؤ د هغه په پای کې د مسائل شتی په اړه مفتي صاحب راته و ویل: دامسائل ما په دې ناروغۍ کې په چپ لاس لیکلي دي دا مسائل په غیر مقلدینو باندې ډېر درانه دي، لکه د مړي مخ کتل او داسې نور، زیاته یې کړه چې د دوهم جلد مسائل شتی مې هم په خپله په چپ لاس لیکلي دي، کله چې د درې میاشتني "دُرُالفرید" رسالې یادونه وشوه، ما ورته و ویل چې په دې کې هم د دین خپراوي په ښه ډول کېږي، د دارالافتاء تر سرلیک لاندې د مسائلو خورا غوره حل او نور معلومات بښونکي مضامین هم پکې وي، نو هغوی و فریل چې دا د دارالافتاء تر سرلیک لاندې مسائل زه په خپله لیکم، بیا د شینل کمپنۍ یادونه وشوه، مفتي صاحب په خپل دریځ ټینگ ولاړ وو، داسې یې و ویل: په دې کې نه سود شته، نه رشوت اونه بل کوم شی، ځینې خلک چې له مانه په عمر کې واړه دي او تدریس یې هم کم کړی هغوی د ناروا والي خبره کوي، یوځل یې داهم و ویل چې په اکوړه خټک کې ځینې نوي ځوانان په دې مسئله کې اختلاف کوي مونږ ته د خلکو پروانه راځي مسئله همدغه ده که ټول هم مخالف شي نوشي دې، بیایې مولانا حسین احمد ته و ویل چې دامسئله خپره کړی، بیامفتي صاحب یوه بېلگه

وړاندې کړه چې د حیات النبي صل الله علیه وسلم په مسئله کې مولانا غورغشتوي صاحب رحمه الله اومولانا بهبودي صاحب (مولانا عبدالرحمن کاملپوري) رحمه الله یوه لورته وو اونور ټول مخالف وو چا چې د برزخي ژوند مطلب اخیسته، بنده (نور محمد ثاقب) په دې موقع و ویل چې بعضې باریکیوته خلک پام نه کوي، دېته ورته نورې مسئلې هم شته د بېلگې په ډول د غاښونو ډکولوم مسئله، په روزه کې د ستنې لگولو مسئله، دروپیو د بدلولو اوداسې نورې. په ۹ د شوال ۱۴۲۵ هـ کال چې له ۲۱ نومبر ۲۰۰۴ میلادي کال سره سمون خوري له خپل زوی اونور و خپلوانو طالبانوسره د مفتي صاحب د لیدنې لپاره زړوبۍ ته لاړم، د خبرو په مهال مفتي صاحب و ویل الله تعالی دې امریکا برباد او پوپنا کړي، یواځې دلته نه بلکه په سعودی کې هم دخپلو ناپاکو ارادو تکمیل کوي، پرون د دارالعلوم صدیقیه یومدرس له عمرې نه راغی هغه و ویل چې امریکا د سعودی حکومت ته و ویل چې جهادي آیاتونه له نصاب څخه وباسی، هغوی و وېستل، بیایې ورته و ویل چې له قرآن څخه یې هم وباسی، هغوی ورته ویلي چې دا زموږ د وس خبره نده؛ د غونډې په مهال د فتاوی فریدیه دوهم جلد چې د مفتي صاحب په وړاندې پروت ؤ، راوایې خیست او وې ویل چاپوښتنه کړې چې د زرو روپیو بانک نوټ د لسو روپیو د بانک نوټ په بدل کې ورکول رواده که ناروا؟ ما په جواب کې ورته و ویل چې شرعا دابلکل رواده، ځینې خلک په خپل عرف کې دې ته ناروا وایي او وې ویل چې دا په فتاوی (فریدیه) کې هم راغلې، او هغه ځای یې ماته را وښود، زه بنده داسې وایم چې دا د مفتي صاحب عجیب فراست اوبصیرت ؤ اوزمالپاره د بانک نوټ په دې مسئله کې د پخوا په څېر یوځل بیا د دوی لخوا تائید ؤ، په خبرو خبرو کې مې ورته و ویل داسې ښکاري چې سړکال د پگړۍ تر لویه مهال تاسو دارالعلوم حقانیه ته نه واست تللي! هغوی و ویل چې یوازې سړکال نه وم تللی ځکه چې هلته

انځور وېستنه ډېره زياته وي، ما ورته و ويل چې طالبان ستاسو راتلوته هيله من وي خو هغوی د طالبانو کار خراب کړ، همدارنگه مې د چرات د ستاربندې ورپه ياد کړه، چې هلته به تېرڅوکلونه په پرله پسې ډول د ټول صوبه سرحد د فارغانو د پگړۍ ترلوپروگرام د حرکت انقلاب اسلامي د تنظيم له لوري ترسره کېده، او هلته به هم انځور اخيستنه کېده نو تاسو هلته په خپل تقرير کې و ويل چې د انځورونو د وعيد (د سزاوړ کونې) حديثونه خوزاره شوي نه دي، بيا تاسوله هغې وروسته هلته هم د نه تللو پرېکړه کړې وه، مفتي صاحب و ويل ما ډېر تدريس کړی هغه کافي ده، بس اوس زما رخصتي ده، ما ورته و ويل داهم ډېره ده چې ستاسو فتاوی د ترتيب او تخریج له پراوڅخه ستاسو د سترگو په وړاندې تېرېږي اولکه څرنگه چې تاسو څه موده وړاندې ويلي وو چې تاسو مسائل شتې په خپله په چپ لاس ليکلي دي داهم لوی کار ده، هغوی په سر سره اشاره وکړه او وې ويل هوکې، مفتي صاحب د ليدنې په مهال و ويل په پخوانيو فتاوی ووکې يوه نيمه داسې خبره راشي چې هغه د احنافو مذهب نه وي خو هغه خلک بيا هم په هغې باندې ټينگ ولاړوي، مونږ د چانونم نه اخلو، مونږ هغه خبره پرېږدو د احنافو خپل اوسم قول خپلوو، مونږ په حنفيت ټينگ ولاړيو او هغوی په خپله خبره، بيا يې په سخته لهجه و ويل چې زمونږ له اهل حديثوسره څه کار ده.

د ۱۴۲۶ هـ کال د محرم الحرام د مياشتې په ۲۶ چې د ۲۰۰۵ کال د مارچ له ۶ نېټې سره سمون خوري د يکشنبې په ورځ زه له خپلو څوملگرو سره د مفتي صاحب د ليدولپاره لارم نوم د مفتي صاحب په وړاندې د اصول حديثو د کتابونو يوه لړۍ ياده کړه چې دا له ماسره شته او اوس مې ستاسو افادات "الفرائد البهيّة الى احاديث خير البرية" هم له دارالعلوم صديقه څخه ترلاسه کړ، اوس مې مطلب داده چې تاسونه پوښتنه وکړم چې د اصول حديث په کتابونوکې کوم ډېرزيات گټور او ارزښمن دي، له

څه غور وروسته مفتي صاحب و ويل "اصول البزدوي" چې حنفي هم ده، ما ورته و ويل "اصول السرخسي" څرنگه ده هغه هم راسره شته ده، مفتي صاحب و ويل هغه هم ښه ده، بيا مې ورڅخه وپوښتل چې ترمذي، سنن دارمي او همدارنگه تفسير قرطبي او نورو کتابونو چې کوم حديث راوړی دی: (داهم له فتنوڅخه ده چې قاريان او د قرآن حافظان به ډېر وي، فقهاء به کم وي، وړوکی وي که غټ، ليدونکی وي که پوند، نارينه وي که ښځينه قرآن به يادوي خو عمل به نه وي) نو په اوسني حالت اورجحان که نظر واچول شي دا د امت لپاره څرنگه ده، او که څوک خپل اولاد يانورخپلوان د قرآن حافظان جوړ ول غواړي دا څرنگه ده؟ مفتي صاحب له يوڅه چوپتيا وروسته و ويل فتنه خوده!، ما ورته و ويل يعني داغوره ده چې هغوی ته مسائل ور وښودلای شي او د علم په زده کړه کې يې بوخت کړي؟ مفتي صاحب و ويل هوکې.

د ۱۴۲۷ هـ کال د ربيع الثاني په ۱۲ چې د ۲۰۰۶ ميلادي کال د مئي له ۹ نېټې سره سمون خوري د سه شنبې په ورځ زه د مفتي صاحب له څه شاگردانو او عقيدت منو علماؤ او طالبانوسره د مفتي صاحب د ليدولپاره زړوبۍ ته لارم هلته چې ورسېدو له مولانا حسين احمد صاحب نه مو معلومه کړه چې په مفتي صاحب باندې بيا د گوزن ناروغي راگرځېدلې ده، په پېښور کې څلور ورځې په روغتون کې له بسترېدا وروسته بېرته کورته راغلی ده، خو اوس خبرې نه شي کولای، مفتي صاحب هغه وخت په جومات کې وو، د ماسپښين له لمانځه وروسته موله مفتي صاحب سره وليدل مفتي صاحب په گوته د ژبې لوړته اشاره وکړه او لاس يې په نفې باندې وښوراه چې خبرې بندې شوي دي، په دې مونږ ډېرزيات غمجن شولو، ما مفتي صاحب ته و ويل داسې ښکاري چې الله تعالی تاسوته ډېره لويه بدله او ثواب ليکلی ده او هغه ستاسولپاره پوره کېږي، مفتي

صاحب اول مسكى غوندي شو بيايې حالت د ژړاغوندي شو.

اوس به د يوڅو خوبونو يادونه وكړم چې ماپكې خپل ځان اونور علماء كرام له مفتي صاحب سره ليدلي دي.

د ۱۴۲۹ هـ كال د ربيع الاول د مياشتې په ۱۰ نېټه چې د ۲۰۰۸ ميلادي كال د مارچ له ۱۷ سره سمون خوري د دوشنبې په ورځ مې قيلوله كوله چې خوب مې وليد مفتي صاحب او د هغه ځينې شاگردان علماء دي، مفتي صاحب له هغوى سره خوش طبعي كوي، مفتي صاحب يوكس په دا څنگ (په تشي) كې د گوتې په څوكه چوخ كړي او ورته وايي چې څنگه يې؟ هغه كس په خندا ورته و وايي چې حال خراب ده، مونږ ټول خاندو مفتي صاحب هم خاندي، بيا بل كس په داتشي كې همداسې د گوتې په څوكه چوخ كړي او ورته وايي څنگه يې، هغه هم همدغه جواب وركړي، مفتي صاحب اومونږ ټول خاندو، د ډېرې خندا له وجې زه راويښ غوندي شوم بيا گورم چې مونږ له چاى سره بادام خورو زه له مفتي صاحب سره نژدې ناست يم قاب هم نژدې راسره ايښى وي اوځينو لري ناستو خلكو ته له دې قاب نه لږ لږ نور بادام وركوم او په هغوى كې دوه كسه داسې وي لكه په كتونو چې پراته وي زه هريوه ته نور بادام وركوم، بيا له خوبه راويښ شوم. سبحان الله والحمد لله.

د ۱۴۳۰ هـ كال د روژې مباركې په ۲۱ چې د ۲۰۰۹ ميلادي كال د ستمبر له ۱۱ سره سمون خوري د جمعې مباركې ورځ وه د پېشلمي په مهال مې تهجد، صلاة تسبيح اويوه پاره تلاوت وكړ (الله تعالى دې قبول كړي) بيا د سهار له لمانځه وروسته پرېوتم په داسې حال كې چې ډېر پرېشان وم چې مسلمانان په څومره مشكلو حالاتو كې دي، د كفارو او د هغوى د ملگرو د ظلمونو لاندې راغلي دي

او همدارنگه ځينې نورې پرېشانۍ هم وې، خوب مې وليد چې د اختر د لمانځه په څېر په د بڼه او پټوكې په اوږدوالي خوره يوه لويه غونډه او اجتماع وي، غالبا چې ټول علماء وي، داسې برېښي چې يو كار اونظام چلېږي اوزه د هغه له خاصو اراكينو څخه يم، او اوس د دې كار اونظام لپاره په دې اجتماع كې د مركزي امير ټاكنه كېږي، زه د دې اجتماع په غاړه غاړه روان يم د اجتماع د سرلوري ته ځم، زما په لاس كې د رنگ دوه بوتلونه وي چې غالبا يو سپين او بل تور وي كله چې د غونډې او اجتماع سرته ورسېږم هلته يولاوې سپيكر لږ بدلې وي اويو عالم ورسره ولاړوي، داسې ښكاري چې مفتي صاحب مبارك ده، وروسته بيا داسې ښكاري چې زمونږ بل استاذ ده، په دې اجتماع كې ډېر معتبر، مخور او سپينږيري علماء موجود وي، زه چې كله د اجتماع سرته راوړسېږم نوجناب مفتي صاحب او په اجتماع كې موجود نور علماء كرام د بنده په اړه وايي چې د ده په څېرې څوك كولاى شي! بس همدې د دې كار لپاره متعين ده، نو ټولو په اتفاق سره زه مركزي امير وټاكلم اومسؤوليت يې را له غاړې كړ، زه دغو علماء كرامو ته د رنگ دا دواړه بوتلونه ور وښيم چې مادا را اخيستي وو ما ويل كېداى شي پكار شي، بيا زه هغه وخت له خوبه را بيدار شوم. سبحان الله والله اكبر

په پاى كې دعاء كوم چې الله تعالى دې حضرت مفتي صاحب رحمه الله تعالى عليه همېشه په لوړو درجو او مرتبو فائز ولري او رب كريم دې د دوى ټول كړي علمي او روحاني خدمتونه په قبول حسن سره قبول كړي او مونږ ته دې د دوى له هداياتو، علومو او فتاواوو څخه د پوره استفادې كولو توفيق رانصيب كړي. آمين

دملکي تلفاتو په اړه دملکي تلفاتو دمخنيوي

لکه څرنگه چې ټولو ته معلومه ده له کله نه چې د افغانستان د اسلامي امارت د مشرتابه لخوا د رهبري شورا له حکم سره سم د نظامي چارو په کميسيون کې د ملکي تلفاتو اداره جوړه او تاسيس شوه او په سپارسو مادو کې د دوی لپاره يوه کاري لائحة تصويب او دې محترم کميسيون ته وروسپارل شوه له هغه وخت څخه تر اوسه پورې د تصويب شوې لائحې په بنسټ خپلو کارونو ته په ډېر جدیت سره دوام ورکړی دی او تر اوسه پورې يې په مربوطه ولايتونو کې د ملکي تلفاتو اړوند راپورونه راټول کړي دي او کوبښنې يې کړي دي چې د ملکيانو د تلفاتو په بشپړه توګه مخ نيوی وشي او يا تر نهايي حده پورې کمي شي. او د دغه خپلواکه ادارې په ذريعه خپلو ټولو مجاهدينو ته توصيه کړې ده چې بايد په خپلو عملياتو کې د ملکيانو د تلفاتو مخنوی وکړي. چې الله الحمد د امارت ټولو مجاهدينو ورته پوره توجه کړې ده اما په دې اړه چې کومې پيښې شوي دي تقريباً ټولې يې د امريکايانو او يا د مزدورې ادارې د اجيرو ځواکونو لخوا شوي دي چې بعضې يې وخت په وخت په ميديا کې هم نشر شوي دي.

د افغانستان اسلامي امارت د مشر تابه او د ټولو مسؤلينو او مجاهدينو مهمه موخه او مقصد هم دا دی چې مسلمانانو او عامو وګړو ته ضرر ونه رسېږي او د همدغه مقصد په خاطر يې دغه اداره جوړه کړه او دغه مهمه دنده يې وروسپارله او په ډير جدیت سره دې ادارې ته وويل شول چې په هېڅ صورت د ملکي وګړو مرګ او ژوبله د افغانستان اسلامي امارت ته د منلو وړ نده لکه همدا مضمون د نوموړي کميسيون په دوهمه ماده کې داسې بيان شوی دی

دوهمه ماده: دغه اداره مکلفيت لري چې ټول مجاهدين په ټولو ممکنه لارو پدې وپوهوي چې د اسلامي ارشاداتو له مخې د اسلامي امارت مشرتابه ته د عامو اولسي خلکو مرګ ژوبله په هېڅ صورت د منلو او زغملو وړ نده نو چنآ دې د عملياتو پر وخت ورسره احتياط وشي.

د همدغې مادې په اساس د افغانستان اسلامي امارت په کراتو مراتو او په ډير جدیت سره خپلو ملګرو او مجاهدينو ته توصيه کړې ده چې په هره ممکنه طريقه چې وي بايد د ملکيانو د تلف او ضرر مخه ونیول شي. او د همدغه مقصد لپاره په مختلفو وختونو کې مختلفو ځايونو ته هيئتان هم ليږل شوي دي. او په خپلو اعلامو او پيغامونو کې يې په

خصوصي توگه دې مقصد ته خصوصي توجه کړې ده.

همداراز د نوموړي کميسيون د مهمو دندو څخه يوه دنده د ملکي تلفاتو د پېښو هر اړخيزه څېړنه او تحقيق دی. په همدغه اساس هره وره او غټه پېښه چې د ملکي تلفاتو په رابطه پېښه شوې ده او نوموړي کميسيون ته يې راپور ورکړل شوی دی نو تر اخري حده پورې يې د هغې پېښې بشپړه څېړنه کړې ده. او عاملين يې په گوته کړيدي او د امکان په صورت کې يې لازمه سزا ورکړې ده. او متضررو وگړو سره يې خپله خواخوږي له نږدې څخه شريکه کړې ده.

لکه سړ کال د جوزجان ولايت دخام آب په ولسوالۍ کې ملکي تلفاتو په اړه د اسلامي امارت د نوموړي کميسيون هر اړخيزه څېړنه وشوه. په نتيجه کې دا جوته شوه چې له کله نه چې د مزدورې ادارې د اول مرستيال په مشرۍ د جوزجان په ځينو ولسواليو کې عمليات شروع شول نو په همدغه بهانه يې مظلوم او عام وگړو ته سخت تلفات ورسول او خپل پخوانۍ عادت يې تکرار کړ چې له کبله يې له (۲۶) څخه زيات د مظلومو مسلمانانو کورنه چور او وسوزول شول. چې د ملکي تلفاتو د مخنيوي ادارې سره يې مکمل ليست او د کورونو د خاوندانو شهرت موجود دی.

تر ۳۰۰ (درې سوه) پورې موټرسايکلان او او تر ۴۰ پورې موټران د مزدورې ادارې د معاون رشيد دوستم د ځواکونو لخوا چور شول. علاوه له دې څخه ۶ ملکي وگړي هم د دوستم د مليشو لخوا په شهادت ورسېدل. د دې عملياتو مشري خپله دوستم کوله په منطقه کې يې سخت وحشت او بربريت پيل کړی وو چې خلک د سخت مشکل سره مخ وو او اوس هم مخ دي.

د افغانستان اسلامي امارت په هم هغه وخت کې له نږدې څخه د عامو او متضررو خلکو سره تماس ونيوه او د پېښې ټول جزيات يې تر لاسه کړل او له ځان سره يې راجستر کړل. او ټکي په ټکي يې دغه پېښه د ملل متحد د مربوطه څانگې سره شريکه کړه. چې هغوی يې د حل پوره اطمینان ورکړ. همداراز د دغه پېښې د متضررينو سره د تماسونو او د جگ پورو مسئولينو په شمول يو هيئت وليږه او د دوی په ذريعه خپله خواخوږي ابراز کړه. ځکه د عامو خلکو او مسلمانانو کړاو او رنځ د افغانستان اسلامي امارت خپل کړاو او رنځ گڼي.

همداراز کله چې په کندوز کې د بې سرحده ډاکټرانو د جراحي په روغتون د امريکايانو هوايي بريدونه وشول نو د ملکي تلفاتو د مخنيوي ادارې له هم هغه وخت څخه دغه پېښه تعقيب کړه او د نورو پېښو په څير يې هره ورځ څيرله چې جزيات يې په لاندې ډول دي.

د تلې په لسمه کال ۱۳۹۴ ل (۲۰ اکتوبر ۲۰۱۵م) د افغانستان په وخت د سهار د دوه بجو او اتو دقيقو څخه د دريو بجو او پنځلس دقيقو پورې په کندوز کې د بې سرحده ډاکټرانو د جراحي په روغتون باندې امريکايانو پرله پسې هوايي بريدونه وکړل چې د راپورونو له مخې او د بي بي سي د فارسي شبکې يو خبريال وويل چې کندوز کې د بې پولي ډاکټرانو پر روغتون حمله کي پنځه نوي تنه د روغتون عمله او ملکي وگړي شهيدان شوي چې د اکثرو جسدونه يې پيژندل شوی او د يو شمير مړو پيژندنه لا نه ده تر سره شوې.

د بې پولې ډاکټرانو ادارې د امريکايانو دغه هوايي بريد وغاند او وويل چې د تلې په لسمه د افغانستان په وخت د سهار د دوه بجو او اتو دقيقو څخه د دريو بجو او پنځلس دقيقو پورې په کندوز کې د بې سرحده ډاکټرانو د جراحي په روغتون پرله پسې هوايي بريدونه وشول چې په هرو پنځلس دقيقو کې دا بريدونه تکراريدل.

د دغې ادارې د بيان له مخې په دغو بمباريو کې دروغتون اصلي ودانۍ، د روغتون د جدي څارنې، عاجل اطاق او د فزيوتراپي خونو باندې سخته بمباري وشوه د بې پولې ډاکټرانو عمومي مشر وايي چې د بريد په مهال د دوی ۷ تنه کارکوونکي او تر ۱۰۰ ډېر ناروغان په روغتون کې وو، ايم ايس ايف وايي چې دغې ادارې په خپل روغتون د بريدونو د مخنيوي لپاره له بريد څخه ۳ ورځې وړاندې په کندوز کې د خپل روغتون جي پي ايس په وسيله خپل موقعيت په باب معلومات ايتلافي ځواکونه ته ورکړي وو

د کندوز د ځايي اوسېدونکو له قوله په دوه اوونۍ کې داسې وخت هم راغلی چې پرلپسې څلورويشت ساعته بمباري روانه وه.

د دوی په خبره بهرنيو هوايي ځواکونو دې ته نه کتل چې بهار دی، کور دی، باغ دی يا هم د وسله والو طالبانو کوم مرکز، له يوې مخې يې بمونه وروړل.

د کندوز د عامې روغتيا رييس ډاکټر سعد مختار وايي چې په دې جگړه کې ۱۵۲۰ تنه ملکيان ټپيان د دوی تر روغتون په رسول شوي چې ۱۳۰۰ يې مېرمنې او ماشومان دي.

بيا د سه شنبه د تلې (ميزان) ۱۴ مه، ۱۳۹۴ل په افغانستان کې د امريکايي ځواکونو قومندان، جنرال کمبل يوې خبري غونډې ته په خبرو کې په کندز کې د بې پولې ډاکټرانو پر روغتون هوايي بريدونه تائيد او پرې يې په اصطلاح د گډ حکومت پر ادارې واچوله او زياته يې کره چې افغان ځواکونو له امريکايانو څخه غوښتي و چې پر روغتون دې بمونه ووروي.

له دې څخه يوه ورځ وروسته يعنې چهارشنبه د تلې (ميزان) په ۱۵مه، ۱۳۹۴ل د مزدورې ادارې د دفاع وزارت وياند، جنرال دولت وزير هم ومنله چې امريکايي الوتکو د دوی په غوښتنه په کندز کې روغتون په نښه کړ.

د امريکايانو په نسبت د اسلامي امارت مجاهدين چې کندز ته داخل شول نو کومه داسې جدي پيښه د دوی لخوا نډه پيښه شوې چې ملکيانو ته يې زيان اړولی وي او يا مجاهدينو په خپله عام وگړي شهيدان يا ټپيان کړي وي. دا ځکه چې د اسلامي امارت او د ملکي تلفاتو د مخنيوي د ادارې د مهمو دندو څخه يوه مهمه دنده د عام وگړو د ضرر څخه اجتناب دي.

له دې څخه علاوه

د اسلامي امارت د ملکي تلفاتو د مخنيوي ادارې په تير شوي زېږديز کال ۲۰۱۵ کې د ملکي وگړو د تلفاتو جمله (۱۳۷) پيښې له ځان سره راجستر کړي دي. چې جمله شهيدان او ټپيان (۲۱۰۶) دي په دې کې (۴۷۴) شهيدان او جمله (۱۶۳۳) ټپيان دي. چې په سلو کې ۹۸ سلنه د امريکايانو اشغالگرو او د مزدورې ادارې لخوا ترسره شوي دي.

د افغانستان اسلامي امارت د ملکي تلفاتو د مخنيوي د ادارې لخوا

م محمود

که غواړي چې لیکنه مو جالبه شي

راوړه کيږي مثلاً ()، وعلی هذا القیاس، داڅکه چې ده اشاراتو مراعات اولحاظ کول دلیکنې په فهمولو کې ډیرستر حیثیت لري،

دریم، جالب عنوان کینودل،

د څیرنکو په وینا هر هغه لیکنه چې عنوان یا په بله اصطلاح د سرتکي، ولري هغه لیکنه جالبیت ترلاسه کولای سي او ترڅنگ به یې لیکونکي ډاکوښښ هم کوي چې عنوان په مهم لباس کې راوړي،

څلورم، د مضمون نادر والي،

څیرنو دا ثابتې کړي ده چې هر څومره چې دلیکنې مضمون دکتونکو دذهانو څخه لیري وي هغومره یې جالبیت زیاتیري،

پنځم، د مضمون تمثیل،

یعني که چیري لیکنه داسې لیکنه وه چې په ژوندي بڼه یې په عکس یعني په تصویر کې تمثیل ممکن وو لازم ده چې تصویر به ورسره نشرته سپارل کیږي،

شپږم، سیاسي لیکنه،

څیرنوالو دا ثابتې کړي ده چې په شریکو رسنیو کې دسیاسي لیکنو کتونکي په زیاته کچه لیدل کیږي،

یوې عربي پانې لیکلې دي، که غواړي چې لیکنه مو جالبه شي او ده کتونکو دپام وړ وگرځي نو لاندیني عوامل په نظر کې ونیسي او دا هغه عوامل دي چې د لیکنې په جالبیت کې ډیر مؤثر اومه مهم رول لري،

اول، صحت یعني سم والي او څه جوړښت داملاء،

د شنونکو په اند په هغه لیکنې کې چې داملاء لحاظ سوي وي دا لیکنه کولای سي چې دکتونکو توجه راجلب کړي او په زړونو کې یې قرار ونیسي، او په مقابل کې یې هغه لیکنه چې د املاء مراعات نه وي پکښې سوي هرڅومره که یې مضمون مهم او قدر وړ وي مگر بیا هم خپل قدر او ارزښت دلاسه ورکوي او کتونکي ته د ذهن ستړیا پیداکوي،

دوهم، مراعات اولحاظ د اشاراتو دلیکنې،

مثلاً که جمله مستأنفه وه یعني بله خبره شروع کیدله نو لازم دي چې هلته د تفریق اشاره راوړه سي مثلاً/یا، او که جمله استفهامیه وه یعني دمخاطب څخه یې پوښتنه کوله نو لازم دي چې هلته باید داستفهام اشاره راوړه سي مثلاً؟، او که جمله معترضه وه یعني د مقابل او مابعد سره یې ربط نه درلود نو هلته لازم ده چې دغه جمله به دقوسینو په مینځ کې

خپږنه: جورج بوش

دامريکايي ولسمشرانو ترمنځ ډېر ناپوهه وو

په امريکا کې نوې ترسره شوې خپږنه، چې له څلوېښتو کلونو راهسې ترسره کېږي وايي: دامريکا پخوانی ولسمشر- جورج ډبيلو بوش دامريکايي ولسمشرانو ترمنځ ډېر ناپوهه وو، خو ولسمشر نيکسون په تېرو پنځوسو کلونو کې تر ډېرو بيا زيرکۍ او پوه وو.

دسلوک او چلند په اړه خپنې وړاندوينې که څه هم اټکلي هغه وي هغه څه باوري کوي، چې ديو چا په اړه عمومي مالومات او انگيرنه وي. په بنسلاوانيا ايالت کې د لوونستين في سکرانت، ن انستيتوت تېره دوشنبه دخپل ډول يو بساری راپور خپور، چې ليکلو يې څلور مياشتې وخت نيولې دي او په دې وخت کې يې دامريکا دپخواني ولسمشر جورج بوش د زيرکتيا او پوهې کچه ارزولې ده.

له ۱۹۷۳ ز راهسې ياد انستيتوت د روزنيزو موخو لپاره دامريکا دهر ولسمشر- په اړه خپل راپور خپروي، چې په دې کې بيا زيرکتيا او پوهه غوښنه برخه جوړوي.

له تېرو پنځوسو کلونو راهسې له اف - ډي روزولت څخه نيولې تر جورج ډبيلو بوش ۱۲ ولسمشرانو په اړه خپږنې شوې دي او دڅيړنو اساس او بنسټ دهغوي فکري پنځونې په پام کې نيولې دي.

۱- هغه کتابونه، چې پخوانيو ولسمشرانو د خپلو کارمندانو له مرستې پرته ليکلي دي.
۲- دخبرو او وينا وړتياوې، رواني لاملونه، چې په پرلپسې توگه د زيرکتيا او پوهې دمالومولو سيستم څارلي او ثبت کړي دي.

د زيرکتيا دکچې دمالومولو څيړنې دهر ولسمشر هغه په ډېره باريکۍ سره څارلې ده، تېروتنې احتمال يې ۵٪ کی او امريکايي ولسمشران په لاندې توگه دي.

په تېرو پنځوسو کلونو کې د شپږو جمهوري غوښتونکو ولسمشرانو د زيرکتيا او پوهې کچه ۱۱۵.۵۵ وه، په دې کې د ولسمشر نيکوسن دزيرکتيا کچه ۱۵۵ ټاکل شوې وه او دولسمشر- جورج بوش ۹۱.

د ديموکرات گوند دولسمشرانو د زيرکتيا او پوهې کچه ۱۲۶ ښودل شوې ده، ولسمشر لينډن جونسون د ديموکرات ولسمشرانو تر منځ د لږ پوهې څښتن بللې شوې دي، دزيرکتيا کچه يې ۱۲۶ وه.

دجورج بوش بله ستونزه داوه، چې پر انگليسي يې پوره لاسبري نه درلوده، دوياويزيمه ۶۵۰۰ لغته اټکل شوې وه خو په منځنۍ کچه د نورو ولسمشرانو د وياويزيمه بيا ۱۱ زره لغته ښودل شوې ده، پردې سربېره جورج بوش کوم اکاډيمیک اثر نه لري، يوازې په اداره او منجمنت کې يې ماسټري ترلاسه کړې ده، داسې کوم اثر نه لري، چې اکاډيمیک ارزښت ولري.

له بوش پرته نورو ټولو امريکايي ولسمشرانو لږ تر لږه يو کتاب ليکلی دی، چې ددوی دمسلكي ژوند په اړه دی، ځکه د نوموړي په ارزونه کې د بوش له ويناوو گټه پورته شوې ده.

وهم، دنووني ده آدابو
لحاظ،

يعني بايد په ليکنه
کي داسي الفاظ شتون
ونلري چي د آدابو خلاف
وي او نازيبا کلماتي وي،
اتم،

د ليکني اختتام به
په داسي جملو کوي چي
مخاطب هم په دي پوه
شي کلام ختميدونکي ده
چي په اصطلاح دبلغاو
بي،حسن الاختتام،بولي،
نهم، مثل ياضررب المثل
راوړل،

شنونکو دا ثابته
کړي ده چي ضرب المثل
هم وه ليکني ته جالبيت
ورکوي،

لسم، سهل الفهمه
ليکنه،

يعني ليکنه بايد نه
غايه اختصار او نه هم
غايه تطويل پکښي وي،

الفوز الأكبر

في شرح

لفقه الأكبر

الفوز الأكبر في شرح الفقه الأكبر

عبد تنوير

الناشر: دار الفقه الإسلامي

عقيدة

العلامة

الله

(العقيدة الطحاوية شرح ، (الدرہ الناجیہ فی شرح العقیدہ الطحاویہ) بل دعلم نحوه دمشق مشہور کتاب الکافیہ ، شرح (المقاصد الشافیہ فی شرح الکافیہ) ہمدارنگہ پہ علم التفسیر کی مدارک شریف شرح (فتح الجلیل فی تسہیل مدارک التنزیل) چہ زیاترہ یہ چاپ او خہ یہ چاپ تہ چمتو دی

الله تعالیٰ دی د ممتاز عالم محترم قاری صاحب لہ نبوغ خخہ دک تول دینی او علمي خدمتونه اوشاھکاری پہ خپل دربار کی قبولی او دنورو هخو او تالیفاتو دچمتو کولو توفیق ورپہ برخہ کری

امین

خود گنه کاریم و از دنیا شکایت می کنیم
غافل از خود، دیگری را هم قضاوت می کنیم
کودکی جان می دهد از درد فقر و ما هنوز
چشم می بندیم و هر شب خواب راحت می کنیم

دامام اعظم ابوحنيفه رحمه الله دعقايدو دمشق مشهور كتاب (فقه الاكبر شرحه ، الفوز الاكبر) چہ دہیواد مشہور محقق او جيد عالم ، قاري مولوي عزت الله تاليف دی ، پہ بنکلي قطع اوصحافت ، د۳۰۰ سوو مخونو پہ زخامت لہ چاپ خخہ راووت

ديادي شرحي خانگرتيا داده چہ محترم مولف، دعلم التوحيد او علم التصوف امتزاج اوگلدون پہ بنکلي تشريح اواسانه دول راوری ، دييلگي پہ توگه ، علم التوحيد دالله تعالیٰ ذات اوصفاتو خخہ بحث کوي، خو علم تصوف پہ هغه سربيره بيا ددی لته او کوشش کوي چہ خنکه دالله تعالیٰ دسپيخلي ذات اوصفاتو حقيقت او تقرر پہ زرونو اوجوارحو کی خای ونيسي ، لکه مونږ عقیده لرو چہ جنت حق دی ، داچہ دغه عقیده پہ خہ دول زره ته کوزه شي او مقام درجا يعني انتظار دخير پيداشي ، په دغه کتاب کی د هغو په وجوهاتو اومراتبو بحث شوی ، يالکه مومنان عقیده لري چہ جهنم او اور شته اوحق دی ، داچہ زرونه ته په خہ دول دغه عقیده ولوپري اومقام دخوف من الله ورته پيداشي ، په الفوز الاكبر کی پرې بحث او په زره پورې تشريح شوي ، همداسې نور.....

ياددي وي ، چہ دمحترم مولوي صاحب نور قيمتي تاليفات هم شته ، لکه دامام طحاوي رحمه الله دكتاب

SRAK

afghanistan

د اسلامي بصیرت او خلوص د دنگ منار درحلت

اوضراف په ویر کې !!!

مرحوم مولوي سيد محمد حقاني، هغه پرافتخاره اوباقاره هستی وه چې خپل عمر ټولې لحظې او شپې ورځې يې د اسلام دمقدس دين د لور اوې او دمحمدي شريعت د نفاذ په غم او هڅه کې صرف او تېر کړل.

شاوخوا يووېشت کاله دمخه کله چې په افغانستان کې د فساد او بربريت په ضد د طالبانو اسلامي حرکت پيل شول هماغه ورځې بيا د مرگ تر سلگيو پورې دعزت او معنويت دغه نوميالی سالار يو ساعت او يوه لحظه هم پرته لدې چې د اسلام او هيواد په سرشاره خدمت بوخت ووسي بل شغل او بنيادي بوختيا يې نلرله.

مستعد او سرلوری حقاني صاحب، د اسلامي امارت په ليکو کې له فرهنگي مورچله نيولې، بيا تر لورو سياسي او ټولنيزو خدمتونو او دندو پورې، چې کومه يوه به هم ورلغاړې شوه، دهغه دمخلصانه اومدبرانه قيادي هلوځلو ورسته به هغه اساس او اداره په ډير لږ وخت دنظم، شفافيت او ترقي يوه نه هيريډونکي نمونه اومثال وگرځېده.

مني حقاني صاحب، دخپلو حسنيو اخلاقو او خاصو کمالاتو په مټ ذهنتونه جوړول، دملگرو ترمنځ به يې دريښتيني اخوت فضا حاکموه، دنفرت، کرکي او تعصب د جړرو بيخکني به يې کوله اودهرمسلمان په غم به غمجن او په خوشحالي به يې خوشاله وو.

دپاک ضميره حقاني صاحب، تقوا صرف دهغه په وينا کې نه وه خلاصه، بلکې څه به يې چې ويل هغه ته به يې دعمل جامه هم ور اغوستله، دبیت المال په حسابونو او شتمنيو کې به نهايي حساس او محتاط وو، زيات کوشش يې داکاوه چې دجهاد مال په شخصي حاجتونو کې ونه لگيږي.

په نورو اوبې شميره ځانگړتياوو سربيره، مجاهد حقاني صاحب دجامع او خواخوږي فکر څښتن وو، تل به يې مجاهدينو اوملگرو ته ددې خبرې توصيه اوتلقين کاوه چې له ولس سره نیک او نرم چلند وشي، هميشه به يې په مجالسو اومشورو کې هغه طرحه اوپريکړه تائيدوله اوترجيح به يې ورکوله چې گټه او نفع به يې مخامخ عام ولس ته رسيدله.

خو الله تعالی ته نوره همدا منظوره اومقدره يې وه چې زمونږ له منځ نه به دا نازولې اومتبرکه هستی اخلي او خپل لور ته به يې بولي...

ياالله مونږ خو دحقاني صاحب په رحلت او وفات سخت ودرديدلو، په فراق يې زمونږ زړونه قلم شول، هغه يو دريش صفته قايد، بې ریا مجاهد، د اخلاقو معلم، دخواخوږی اوميني مرجع اودځوريدلو پرگونو لوی غمخوار وو، ته يې ټول خدمتونه، جهادونه اوسعيي په خپل دربار کې قبولي اومنظوري کړي، کورنۍ، دوستانو اومجاهدينو ته دجميل صبر اواجر ترڅنگ ته پرې دنعم البدل انعام ولوروه. امين ثم امين

په تلوټلوکې، دنبايسته حقاني صاحب، حسيني ځوانی او پاکو ولولو ته دغه پښتو لنډۍ ډالی کوم اودخاصي ميني احساس پرې اوبووم چې: مرگيه صبر راته وکړه.....مادياری بندونه اوس تړلې دينه!